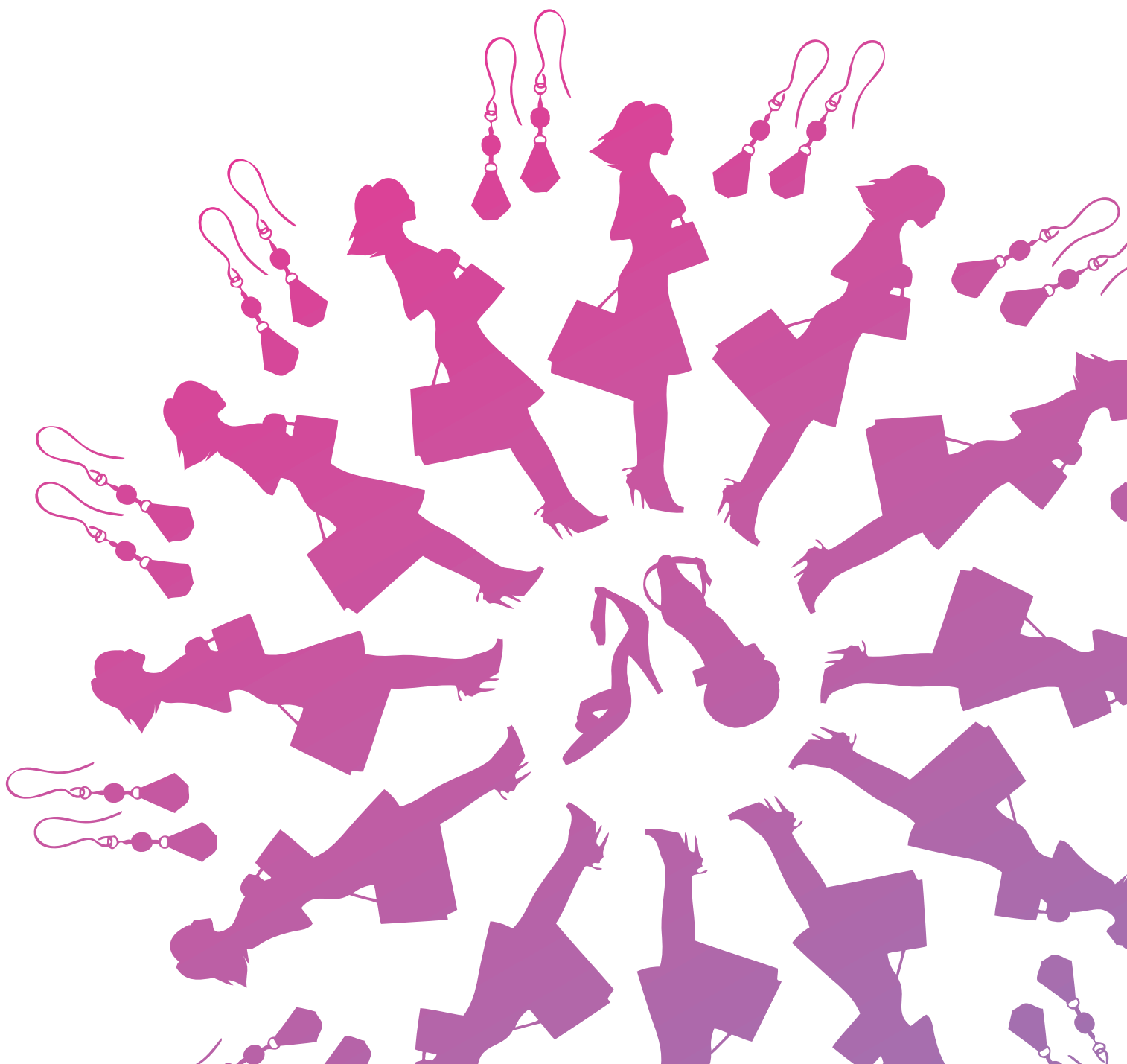
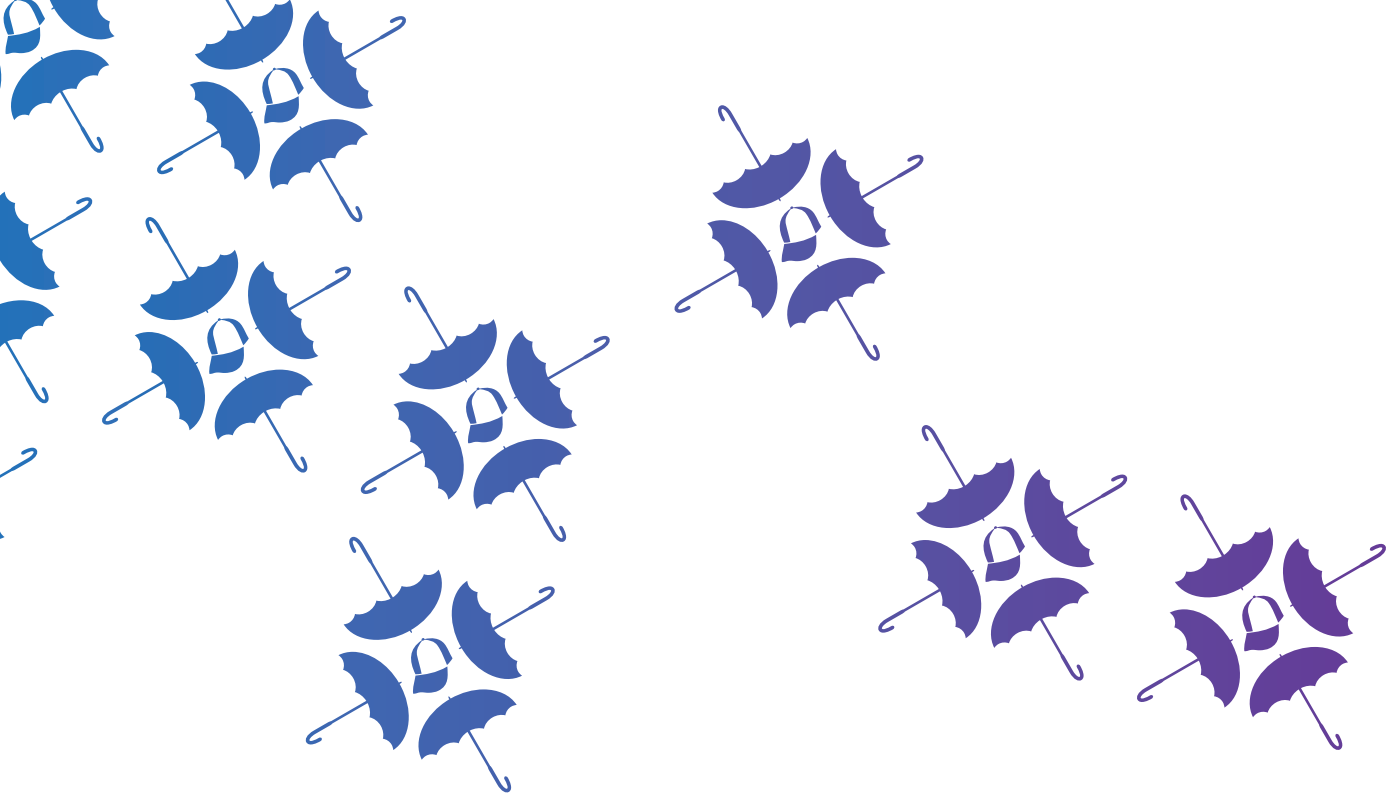

Bestuursverslag 2010

Inhoud

1 Het pensioenfonds

Over het pensioenfonds

- 1.1.1 Naam en vestigingsplaats
- 1.1.2 Doelstelling
- 1.1.3 Benoemende organisaties
- 1.1.4 Uitvoering Pensioen- en Vermogensbeheer
- 1.1.5 Ondersteuning en advies
- 1.1.6 Controle en certificering

Het bestuur

- 1.1.7 Samenstelling
- 1.1.8 Commissies
- 1.1.9 Vergaderdata, studiedagen en overige bijeenkomsten

Het verantwoordingsorgaan

- 1.1.10 Samenstelling en vergaderdata

De deelnemersraad

- 1.1.11 Samenstelling
- 1.1.12 Vergaderdata en studiedagen

De geschillencommissie

- 1.1.13 Samenstelling en vergaderdata

Het bestuursbureau

2 Ontwikkelingen

Ontwikkelingen financiële positie

- 2.1.1 Dekkingsgraad
- 2.1.2 Dekkingsgraad en herstelplan
- 2.2 Ontwikkelingen overheidsbeleid, wet- en regelgeving
- 2.2.1 Opschorten waardeoverdracht bij dekkingsgraad onder 100%
- 2.2.2 Handreiking Aanbevelingen Beleggingsbeleid

Goed pensioenfondsbestuur

- 2.3.1 Intern toezicht
- 2.3.2 Deskundigheidsbevordering
- 2.3.3 Zelfevaluatie
- 2.3.4 Gedragscode
- 2.3.5 Onafhankelijkheid bestuur
- 2.3.6 Naleving wet- en regelgeving
- 2.3.7 Geschillencommissie

Communicatie

- 2.4.1 Communicatie pensioenfonds

Toezichthouder AFM en DNB

- 2.5.1 Autoriteit Financiële Markten (AFM)
- 2.5.2 De Nederlandsche Bank (DNB)

Overige ontwikkelingen

- 2.5.3 Fusie met Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Optiekbedrijven
- 2.5.4 Pensioenregister

Organisatie pensioenfonds

3 Financieel beleid

3.1 Inleiding

3.2 Premies

5

3.2.1 Premie basisregeling (maximum €48.715,-)

17

3.2.2 Extra premies brancheregelingen AGF en Gebra

17

3.2.3 Premie aanvullende pensioenregeling

17

3.2.4 Collectieve vaste bijdrage regeling

17

3.2.5 Kostendekkende premie 2010

17

3.3 Toeslag

17

3.4 ALM

18

3.5 Pensioenvermogen en voorzieningen

19

3.6 Actuariële analyse

20

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

3.7 Beleggingen

21

3.7.1 Gevoerd beleid

21

3.7.2 Verantwoord beleggen

22

3.7.3 Z-score

22

Risicoparagraaf

22

3.7.4 Risicobeleid

22

4 Uitvoering van de pensioenregeling

24

Inleiding

25

De pensioenregeling

25

Wijzigingen statuten, reglementen en verplichtstellingbeschikking

26

4.1.1 Pensioenreglement

26

4.1.2 Uitvoeringsreglement

26

4.1.3 Verplichtstellingsbeschikking

27

Slotopmerkingen

27

5 Verantwoordingsorgaan

28

Oordeel 2010

29

5.1.1 Algemeen

29

5.1.2 Bevindingen

29

5.1.3 Oordeel

29

5.1.4 Aanbevelingen

29

Reactie bestuur

30

6 De deelnemersraad

31

Verslag

32

7 Jaarrekening

34

Actuariële verklaring

64

Accountantsverklaring

65

8 Bijlagen

66

Meerjarenoverzicht

67

Financiële gegevens (bedragen x EUR 1.000)

68

Volumeveranderingen

69

Aantal pensioengerechtigden

69

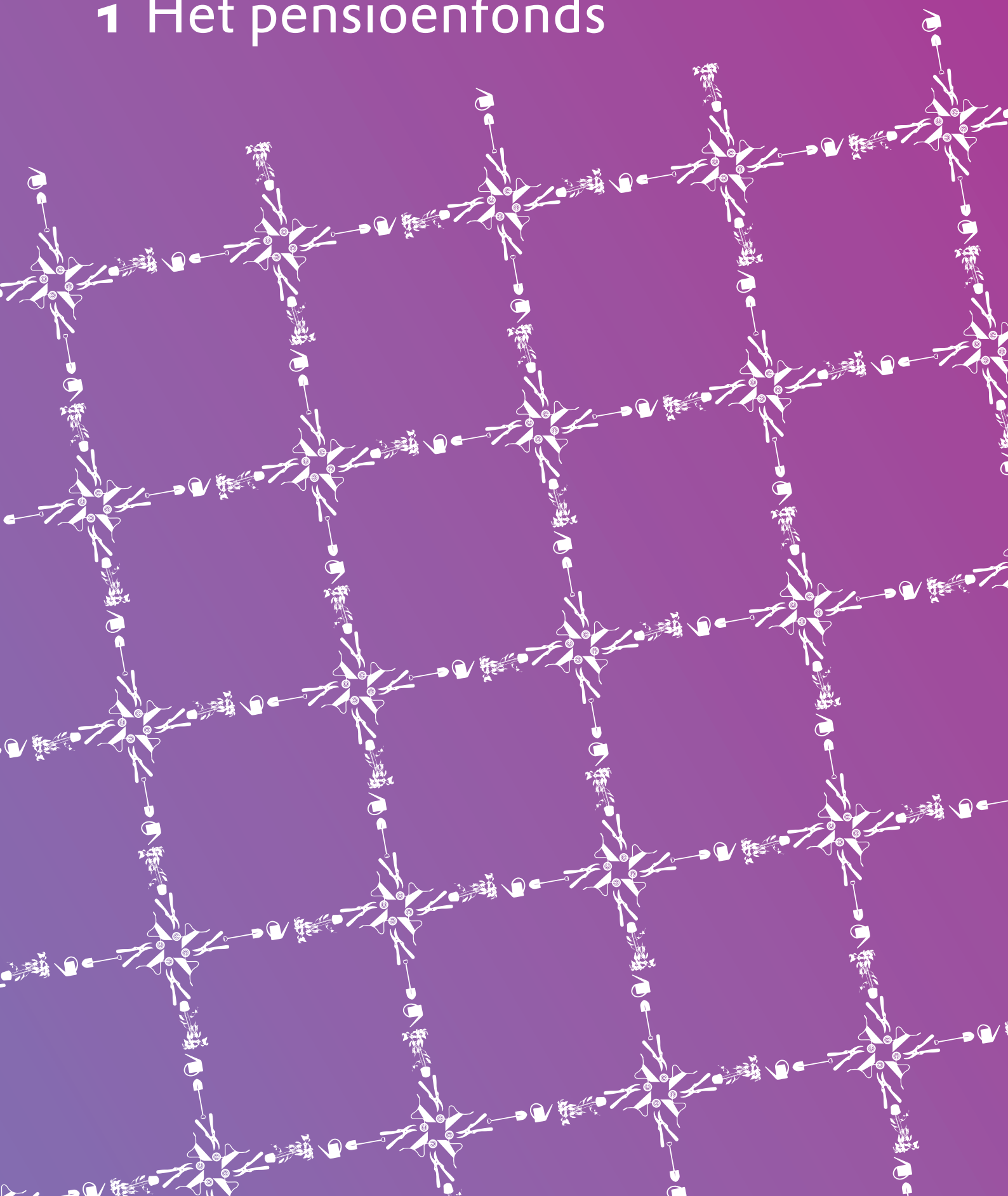
Begrippenlijst

72

Colofon

75

1 Het pensioenfonds

Over het pensioenfonds

1.1.1 Naam en vestigingsplaats

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel (hierna: het pensioenfonds) is opgericht op 1 januari 1972 en statutair gevestigd in Utrecht. Het pensioenfonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Utrecht onder nummer 41178211. De laatste statutenwijziging vond plaats per 1 oktober 2009. Het pensioenfonds is lid van de Vereniging voor Bedrijfstakpensioenfonds (VB).

1.1.2 Doelstelling

De doelstelling van het pensioenfonds is om de uit de pensioenovereenkomst en reglementen voortvloeiende verplichtingen voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden na te komen binnen de statuten en relevante wetgeving en in lijn met de voorwaarden die uit de verplichtstelling voortvloeien.¹

1.1.3 Benoemende organisaties

De werkgeversleden (maximaal vijf) in het bestuur (en plaatsvervangers) worden benoemd door

1. Koninklijke Vereniging MKB-Nederland
Postbus 93002
2509 AA Den Haag
telefoonnummer: (015) 219 12 12
2. Raad Nederlandse Detailhandel
Postbus 182
2260 AD Leidschendam
telefoonnummer: (070) 444 25 87

De werknemersleden (maximaal vijf) in het bestuur (en hun plaatsvervangers) worden benoemd door:

3. FNV Bondgenoten
Postbus 9208
3506 GE Utrecht
telefoonnummer: (030) 273 82 22
4. CNV Dienstenbond
Postbus 3135
2130 KC Hoofddorp
telefoonnummer: (023) 565 10 52

De werkgeversvoorzitter en werknemersvoorzitter worden benoemd door respectievelijk de werkgevers- en werknemersdelegatie binnen het bestuur.

De leden van de deelnemersraad worden benoemd door:

3. FNV Bondgenoten
Postbus 9208
3506 GE Utrecht
telefoonnummer: (030) 273 82 22
4. CNV Dienstenbond
Postbus 3135
2130 KC Hoofddorp
telefoonnummer: (023) 565 10 52
5. Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel
Mijehof 266
1106 HV Amsterdam
telefoonnummer: (020) 785 42 23

Het werkgeverslid van het Verantwoordingsorgaan (en plaatsvervanger) wordt benoemd door

1. Koninklijke Vereniging MKB-Nederland
Postbus 93002
2509 AA Den Haag
telefoonnummer: (015) 219 12 12
2. Raad Nederlandse Detailhandel
Postbus 182
2260 AD Leidschendam
telefoonnummer: (070) 444 25 87

Het werknemerslid en het gepensioneerde lid van het Verantwoordingsorgaan (en plaatsvervangers) worden benoemd door

3. FNV Bondgenoten
Postbus 9208
3506 GE Utrecht
telefoonnummer: (030) 273 82 22
4. CNV Dienstenbond
Postbus 3135
2130 KC Hoofddorp
telefoonnummer: (023) 565 10 52

1.1.4 Uitvoering Pensioen- en Vermogensbeheer

Het pensioenfonds heeft de uitvoering van het pensioenbeheer uitbesteed aan Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V. Het vermogensbeheer heeft het pensioenfonds in 2010 uitbesteed aan Syntrus Achmea Vermogensbeheer B.V.,

¹ Elke werknemer van 20 tot 65 jaar oud, die werkzaam is bij een werkgever in de detailhandel, is verplicht deelnemer van het pensioenfonds. Onder detailhandel wordt verstaan het bedrijf van het kopen en aan particulieren verkopen van alle waren (met uitzondering van auto's, benzine, bloembollen, landbouwzaden, levend pluimvee, pootaardappelen, scheepsbenodigdheden en tuinbouwzaden) in iedere voor het publiek toegankelijke besloten ruimte.

Syntrus Achmea Vastgoed B.V. en BlackRock Investment Management (UK).

1.1.5 Ondersteuning en advies

Het pensioenfonds laat zich bij zijn werkzaamheden ondersteunen en/of adviseren door de volgende partijen:

Adviserend actuaris

De heer drs. J.G.M. van Ophem AAG, Syntrus Achmea, Utrecht.

Beleggingen

Houthoff Buruma (juridisch)

Aon Hewitt Investments (beleggingen)

Mercer (ALM)

De heer Prof.dr. Rob Bauer (beleggingsorganisatie)

Procesbegeleiding

Mevrouw A.P.C. Middel FFP MFP, Lyncs Strategie + Finance, Amersfoort (procesbegeleiding opzetten nieuwe pensioenregeling).

Zelfevaluatie

Mevrouw M. Adema, Montae Pensioen, Rijswijk

1.1.6 Controle en certificering

Het pensioenfonds heeft voor de controle en de certificering van de jaarrekening met de volgende partijen een overeenkomst gesloten.

Certificerend actuaris

Towers Watson B.V., Raadgevende Actuarissen, Amstelveen.

Accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Amsterdam.

Het bestuur

1.1.7 Samenstelling

De samenstelling van het bestuur op 31 december 2010:

Leden werkgevers	Benoemd tot	Organisatie
De heer J.J. Meerman	1 januari 2015	MKB-Nederland
De heer K.B. van Popta	1 januari 2012	MKB-Nederland
De heer L.V.J.M. Rolf	1 januari 2014	MKB-Nederland
De heer A.H.J. Snellen	1 januari 2016	Raad Nederlandse Detailhandel
De heer A. van Dorssen	1 januari 2013	Raad Nederlandse Detailhandel

Leden werknemers	Benoemd tot	Organisatie
De heer B.A. de Lege	1 januari 2013	FNV Bondgenoten
Mevrouw I. van Duijn – Pennenburg	1 januari 2016	FNV Bondgenoten
De heer H.B.M. Grutters	1 januari 2013	FNV Bondgenoten
Mevrouw J.W.M. Wiegiers	1 januari 2015	FNV Bondgenoten
De heer M. de Mooij	1 januari 2012	CNV Dienstenbond

In 2010 was mevrouw I. van Duijn-Pennenburg voorzitter en de heer K.B. van Popta secretaris.

Wijzigingen bestuursleden:

Mevrouw J.A.M. Bergervoet is met ingang van 1 januari 2010 teruggetreden als bestuurslid. Als haar opvolger is benoemd de heer B.A. de Lege.

De heer M.S.J.H. Stevens is met ingang van 1 juli 2010 teruggetreden als bestuurslid. Als zijn opvolger is benoemd de heer A. van Dorssen.

De heer M. de Mooij is met ingang van 1 januari 2011 teruggetreden als bestuurslid. Zijn opvolger is nog niet benoemd.

Indien er sprake is van plaatsvervangende wordt een volmacht afgegeven door het bestuurslid wat vervangen wordt.

1.1.8 Commissies

Naast het bestuur zijn er commissies voor een aantal beleidsterreinen (vermogensbeheer, pensioenen, financieel en communicatie). De commissies hebben onder andere als taak beleids- en bestuursonderwerpen voor te bereiden, rapportages te beoordelen en eventueel wijzigingen voor te stellen, specifieke taken te begeleiden, voor te bereiden (bijvoorbeeld ALM studie) en uit te voeren en het bestuur te adviseren op het betreffende beleidsterrein. De samenstelling van de commissies wordt door het bestuur bepaald.

De commissies

Commissie Financiën

Deze commissie heeft als aandachtsgebied onder meer actuariaat, tarieven en onderwerpen met een financieel aspect. In 2010 heeft de commissie vier keer vergaderd.

Samenstelling op 31 december 2010:

- Mevrouw I. van Duijn – Pennenburg
- De heer M. de Mooij
- De heer K.B. van Popta
- De heer A.H.J. Snellen (voorzitter met ingang van 1 oktober 2010)
- Mevrouw J.W.M. Wiegers (voorzitter tot 1 oktober 2010)

Commissie Vermogensbeheer

Deze commissie heeft als aandachtsgebied het vermogens- en vastgoedbeheer van het pensioenfonds. In 2010 heeft de commissie vier keer regulier en vier keer extra vergaderd.

Samenstelling op 31 december 2010:

Mevrouw I. van Duijn – Pennenburg

- De heer A. van Dorssen
- De heer K.B. van Popta
- Mevrouw J.W.M. Wiegers (voorzitter vanaf 1 oktober 2010)

Expert

De heer dr. P.C. van Aalst, Strategieon Investment Consultancy B.V., Luchthaven Schiphol

Commissie Pensioenen

Deze commissie behandelt onderwerpen zoals de gevolgen van wet- en regelgeving, casuïstiek op het gebied van werkgevers en deelnemers en besluitvorming over ingediende bezwaarschriften. De commissie heeft voor een aantal onderwerpen mandaat gekregen van het bestuur. In 2010 heeft de commissie vier keer vergaderd.

Samenstelling op 31 december 2010:

- De heer A. van Dorssen
- De heer H.B.M. Grutters
- De heer J.J. Meerman
- De heer M. de Mooij (voorzitter)

Commissie Communicatie

Bij deze commissie ligt de nadruk op de communicatie van het pensioenfonds. In 2010 heeft de commissie vier keer vergaderd.

Samenstelling op 31 december 2010:

- De heer H.B.M. Grutters
- De heer B.A. de Lege
- De heer L.V.J.M. Rolf (voorzitter)
- De heer A.H.J. Snellen
- De heer R.F.M. van der Weerd

1.1.9 Vergaderdata, studiedagen en overige bijeenkomsten

Het bestuur heeft in 2010 acht keer vergaderd en drie studiedagen gehouden met de onderwerpen: het Risico Management Raamwerk (RMR), deskundigheidstoets level 2 en de zelfevaluatie.

Het verantwoordingsorgaan

1.1.10 Samenstelling en vergaderdata

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit drie leden: één deelnemer, één gepensioneerd en één werkgever. De leden zijn benoemd door de volgende organisaties:

- Raad Nederlandse Detailhandel/Koninklijke Vereniging MKB-Nederland
- FNV Bondgenoten
- Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel

Het verantwoordingsorgaan is op 31 december 2010 als volgt samengesteld:

Leden	Benoemd tot	Organisatie
De heer R. Jacobs	1 december 2011	Raad Nederlandse Detailhandel/Koninklijke Vereniging MKB-Nederland
De heer J. de Jong	1 december 2011	FNV Bondgenoten
De heer A. van Dantzig	1 december 2011	Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel

In 2010 heeft het verantwoordingsorgaan twee keer vergaderd.

De deelnemersraad

1.1.11 Samenstelling

De deelnemersraad bestaat uit veertien leden: elf deelnemers en drie gepensioneerden. Onder de elf deelnemers is op dit moment ook een slaper aanwezig.

De leden zijn benoemd door de volgende organisaties:

- FNV Bondgenoten (negen leden, van wie één gepensioneerd)
- CNV Dienstenbond (vier leden, van wie één gepensioneerd)
- Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel (één gepensioneerd)

Vertegenwoordiging CNV Dienstenbond

Ook in 2010 is het de CNV Dienstenbond wederom niet gelukt om vertegenwoordigers te benoemen die namens de CNV Dienstenbond de toegewezen zetels bezetten. Wegens uitblijven van enige reactie van de CNV Dienstenbond op vervulling van de vier vacatures per 1 oktober 2010 is de vervulling van

twee van deze vacatures door de Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel daarom voortgezet.

Wijziging samenstelling deelnemersraad

Met ingang van oktober 2010 is de samenstelling van de deelnemersraad gewijzigd.

FNV Bondgenoten heeft namens de bond wijzigingen doorgevoerd in haar vertegenwoordiging. We hebben in oktober afscheid genomen van dhr. A.A.M. Thomeer, dhr. J. Hamers en dhr. P. Lamers. Nieuw aangesteld namens FNV Bondgenoten zijn mevrouw W.M.H.J. van Aken, dhr. R. Kraaijenhagen en dhr. M. Kruik.

Voorzitterswisseling

Tijdens de vergadering van oktober is dhr. J. de Jong benoemd als voorzitter van de deelnemersraad en dhr. Boonekamp als plaats vervangend voorzitter.

Bij deze gelegenheid is dhr. Lamers die de raad sinds de oprichting in 2000 10 jaar onafgebroken als voorzitter had gediend hartelijk bedankt voor de bijdrage. Ook de heren Thomeer en Hamers zijn bedankt voor de jaren dat ze zitting hebben gehad in de deelnemersraad.

De deelnemersraad is op 31 december 2010 als volgt samengesteld:

Leden	Benoemd tot	Organisatie
Mevrouw W.M.H.J. van Aken	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer J. de Jong	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer R. Kraaijenhagen	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer H.P.M. Reijnen	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer P.S. Waterlander	1 maart 2013	FNV Bondgenoten
De heer P. Van der Zouw	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer G. Kortekaas	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
Mevrouw G. Niet-Koster	1 maart 2013	FNV Bondgenoten
De heer M. Kruik	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer J.J. Holleboom	1 oktober 2013	Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel (Zetel CNV Dienstenbond)
De heer A. Van Dantzig	1 oktober 2013	Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel (Zetel CNV Dienstenbond)
De heer A.J.M. Boonekamp	1 maart 2013	Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel
Vacature	1 oktober 2013	CNV Dienstenbond
Vacature	1 oktober 2013	CNV Dienstenbond

1.1.12 Vergaderdata en studiedagen

In 2010 heeft de deelnemersraad zeven keer vergaderd. Er is een informatie bijeenkomst geweest voor de deelnemersraad over een aantal actuele onderwerpen waaronder de trend lang leven en een tweedaagse studiebijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst werd gesproken over maatschappelijke ontwikkelingen zoals solidariteitselement en medezeggenschap, over de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds, over risicodragerschap en over het verschil in indexatiemaatstaf tussen actieven en inactieven. Tot slot was er een zelfevaluatie.

De geschillencommissie

1.1.13 Samenstelling en vergaderdata

De geschillencommissie bestaat uit drie onafhankelijke leden. De commissie wordt ondersteund door een secretaris, mevrouw mr. S. Boer.

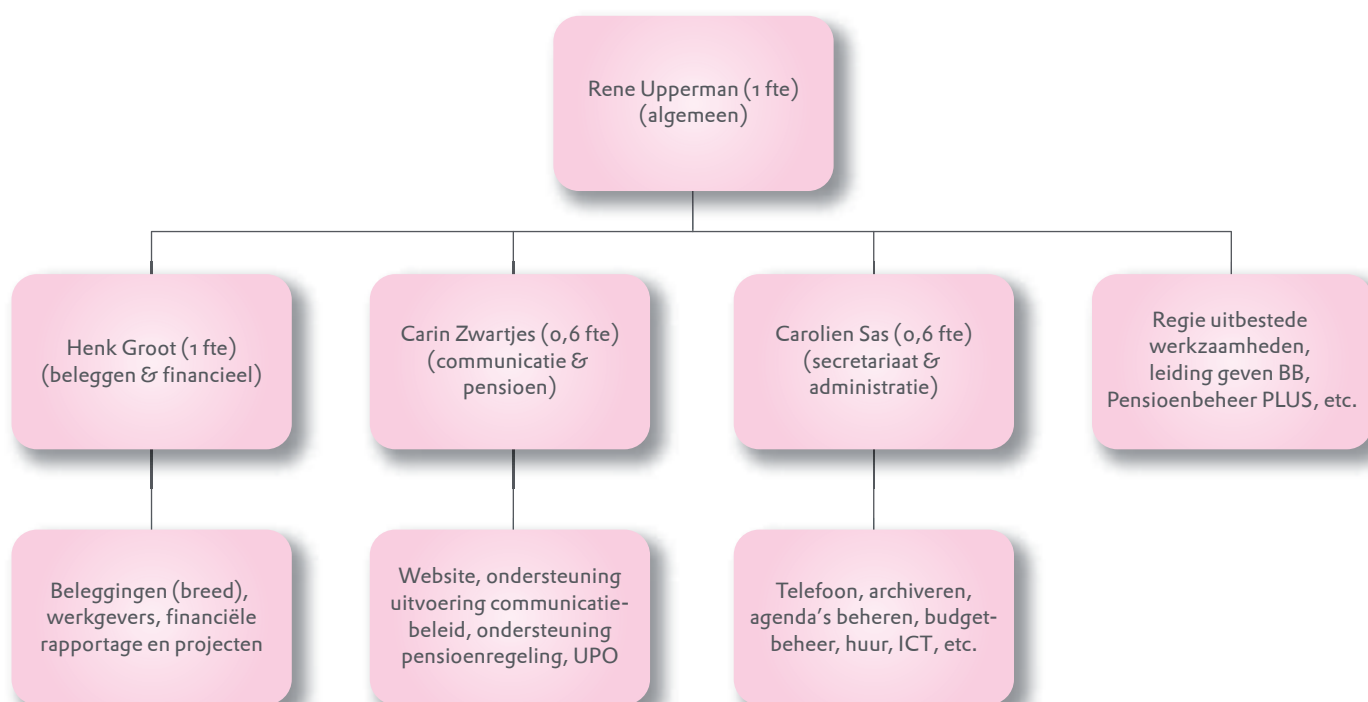
De geschillencommissie is op 31 december 2010 als volgt samengesteld:

Leden	Benoemd tot
De heer A.Th.M. van Hulst	29 november 2011
De heer D.A.J. Kamp	20 maart 2012
De heer mr. G.W. van Vliet	29 november 2011

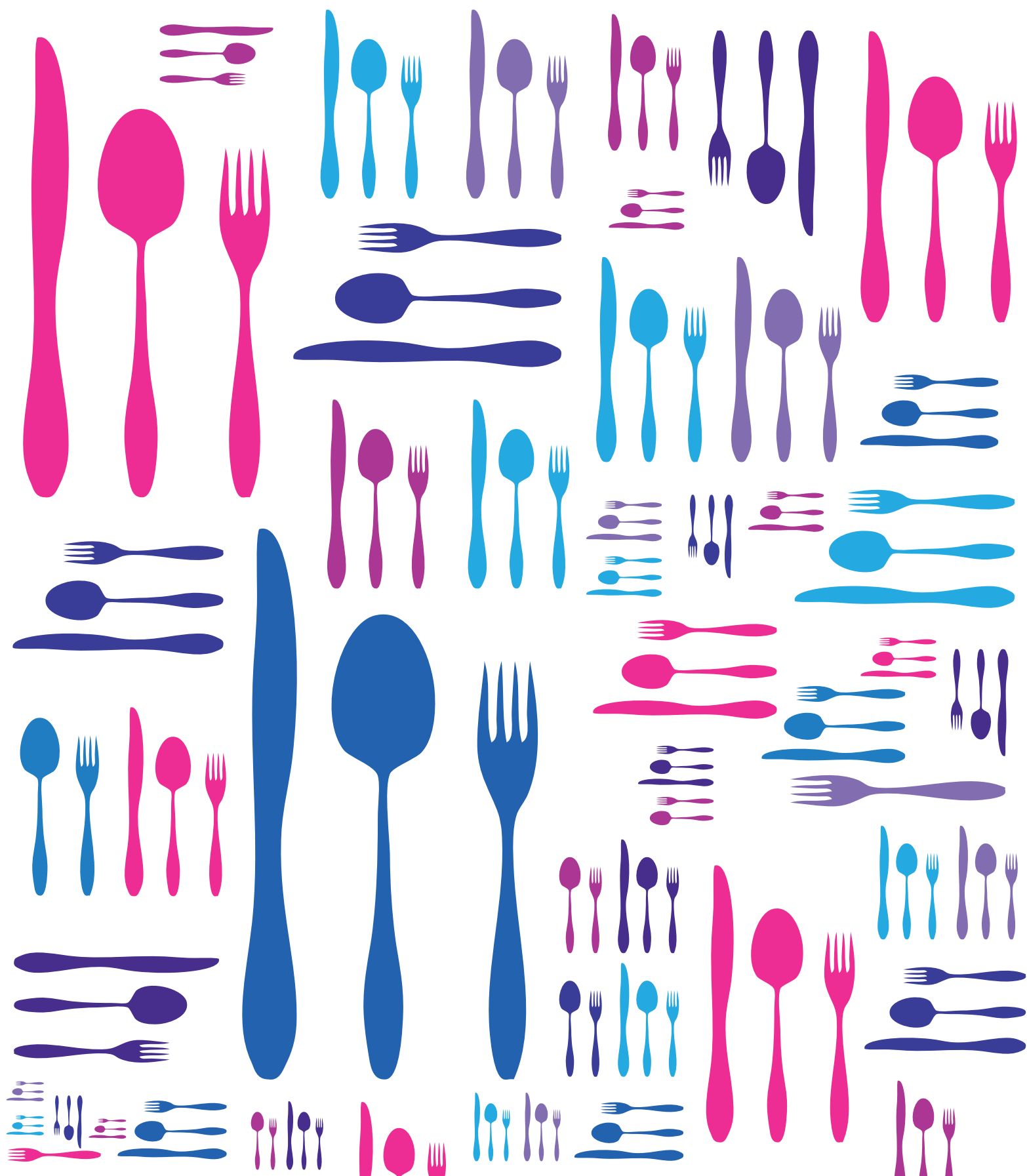
In 2010 heeft de geschillencommissie geen advies uitgebracht aan het bestuur. De commissie kwam in 2010 niet in hoorzitting bijeen.

Het bestuursbureau

Het bestuursbureau is op 31 december 2010 als volgt samengesteld (zie volgende pagina)

2 Ontwikkelingen

Ontwikkelingen financiële positie

2.1.1 Dekkingsgraad

De dekkingsgraad is in 2010 met 3,68% gedaald van 101,1% naar 97,5%. De belangrijkste oorzaak van de daling van de dekkingsgraad was daling van de rente in 2010 die niet volledig kon worden gecompenseerd door de wijze (en de uitvoering) van de zogenoemde afdekking van het rente risico (-5,7%). Het effect van het langlevens op de premie en de voorziening pensioenverplichting in 2010 leverde nog een licht negatief effect op (-0,7%). Een beperkt positief resultaat op de beleggingsopbrengsten, exclusief afdekking maar inclusief het negatieve effect van de strategische valuta afdekking (+2,6%) en een licht positief effect van de in september 2010 gepubliceerde nieuwe prognosetafel van het Actuarieel genootschap betekende voor het pensioenfonds een licht lagere voorziening voor het langlevens dan aangenomen (6,5% in plaats van 7%),

2.1.2 Dekkingsgraad en herstelplan

De dekkingsgraad van het pensioenfonds was op 31 december 2010 97,5% en bevond zich in zowel een situatie van reservetekort (dekkingsgraad is lager dan het vereist eigen vermogen, 112,4%) als in een situatie van onderdekking (dekkingsgraad is lager dan 104,75%).

De herstelplannen (in een plan geïntegreerd) zijn in het voorjaar van 2009 door DNB goedgekeurd en laten een vereist herstel zien van de dekkingsgraad binnen 5 respectievelijk 15 jaar. Het bestuur heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de Minister heeft geboden om binnen vijf jaar in plaats van drie jaar te herstellen. Het bestuur verwacht dat de dekkingsgraad zich binnen een periode van 5 jaar tot het minimum vereist eigen vermogen en binnen een periode van 15 jaar tot het vereist eigen vermogen zal herstellen. Als het feitelijke herstel achter gaat lopen op het herstelplan, kan het bestuur aanvullende maatregelen treffen. Het herstelplan is een benadering van de werkelijkheid. De verwachting van het herstel is gebaseerd op de huidige uitgangspunten van het herstelplan. De feitelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad kan afwijken van het beoogde herstelpad.

De jaarlijkse evaluatie van het herstelplan heeft niet geleid tot bijstelling van de uitgangspunten van het herstelplan. In de evaluatie is rekening gehouden met de verwachte invloed van de nieuwe overlevingstafel.

In onderstaande tabel wordt de daadwerkelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2010 afgezet tegen de ontwikkeling zoals geschetst in het herstelplan.

2.2 Ontwikkelingen overheidsbeleid, wet- en regelgeving

2.2.1 Opschorten waardeoverdracht bij dekkingsgraad onder 100%

Wanneer een werknemer van baan verandert, mag hij/zij zijn/haar pensioen overdragen van het pensioenfonds van zijn/haar oude werkgever naar het pensioenfonds of verzekeraar van zijn/haar nieuwe werkgever. Dit heet waardeoverdracht. De wet schrijft voor dat als de dekkingsgraad van een pensioenfonds op een moment lager is dan 100%, het pensioenfonds individuele (inkomende en uitgaande) waardeoverdrachten op moet schorten tot de dekkingsgraad weer boven de 100% is. In mei 2010 zijn de individuele waardeoverdrachten opgeschort omdat de dekkingsgraad van het pensioenfonds onder de 100% lag.

2.2.2 Handreiking Aanbevelingen Beleggingsbeleid

Naar aanleiding van het rapport van commissie Frijns en de onderzoeken die DNB heeft uitgevoerd bij het pensioenfonds hebben de pensioenkoepels (ook op verzoek van DNB) een Regiegroep Beleggingsbeleid gevormd. Deze heeft tot doel om aanbevelingen op te stellen voor (noodzakelijke) verbeteringen in de vormgeving en implementatie van het beleggingsbeleid en het daaraan verbonden risicobeheer. De handreiking Aanbevelingen Beleggingsbeleid is in de zomer van 2010 uitgereikt aan vertegenwoordigers van DNB en door middel van themadagen en workshops onder de aandacht gebracht van bestuursleden van pensioenfondsden.

	Werkelijk	Herstelplan
Stand 1 januari	101,1%	100,5%
Attributie premie (M1)	0,2%	0,1%
Attributie uitkering (M2)	0,1%	0,0%
Attributie toeslagen (M3)	0,0%	0,0%
Attributie RTS (M4)	-10,7%	0,0%
Attributie over-rendement (M5)	6,5%	2,9%
Attributie overig (M6)	0,3%	-0,1%
Stand 31 december	97,5%	103,5%

Het herstel van de financiële positie (lees dekkingsgraad) van het pensioenfonds in 2010 loopt achter op het herstelplan. Het pensioenfonds bevindt zich hierdoor nog in onderdekking (onder de 104,75%).

Goed pensioenfondsbestuur

2.3.1 Intern toezicht

In 2010 heeft een onafhankelijke visitatiecommissie een periodieke visitatie uitgevoerd. Dit gebeurde in het kader van intern toezicht. De conclusies en aanbevelingen van de visitatiecommissie zijn door het bestuur met de visitatiecommissie besproken. Het rapport ondersteunt het pad dat het bestuur eerder heeft ingeslagen om onder meer de organisatie zo in te richten dat het bestuur in staat wordt gesteld haar doelstelling(en) te realiseren; door bijvoorbeeld een heldere taakverdeling (lees taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden) tussen de verschillende interne organen vast te leggen, de uitbesteding zo vorm te geven dat zichtbaar is wat over en weer verwacht wordt, maar ook door een scheiding aan te brengen tussen advies, uitvoering en controle om belangenverstrengeling te voorkomen. Het rapport geeft terecht aan dat de 'transitie' naar nieuwe inrichting door onder meer het invoeren van een Risico Management Raamwerk (RMR) in volle gang is. Daarnaast wijst het rapport op het belang om bijvoorbeeld deskundigheid (in de brede zin) goed vorm te geven en in te bedden omdat dit de basis vormt voor het kunnen voeren van het beoogde beleid. Het is ook van belang om de deelnemersraad en het Verantwoordingsorgaan niet alleen nauw te betrekken bij de 'transitie' maar ook hun positie te verankeren in het RMR/interne omgeving. Verderop in het verslag meer hierover

2.3.2 Deskundigheidsbevordering

In het jaarverslag van 2009 zijn de goede resultaten opgenomen van de zogenoemde level 2 toets die in april van 2010 bij het bestuur is afgenomen door Hewitt. Met in de invoering van de nieuwe beleidsregel deskundigheid 2011 door DNB en AFM wordt het bestuur in staat gesteld om een 'personeelsbeleid' op te stellen voor het pensioenfonds. Naast de bekende benoemingsvereisten wordt met ingang van 1 januari 2011 aan de benoemende organisatie vooraf een functie- en bedrijfsprofiel verstrekt met het verzoek aan te geven of de persoon die zij voordragen past in het functieprofiel. Het gevolg is dat een vertrek en/of wisseling van bestuursleden en/of leden van andere organen zonder verlies van kennis en kunde kan plaatsvinden. Het 'personeelsbeleid' zal in de loop van 2011 gereed zijn en onderdeel vormen van het beleidsdocument 'interne omgeving' (het spoorboek). In 2010 is het onderwerp van de studiedagen risicomanagement geweest, waarover in de risicoparagraaf meer.

2.3.3 Zelfevaluatie

Het bestuur heeft begin 2011 onder leiding van Montae een zelfevaluatie uitgevoerd. Montae hanteert voor de zelfevaluatie een Board Functioning Index (BFI). De BFI bestaat uit een lijst met vragen en stellingen (over onder meer: betrokkenheid kernverantwoordelijkheden, deskundigheid en het bestuur als team), die via internet door ieder lid van het bestuur wordt

ingevuld. Het BFI biedt niet alleen een beeld van wat leden van het bestuur over het functioneren van het bestuur vinden en ervaren. Het geeft bovendien de mogelijkheid om, waar ervaringen en/of standpunten uiteen lopen, met elkaar in gesprek te gaan. De volgende onderwerpen zijn nader besproken; deskundigheid, vergaderdiscipline, evaluatie/reflectie, verantwoording en tijdsbesteding. Het bestuur is van mening dat de besproken onderwerpen het belang van het inzetten op een kundig en krachtig bestuur (wederom) onderstrepen

2.3.4 Gedragscode

Op de bestuursleden en iedere werknemer van het pensioenfonds is de gedragscode van toepassing. Het doel van de gedragscode is onder andere door het stellen van regels en richtlijnen voor bestuursleden en medewerkers mogelijke belangenconflicten tussen het pensioenfonds en betrokkenen te voorkomen. De gedragscode bevordert de transparantie en zorgt er voor dat alle betrokkenen, ook voor hun eigen bescherming duidelijk weten wat wel en niet geoorloofd is. Elk bestuurslid en iedere werknemer verklaart jaarlijks schriftelijk de gedragscode nageleefd te hebben.

2.3.5 Onafhankelijkheid bestuur

Het bestuur van het pensioenfonds stelt zich bij het uitoefenen van zijn bestuurstak onafhankelijk op. Het bestuur draagt er zorg voor dat het pensioenfonds uitsluitend handelt ten behoeve van alle belanghebbenden van het pensioenfonds. Het bestuur weegt hun belangen op een zorgvuldige en evenwichtige wijze tegen elkaar af en maakt dit inzichtelijk. De belanghebbenden zijn de deelnemers, de gewezen deelnemers, de pensioengerechtigden en de aangesloten werkgevers.

2.3.6 Naleving wet- en regelgeving

Het bestuur van het pensioenfonds is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving.

2.3.7 Geschillencommissie

Het bestuur van het pensioenfonds heeft met ingang van 1 januari 2008 een geschillencommissie ingesteld voor de behandeling van geschillen. De commissie heeft tot taak het bestuur te adviseren over geschillen tussen deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden of werkgevers en het pensioenfonds betreffende besluiten van het bestuur die geen besluit van algemene strekking zijn. Het bestuur besluit conform het advies van de commissie, tenzij zwaarwichtige belangen tot een ander besluit aanleiding geven. De leden van de geschillencommissie zijn in 2008 benoemd. Ook is een secretaris aan de commissie toegevoegd. In 2010 heeft de geschillencommissie geen adviezen aan het bestuur uitgebracht.

Communicatie

2.4.1 Communicatie pensioenfonds

Het bestuur van het pensioenfonds wil, in lijn met wet- en regelgeving alle betrokkenen, (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers op heldere en begrijpelijke wijze informeren over het beleid en de uitvoering daarvan. Ieder jaar worden in een communicatiejaarplan de werkzaamheden voor dat jaar vastgelegd. Hierin staat onder meer welke communicatieactiviteiten voor de verschillende doelgroepen zijn gepland én op welke trends en ontwikkelingen het pensioenfonds dat jaar nader ingaat.

Visiesessie en communicatiejaarplan

In de voorbereidingsfase voor het communicatiejaarplan heeft de Commissie Communicatie in het voorjaar een visiesessie gehouden. Doel hiervan was om de uitgangspunten en de doelstellingen van pensioencommunicatie van het pensioenfonds tegen het licht te houden van de laatste ontwikkelingen. In het communicatiejaarplan 2010 is rekening gehouden met de uitkomsten van deze visiesessie. Zo zijn er speerpunten opgesteld waar het pensioenfonds zich mee bezig wil houden, zoals het verbeteren van de toegankelijkheid van de website.

Klantenpanels

De AFM schrijft onder meer voor dat door het instellen van klantenpanels de communicatiemiddelen dienen te worden getoetst. In 2009 is daarmee gestart en dit loopt door in 2010. De klantenpanels (van werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden) toetsen de communicatiemiddelen van het pensioenfonds op duidelijkheid, aantrekkelijkheid en volledigheid.

Nieuwsbrief voor deelnemers en pensioengerechtigden

In 2010 heeft het pensioenfonds deelnemers en pensioengerechtigden geïnformeerd over zaken die het pensioenfonds betreffen door een nieuwsbrief te sturen. In deze nieuwsbrief is met name aandacht besteed aan de financiële positie van het pensioenfonds. Omdat het pensioenfonds ervoor heeft gekozen om in 2010 nog geen toeslagenlabel te gebruiken, is eveneens de door de AFM voorgeschreven 'modelbrief' aan de nieuwsbrief toegevoegd. Met deze modelbrief werden deelnemers en gepensioneerden op door de AFM bepaalde wijze eveneens over de financiële situatie van het pensioenfonds geïnformeerd.

Informatie over de financiële positie en herstelplan

Op de website van het pensioenfonds staat maandelijks de financiële positie van het pensioenfonds vermeld. Bovendien is in 2009 besloten om de informatie over het herstelplan op de website te plaatsen met een document met veelgestelde vragen over het herstelplan en de dekkingsgraad van het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft gedurende het jaar 2010 via de website regelmatig nieuws gemeld over het verloop van de dekkingsgraad.

Nieuwsbrief voor werkgevers

In december 2009 heeft het pensioenfonds een nieuwsbrief voor werkgevers uitgebracht. Deze bevatte informatie over niet

alleen de ontwikkelingen op uitvoerings- en administratief terrein, maar ook over de mogelijkheden van aanlevering van gegevens. Bijvoorbeeld de introductie van het (nieuwe) werkgeversportaal en de premies 2010.

Pensioenkrant voor 65-plussers

In januari 2009 en 2010 hebben de pensioengerechtigden de pensioenkrant 'In Detail' ontvangen met informatieve en spannende onderwerpen, bijvoorbeeld informatie over de toeslag en de pensioenuitkering.

Website

De website van het pensioenfonds is een belangrijk communicatiemiddel. In 2009 zijn voorbereidingen getroffen om de website te verbeteren. De navigatie is ingrijpend veranderd, zodat een bezoeker sneller de informatie vindt die hij of zij zoekt. Ook de zoekfunctie is verbeterd. Daarnaast is er meer ruimte voor actualiteiten en nieuwsberichten voor alle doelgroepen en kunnen links worden geplaatst naar relevante berichten. De website heeft bovendien een frissere uitstraling gekregen door het gebruik van kleur en foto's. De nieuwe website van het pensioenfonds is sinds 1 maart 2010 in de lucht.

Toezichthouder AFM en DNB

2.5.1 Autoriteit Financiële Markten (AFM)

Uniform Pensioenoverzicht (UPO)

De AFM heeft het pensioenfonds in 2010 laten weten dat het onderzoek naar de juistheid van de kerngegevens op het UPO 2008 is afgerond en het AFM niet is gebleken dat de kerngegevens onjuist berekend zijn. Eerder (in 2009) heeft het pensioenfonds de AFM laten weten de informatieverstrekking op de UPO te verbeteren in lijn met de richtlijnen.

2.5.2 De Nederlandsche Bank (DNB)

Evaluatie herstelplan

De DNB heeft laten weten geen opmerkingen te hebben over de evaluatie van het herstelplan over 2010. Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Overige ontwikkelingen

2.5.3 Fusie met Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Optiekbedrijven

De juridische fusie is met ingang van 1 januari 2010 gerealiseerd. In de jaarrekening zijn als gevolg van een stelselwijziging vergelijkende cijfers opgenomen.

2.5.4 Pensioenregister

5 januari 2011 is het Pensioenregister geopend. De Stichting Pensioenregister heeft in twee jaar tijd een loket ontworpen en gebouwd dat iedere burger via DigiD toegang verleent tot zijn/haar opgebouwde aanspraken bij de werkgevers waar pensioen is opgebouwd inclusief AOW aanspraken. Het UPO geldt als basis voor de gegevens die pensioenfondsen en verzekeraars aan het Pensioenregister verstrekken. Het Pensioenregister beheert geen gegevens van de burger maar vraagt op het moment dat een burger inzage wil bij het betreffende pensioenfonds en/of verzekeraar via het unieke BSN de gegevens van de burger op. En verwijdt deze weer bij het 'uitloggen' van de burger. Dit geldt ook voor de AOW gegevens. Op een paar na zijn, naast het Sociale Verzekerings Bank (de AOW gegevens), alle pensioenfondsen en verzekeraars aangesloten op het Pensioenregister. Ook het pensioenfonds van de Detailhandel.

Organisatie pensioenfondsen

Beleggingen (beginselen en organisatie)

Op 29 april 2010 heeft het bestuur onder meer besloten het voorstel voor de nieuwe beleggingsbeginselen (Investment Beliefs) integraal over te nemen en de beleggingsorganisatie zo aan te passen dat de uitvoering van de beleggingsbeginselen mogelijk is. Voor de invoering van de nieuwe beleggingsorganisatie is de periode van mei 2010 tot 1 juli 2011 uitgetrokken

(de Koninklijke route, zie verderop in het verslag). Door omstandigheden waarover later meer is de datum 1 juli 2011 niet verschoven maar de wijze van de invulling is aangepast.

Per 1 juni 2011 is de stand van zaken:

Advies:

1. ALM en beleggingsadvies en –ondersteuning is respectievelijk bij Mercer en Aon Hewitt ondergebracht;
2. Bestuursadvies is ondergebracht bij prof.dr. Rob Bauer;

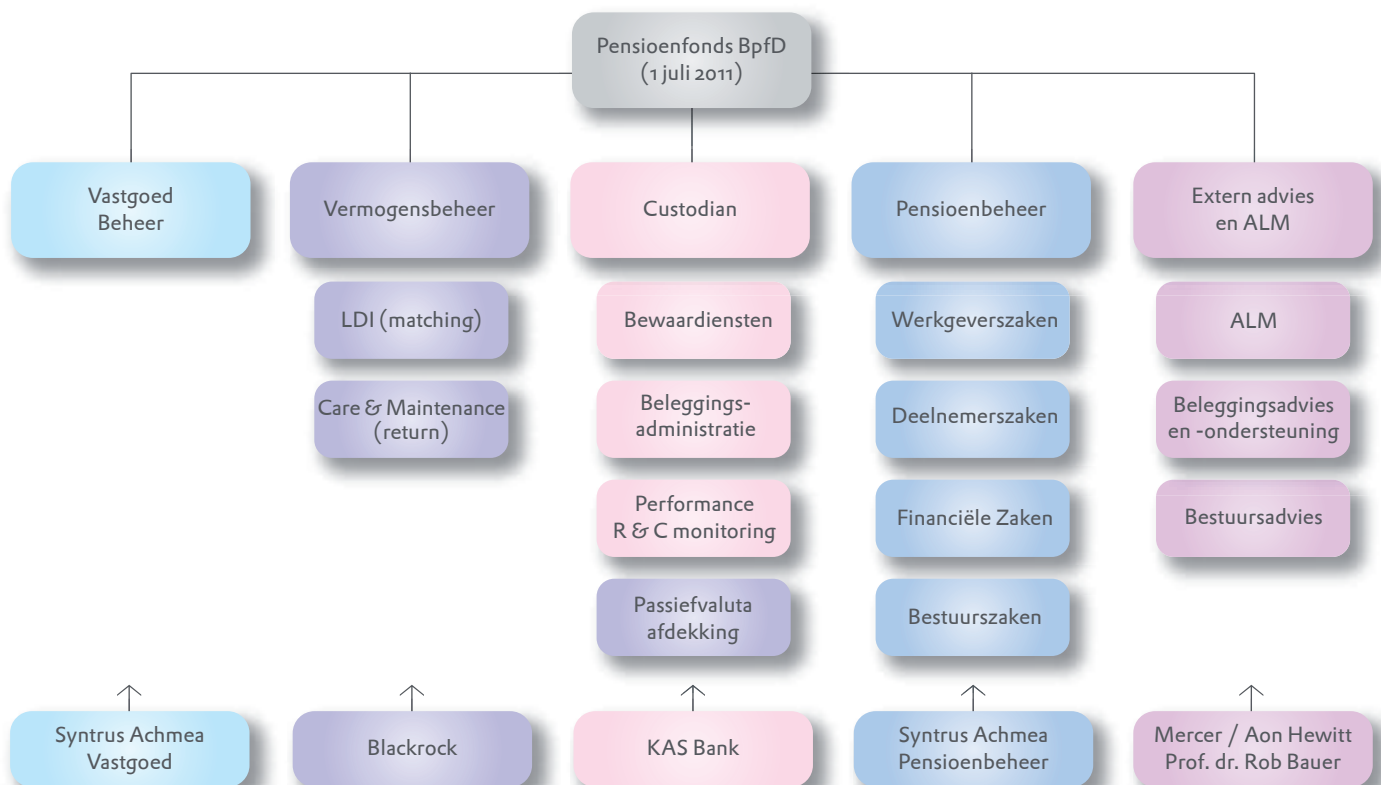
Uitvoering:

3. Het beheer van zakelijke, vastrentende en overige beleggingscategorieën portefeuilles zijn bij Blackrock ondergebracht;
4. Het beheer van de LDI portefeuille (afdekking van de rente) is bij Blackrock ondergebracht;
5. Het beheer van de direct vastgoed portefeuille is bij Syntrus Achmea Vastgoed gebleven;

Controle:

6. De beleggingsadministratie, de bewaarneming en waardering, de performance, de risico- en compliance monitoring en rapportage (en tijdelijke de valuta afdekking) zijn bij Kasbank NV ondergebracht.

De overeenkomsten FPM en Vermogensbeheer met Syntrus Achmea Vermogensbeheer zijn met ingang van 1 februari 2011 beëindigd.

3 Financieel beleid

3.1 Inleiding

Het pensioenfonds heeft om aan zijn doelstelling te kunnen voldoen de beschikking over de beleidsinstrumenten premie, toeslagen, beleggingen en de pensioenregeling.

3.2 Premies

De pensioenregeling is een collectieve vaste bijdrageregeling met een premie die voor een periode van vijf jaar, eindigend ultimo 2011, is vastgesteld op 16,2% van de pensioengrondslag. Jaarlijks wordt vastgesteld of deze premie nog voldoet aan de wet- en regelgeving.

3.2.1 Premie basisregeling (maximum €48.715,-)

In het jaar 2010 is de premie 16,2% van de pensioengrondslag. De pensioengrondslag in 2010 is het loon op basis van de Wet financiering sociale verzekeringen met een maximum van €48.715,- verminderd met de franchise (in 2010 €12.075,-).

3.2.2 Extra premies brancheregelingen AGF en Gebra

Voor de werknemers in de branches aardappelen, groenten en fruit (AGF) en de gemengde- en speelgoedbranche (Gebra) is er een aanvulling op de opbouw van het reguliere ouderdoms- en nabestaandenpensioen van respectievelijk 0,25% en 0,2% van de pensioengrondslag.

De premie voor de brancheregeling AGF is 3,13% van de pensioengrondslag, waarvan maximaal 1,565% wordt ingehouden op het salaris van de werknemer. In de brancheregeling Gebra is de premie 2,5% van de pensioengrondslag, waarvan maximaal 1,0% wordt ingehouden op het salaris van de werknemer.

3.2.3 Premie aanvullende pensioenregeling

De werkgevers hebben de mogelijkheid om hun personeelsleden (al het personeel) pensioen op te laten bouwen voor hun inkomen dat boven het maximum loon Wet financiering Sociale Verzekeringen ligt, ook wel de aanvullende pensioenregeling genoemd. De opbouwpercentages en toeslagen voor de aanvullende pensioenregeling zijn gelijk aan die van de basisregeling.

De premie voor de aanvullende pensioenregeling is voor de periode van 2008 tot en met 2011 vastgesteld op 18,6% van de excedentpensioengrondslag, mits de werkgever niet meer dan honderd werknemers heeft die deelnemen in de aanvullende pensioenregeling. Indien de werkgever meer dan honderd werknemers heeft die deelnemen in de aanvullende pensioenregeling kan het pensioenfonds een afwijkend premiepercentage vaststellen. Bij het vaststellen van dit afwijkende

premiepercentage wordt dan rekening gehouden met de gemiddelde leeftijd en de man/vrouw-samenstelling van de betreffende deelnemers. De werkgever kan een eventueel hogere premie op het loon van de deelnemer inhouden voor zover dat met de deelnemer is afgesproken. Als een werkgever gebruik maakt van de mogelijkheid van de aanvullende pensioenregeling, sluit het pensioenfonds met deze werkgever een uitvoeringsovereenkomst af. In de uitvoeringsovereenkomst worden de voorwaarden vastgelegd die gelden voor deelname aan de aanvullende pensioenregeling. Ook wordt bepaald in hoeverre het pensioenreglement en het uitvoeringsreglement van toepassing zijn.

3.2.4 Collectieve vaste bijdrage regeling

De regeling is een uitkeringsovereenkomst die wordt gefinancierd met een premie volgens een collectieve vaste bijdrage-regeling. De premie staat voor een periode van vijf jaar (tot en met 2011) vast. Alleen in zeer ingrijpende en onvoorziene omstandigheden kan de pensioenpremie tussentijds wijzigen. Het bestuur kan, in geval van financiële problemen, besluiten de pensioenregeling te versoberen en aanspraken en/of rechten te verlagen.

3.2.5 Kostendekkende premie 2010

De wet- en regelgeving vereist een kostendekkende premie waarvoor de wijze van berekening is vastgelegd in de pensioenwet. In het boekjaar 2010 was de feitelijke premie van 16,2% van de pensioengrondslag kostendekkend. De gedempte premie (op basis van een rekenrente van 4%) bedroeg namelijk 15,9% van de pensioengrondslag.

In 2011 onderzoekt het bestuur, mede op basis van de resultaten van de ALM-studie in 2010, de contouren van een nieuwe pensioenregeling met kostendekkende premie en zal dan zo nodig stappen nemen. Het feit dat de premie 2010 kostendekkend was, geldt niet alleen voor de basisregeling. Dit geldt ook voor de aanvullende pensioenregeling.

3.3 Toeslag

Als de middelen van het pensioenfonds het toelaten, streeft het bestuur ernaar de pensioenen van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de stijging van het indexcijfer van de cao-lonen van de detailhandelsbranches die onder het pensioenfonds vallen, exclusief bijzondere beloningen. Dit indexcijfer stelt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) speciaal voor het pensioenfonds vast (CBS-indexcijfer van de CAO-lonen in de detailhandel).

Het bestuur streeft ernaar de opgebouwde pensioenen van gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de stijging van de CBS-consumentenprijsindex "afgeleid". Dit betekent dat de index niet wordt beïnvloed door

belasting- en accijnseffecten. De toeslagen voor de gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen mogen daarbij niet hoger zijn dan de toeslag voor de actieve deelnemers.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks of de financiële middelen van het pensioenfonds toereikend zijn om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te verhogen. Er bestaat geen recht op toeslagverlening en er is dus geen zekerheid of en in hoeverre het pensioenfonds in de toekomst een toeslag kan verlenen. Het pensioenfonds reserveert namelijk geen gelden voor toekomstige toeslagen.

Het bestuur gebruikt als leidraad voor de toeslagverlening een staffel, waarbij de toeslagverlening afhankelijk is van de dekkingsgraad op moment van toeslagverlening²;

- als de volgens het FTK berekende dekkingsgraad lager is dan (de dekkingsgraad die het FTK vereist – 5%punt), verleent het pensioenfonds geen toeslag;
- als de volgens het FTK berekende dekkingsgraad hoger is dan (de dekkingsgraad die het FTK vereist + 10%punt), verleent het pensioenfonds een volledige toeslag;
- als de volgens het FTK berekende dekkingsgraad tussen de twee hiervoor berekende dekkingsgraden ligt, berekent het pensioenfonds de toeslag pro rata.

Voor actieve deelnemers geldt een andere index voor de toeslagverlening dan voor de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers. De rechten van actieven worden welvaartsvast gehouden terwijl de pensioenen van pensioengerechtigden en gewezen deelnemers waardevast worden gehouden. De deelnemersraad heeft het bestuur gevraagd naar de reden van dit onderscheid. Hierover is het bestuur met de deelnemersraad in gesprek.

Toeslag 2010

Het bestuur van het pensioenfonds heeft in december 2010 een besluit genomen over de toeslag per 1 januari 2011. De FTK dekkingsgraad van het pensioenfonds was toen ongeveer 94%, en de vereiste dekkingsgraad circa 114%. Hantering van de staffel leidt ertoe dat er geen toeslag wordt verleend voor zowel de actieven, inactieven als gepensioneerden. Noch de financiële situatie van het pensioenfonds, noch de algemene economische situatie vormde voor het bestuur aanleiding om van de leidraad van de toeslagstaffel af te wijken. Daarom heeft het bestuur besloten om de toeslag per 1 januari 2011, welke toeslag wordt berekend over de opgebouwde rechten per 31 december 2009, voor zowel actieven als inactieven vast te stellen op 0%. Ook de ingegane pensioenen (inclusief de AOP-uitkeringen) zijn per 1 januari 2011 niet verhoogd.

3.4 ALM

In februari 2009 heeft een continuïteitsanalyse plaatsgevonden. Deze heeft als basis gediend voor het in maart 2009 ingediende herstelplan. De resultaten van deze analyse zijn voor het bestuur aanleiding geweest om een ALM-studie te laten uitvoeren. Een ALM-studie heeft als doel om het bestuur inzicht te geven in de gevolgen van beleidskeuzes. De belangrijkste observaties en bevindingen uit de ALM studie zijn dat het huidige beleid relatief hoge risico's kent, een premie heeft die in veel gevallen niet kostendekkend is, een relatief lage indexatieverwachting kent en de streefgrens (lees: de grens waar volledig geïndexeerd kan worden) pas laat bereikt.

Genoemde observaties en bevindingen houden in dat de huidige pensioenregeling niet ongewijzigd kan worden voortgezet. Dit wordt versterkt door de huidige economische situatie. Daarom heeft het bestuur besloten dat de pensioenregeling in nauwe samenwerking met de sociale partners in de detailhandel moet worden aangepast. In 2010 heeft het bestuur voorrang gegeven aan de invoering van een nieuwe beleggingsorganisatie. Daarnaast is veel tijd besteed aan verkenningen over de contouren van een nieuwe pensioenregeling. In 2011 wordt de afronding verwacht.

² De datum van de bestuursvergadering waar over de toeslagverlening wordt besloten is de datum waarop de stand van de dekkingsgraad wordt berekend.

3.5 Pensioenvermogen en voorzieningen

Bedragen x 1.000 euro	Pensioenvermogen	Technische voorzieningen	Dekkingsgraad		
	EUR	EUR	resultaat	percentage	percentage
Stand per 31 december 2009	7.911.515	7.823.350			101%
bijdragen					
Beleggingsresultaten	613.912	101.013	512.899	6,5%	107,6%
Premiebijdragen	389.427	331.830	57.597	0,4%	108,0%
Uitkeringen	-243.006	-250.480	7.474	0,3%	108,3%
Wijziging Marktrente		925.120	-925.120	-11,2%	97,1%
Wijziging actuariële grondslagen		-31.219	31.219	0,3%	97,4%
Collectieve waardeoverdrachten	2.148	-7.993	10.141	0,1%	97,6%
Overige	-39.178	-30.963	-8.215	-0,1%	97,5%
Stand per 31 december 2010	8.634.818	8.860.658		-4%	97%

Het saldo van baten en lasten over de afgelopen jaren kan als volgt worden geanalyseerd:

Bedragen x 1.000 euro	2010	2009	2008	2007	2006
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Premieresultaat	23.940	-9.752	112.522	35.445	19.302
Interestresultaat	-412.221	740.332	-1.972.943	330.082	381.272
Overig resultaat	76.318	-520.295	3.060	-82.030	-95.074
	-311.963	210.285	-1.857.361	283.498	305.500

De vergelijkende cijfers over de jaren tot en met 2006 zijn niet gecorrigeerd voor het effect van de met ingang van 1 januari 2007 doorgevoerde stelselwijziging FTK.

De dekkingsgraad wordt bepaald door het pensioenvermogen te delen door de technische voorzieningen. De dekkingsgraad ultimo 2010 (op basis van de jaarrekening) heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

	2010	2009	2008	2007	2006
Dekkingsgraden ultimo	97,5%	101,1%	98,3%	133,4%	126,0%
Gemiddelde interest van verplichtingen	3,4%	3,8%	3,4%	4,8%	4,2%
	FTK	FTK	FTK	APP	APP

De vermelde dekkingsgraden zijn tot 2007 vastgesteld op basis van de Actuariële Principes Pensioenfondsen en daarna met het Financiële Toetsingskader (FTK).

Het pensioenfonds bevindt zich sinds ultimo 2010 in een situatie van dekkingstekort aangezien de dekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,75%.

3.6 Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

	2010	2009
	EUR	EUR
Premieresultaat		
Premiebijdragen	389.427	382.328
Pensioenopbouw	-331.830	-360.672
Mutatie technische voorziening voor excassokosten	-1.434	-2.874
Pensioenuitvoeringskosten	-32.223	-28.534
	23.940	-9.752
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten	613.912	391.259
Rentetoevoeging technische voorziening	-101.013	-189.867
Wijziging marktrente	-925.120	538.940
	-412.221	740.332
Overig resultaat		
Resultaat op waardeoverdrachten (saldo overdracht van rechten)	11.892	1.254
Resultaat op kanssystemen (overige wijzigingen)	27.911	-7.140
Resultaat op uitkeringen	7.474	-1.288
Indexering en overige toeslagen	-466	-457
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	31.219	-520.066
Overige baten	1.842	9.293
Wijziging herverzekeringsdeel technische voorzieningen	0	-1.199
Overige lasten	-3.554	-692
	76.318	-520.295
Totaal saldo van baten en lasten	-311.963	210.285

Uitkomsten van de solvabiliteitstoets

De solvabiliteit van het pensioenfonds is niet toereikend. Er is zowel sprake van een reservetekort als een dekkingstekort. Voor de berekening van het vereiste eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van het standaard model DNB.

Oordeel externe actuaris over de financiële positie

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereiste eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort. De vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel is naar de mening van de waarmerkend actuaris slecht, vanwege een dekkingstekort.

3.7 Beleggingen

3.7.1 Gevoerd beleid

In afwachting van de uitkomsten van de ALM studie heeft het bestuur medio maart 2010 besloten de vaste rebalancing per 1 april uit te stellen en de huidige (zwevende) normgewichten van de benchmark te handhaven. Op basis van de uitkomsten van de ALM studie zal een nieuwe strategische portefeuille en normportefeuille (Strategische Asset Allocatie, SAA) worden vastgesteld en zal de portefeuille wellicht op onderdelen dienen te worden aangepast in 2011.

Portefeuilleconstructie update

Voor 2010 bleek dat de bestaande normportefeuille goed was gepositioneerd mede door de beoogde aanpassingen in het beleggingsbeleid, bijvoorbeeld de overgang naar waar mogelijk passief beheer. Op 9 juni 2011 is door het bestuur besloten de normportefeuille aan te passen aan de hand van een in het voorjaar uitgevoerde Strategische Asset Allocatie (SAA).

Rentehedge 2010

Het bestuur heeft eind 2009 naar aanleiding van de uitkomsten van de ALM- studie en de financiële positie besloten de risico's in de portefeuille te verlagen door de wijze van afdekken van het renterisico zo in te richten dat bij een daling van rente het effect op de dekkingsgraad zo laag mogelijk is (in de volksmond 100% afgedekt). In februari 2010 is op verzoek van het bestuur van het pensioenfonds onderzoek gedaan door de vermogensbeheerder naar de mogelijkheden om dit doel zo snel, eenvoudig en treffend mogelijk te bereiken. De voorstellen van en de gesprekken met de vermogensbeheerder gaven het bestuur onvoldoende vertrouwen dat het beoogde doel bereikt zou worden met andere woorden het effect van een rentedaling op het renterisico van de voorziening pensioenverplichtingen werkelijk gepareerd zou kunnen worden, wat in augustus 2010 heeft geleid tot het overbrengen van de 'afdekkingsportefeuille' naar een andere vermogensbeheerder. De overgang heeft niet kunnen voorkomen dat de dekkingsgraad als gevolg van de rentedaling is gedaald omdat in de zes maanden waarin duidelijk werd dat de vermogensbeheerder niet aan de (overigens normale) voorwaarden kon voldoen de rente is gedaald.

Bij de overgang naar de andere uitvoerder in augustus 2010 heeft het bestuur opnieuw overwogen vanwege de rentestand of het renterisico van de verplichtingen voor 100% moest worden afgedekt, maar er waren geen omstandigheden en/of feiten die aanleiding vormden de invulling van het beleid aan te passen.

Portefeuillewaarde

De waarde van de portefeuille en de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën aan het einde van het jaar ten opzichte van de situatie aan het begin van het jaar wordt weergegeven in onderstaande tabel:

Bedragen x €1.000.000	2010			2009	
	Bedrag	Percentage	Norm- portefeuille (+/- 5%)	Bedrag	Percentage
Aandelen	2.957	36,0%	33,3%	2.559	34,7%
Vastrentende waarden	4.450	54,1%	54,2%	3.982	54,1%
Alternatieve beleggingen	147	1,8%	3,3%	132	1,8%
Direct Vastgoed	400	7,5%**	8,7%	412	5,6%
Indirect Vastgoed	216			227	3,1%
Liquide middelen	51	0,6%	0,5%	55	0,7%
Totaal	8.221			7.367	
waarde portefeuilles afdekking rente en valuta	364				
Totaal inclusief afdekking	8.585				

* Vastrentende waarden zijn obligaties en onderhandse leningen

** Het percentage vermeld is direct en indirect Vastgoed samen

Rendementen

Onderstaande tabel geeft de performance weer uitgesplitst naar de verschillende categorieën waarin voor het pensioenfonds wordt belegd³.

Bedragen x €1.000.000	2010	
	Portefeuille	Benchmark
Aandelen	15,9%	15,8%
Vastrentende waarden	2,0%	1,1%
Alternatieve beleggingen	2,0%	4,5%

3 Aansluiting met de jaarrekening

In de tabel wordt een voor vermogensbeheer gebruikelijke rubricering gehanteerd die echter afwijkt van die in de jaarrekening. De aansluiting is als volgt:

- de post Alternatieve beleggingen bestaat uit de beleggingen in infrastructuur, private equity en overige alternatieve beleggingen. In de jaarrekening wordt infrastructuur gerubriceerd onder Overige beleggingen en private equity onder Aandelen. Overige alternatieve beleggingen bestaat grotendeels uit een vastgoedgerelateerde lening, deze is in de jaarrekening gerubriceerd onder vastrentende waarden;
- de post Liquide middelen bestaat uit banksaldi en beleggingen in een geldmarktfonds, deze laatste is in de jaarrekening terug te vinden onder Overige beleggingen, en
- de post waarde hedges bestaat uit de waarde van de valutahedge en van de rentehedge. De waarde rentehedge bestaat uit het totaal van de waarde van renteproducten zoals swaps en swaptions die in het kader van de rentehedge worden aangehouden. In de jaarrekening worden deze gerubriceerd onder derivaten en overige schulden.

Bedragen x €1.000.000	2010	
Vastgoed	1,4%	3,3%
Liquide middelen	-0,6%	0,4%
Totaal	5,5%	5,5%

Tactische Asset Allocatie

2010 werd ingegaan met een overwogen positie op aandelen ten opzichte van vastrentende waarden. Deze positie werd in het derde kwartaal verminderd vanwege de oplopende volatiliteit en risico's in de aandelenmarkten. De TAA posities zijn geheel gesloten medio december 2010. Per saldo heeft TAA over 2010 een kleine negatieve bijdrage geleverd aan het resultaat.

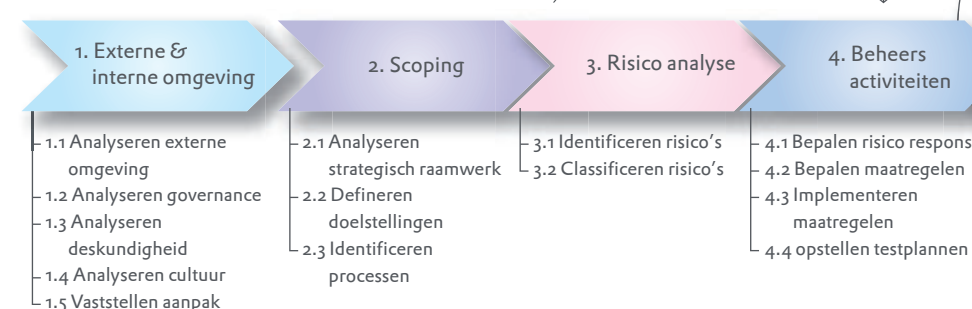
Vastgoed

Eind 2010 heeft het bestuur besloten om een onderzoek door een externe partij uit te laten voeren op de direct vastgoed portefeuille. Het onderzoek betreft een brede analyse van de direct vastgoedportefeuille op bijvoorbeeld, performance, samenstelling, beheersbaarheid, kosten en de vooruitzichten op de korte en middellange termijn. Op 9 juni zijn de resultaten van het onderzoek besproken en heeft het bestuur besloten om 'uit de stenen' te gaan. De beheerder van de portefeuille van het direct vastgoed werkt samen met een door het pensioenfonds aangewezen externe deskundige aan een plan met de mogelijke scenario's. Dit plan is in het najaar van 2011 gereed.

3.7.2 Verantwoord beleggen

Het pensioenfonds is zich bewust van haar maatschappelijke functie en verantwoordelijkheden. Dit betekent dat niet willens en wetens wordt belegd in bedrijven die strafbare feiten plegen of moreel verwerpelijk gedrag vertonen. Om hier invulling aan te geven heeft het pensioenfonds in 2009 besloten een uitsluitingsbeleid te hanteren ten aanzien van controversiële wapens. Dit betekent dat het pensioenfonds er voor kiest om niet langer te beleggen in ondernemingen die kernwapens, chemische wapens, biologische wapens, anti persoonsmijnen of clusterbommen produceren. In 2010 zijn de aandelenportefeuilles in overeenstemming hiermee beheerd door Syntus Achmea. Op de beleggingen in private equity zijn al eerder, in 2007, duurzaamheidcriteria toegepast.

Opstellen en onderhouden RMR (jaarlijks)

3.7.3 Z-score

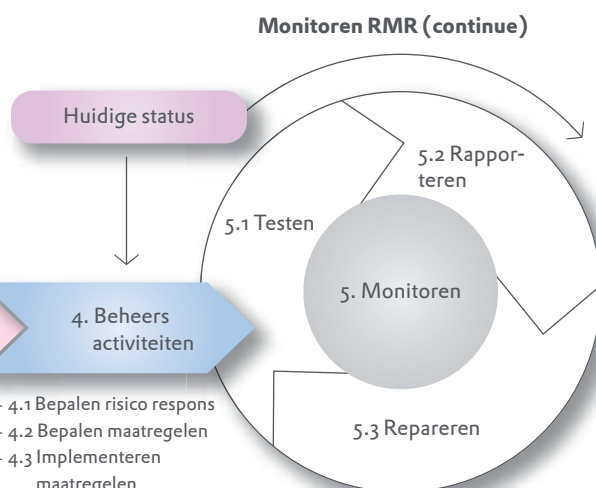
Op 24 april 1998 is de 'Vrijstellingsregeling Wet Bedrijfspensioenfonds' officieel in werking getreden. Deze regeling is uitgevaardigd door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en heeft als belangrijkste doel ondernemingen vrijstelling te verlenen van de verplichtstelling van deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds indien de beleggingsperformance van het pensioenfonds ontoereikend is. Op basis van artikel 5 lid 1a Vrijstellingsregeling moet vrijstelling worden verleend als uit de performancetoets blijkt dat het feitelijk behaalde beleggingsrendement van het bedrijfstakpensioenfonds in negatieve zin afwijkt van het rendement van de door het pensioenfonds vastgestelde normportefeuille. Volgens de vrijstellingsregeling zal de performancetoets worden toegepast over de periode 2006 tot en met 2010. Indien de uitkomst van de performancetoets lager valt dan 0, kan een deelnemer (werkgever) vanaf 1 januari 2010 een verzoek indienen tot vrijstelling van deelname. Over 2010 is een z-score behaald van -0,14. De performancetoets over de periode 2006 tot en met december 2010 bedraagt 0,81. Daarmee blijft de performancetoets boven het vereiste minimum.

Risicoparagraaf

3.7.4 Risicobeleid

Risicomanagement

Het bestuur is in 2010 meerdere keren bijeen geweest om invulling te geven aan het Risico Management Raamwerk (RMR) wat als doel heeft om integraal de risico's, maatregelen in kaart te brengen inclusief de bijbehorende beheersomgeving (en inrichting daarvan). Onderstaand proces geeft aan waar het bestuur eind 2010 staat.

Binnen het RMR worden ook onderstaande risico's in kaart gebracht. Bij de verschillende risico's wordt voor zover van toepassing het beleid en/of maatregel van het pensioenfonds vermeld.

Renterisico

Renterisico is het risico dat een rentebeweging de financiële situatie van het pensioenfonds negatief beïnvloedt. Dit risico bestaat doordat beleggingen en verplichtingen niet in dezelfde mate gevoelig zijn voor rentebewegingen. Het renterisico neemt af naarmate de looptijd van de beleggingen meer overeenkomt met de looptijd van de verplichtingen. In 2010 heeft het pensioenfonds zijn afdekkingstrategie – gericht op het beperken van het renterisico over de pensioenverplichtingen – voortgezet. Het verkleinen van het renterisico leidt tot een lagere vereiste dekkingsgraad voor het pensioenfonds, dan het geval zou zijn geweest zonder beperking van het renterisico.

Inflatierisico

Inflatierisico is het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast in termen van koopkracht. Het inflatierisico kan worden verkleind door meer inflatiegevoelige beleggingen in de portefeuille op te nemen. Keerzijde daarvan is dat zulke inflatiegevoelige beleggingen de kans kunnen vergroten dat het pensioenfonds niet aan haar nominale pensioenverplichtingen kan voldoen.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat wisselkoersschommelingen de waarde van een belegging beïnvloeden. Dit risico is voor het pensioenfonds beperkt, aangezien het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille bestaat uit in euro's genoteerde waarden. Het resterende risico naar de Amerikaanse dollar, Britse pond, Japanse yen en Zwitserse frank wordt voor 75% afgedekt.

Aandelen- en onroerend goed risico

Dit is voornamelijk het koersrisico van beleggingen in de verschillende onroerend goed- en aandelenmarkten. Door dit risico te lopen wordt op de lange termijn naar verwachting een extra rendement gehaald dat het pensioenfonds gebruikt om aan haar doelstellingen te voldoen. Dit risico wordt beheerst doordat in de uitvoering wordt gezorgd voor een goede selectie van aandelen en spreiding over regio's en sectoren. Met het risico dat uiteindelijk overblijft wordt rekening gehouden in de ALM-studie.

Tegenpartij-/kredietrisico

Het risico dat de tegenpartij niet (meer) aan zijn verplichtingen kan voldoen, bijvoorbeeld door liquiditeits- of solvabiliteitsproblemen. Om dit risico te beheersen worden de tegenpartijen nauwgezet geselecteerd. Daarnaast worden transacties over meerdere aanbieders gespreid en wordt in sommige gevallen onderpand geëist.

Liquiditeitsrisico

Het risico dat een belegging niet tijdig tegen een redelijke prijs kan worden geliquideerd. Ook dit risico wordt beheerst doordat de vermogensbeheerder de beleggingsportefeuille op zo een

manier opzet dat het naar verwachting aan de liquiditeitsbehoefte van het pensioenfonds kan voldoen. Daarom is bijvoorbeeld een groot deel van de portefeuille belegd in effecten die worden verhandeld op openbare, gereguleerde markten. Ook zijn eisen gesteld aan de minimale marktkapitalisatie van effecten.

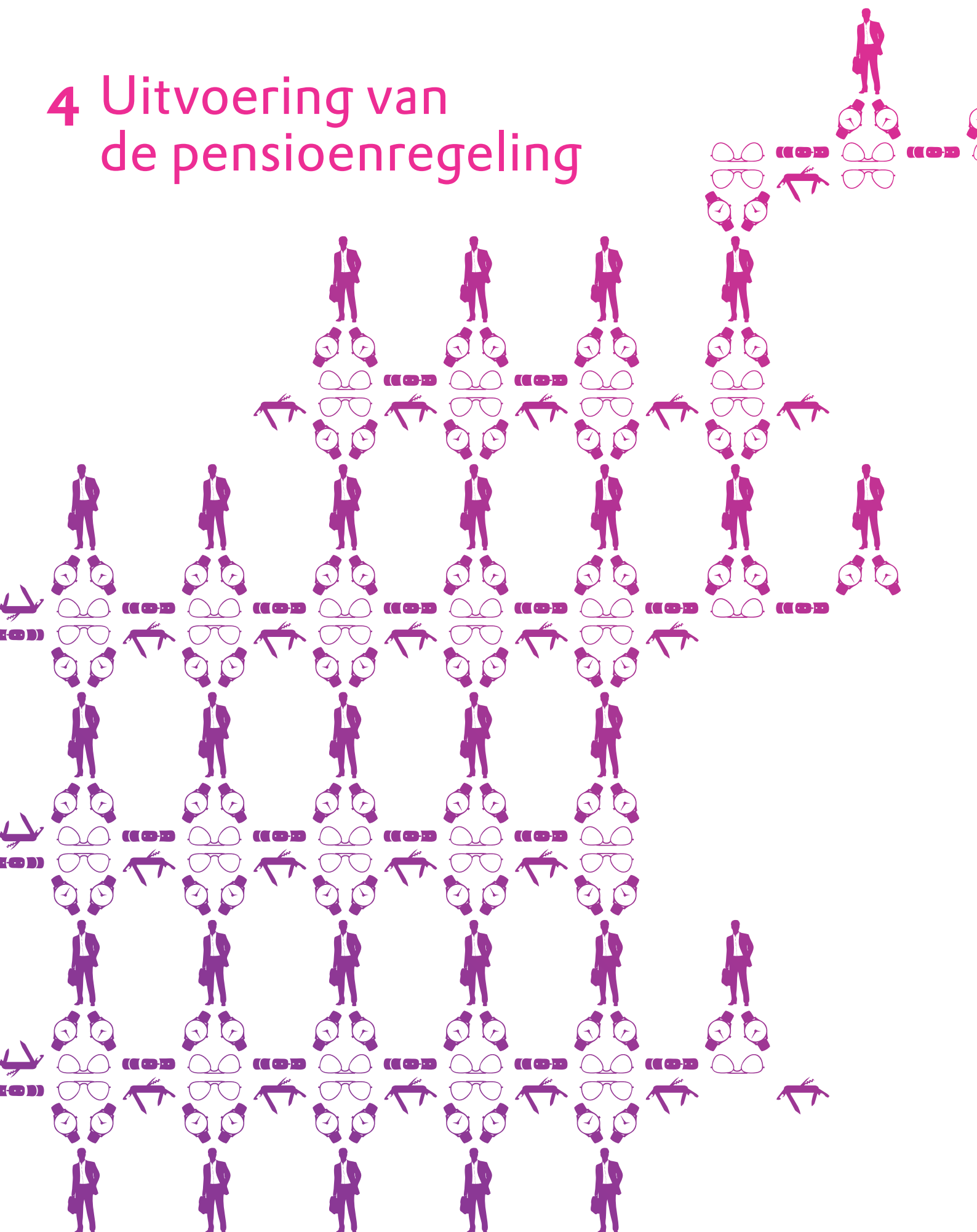
Operationele risico's

Het pensioenfonds beheerst operationele risico's door eisen te stellen aan de partijen aan wie het pensioenfonds werkzaamheden heeft uitbesteed. Daarbij kan worden gedacht aan regels voor procuratie, functiescheiding, 'chinese walls', enzovoort.

Actuariële risico's

Door toepassing van de prognosetafels AG 2010-2060 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen. Overige relevante actuariële risico's waar rekening mee wordt gehouden zijn het overlijdensrisico (kortleven risico) en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

4 Uitvoering van de pensioenregeling

Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling van het pensioenfonds en de wijzigingen in statuten en reglementen in 2010.

De pensioenregeling

Pensioensysteem

Het pensioensysteem is een middelloonregeling.

Toetredingsleeftijd

Een werknemer die in dienst is bij een werkgever die is aangesloten bij het pensioenfonds neemt verplicht deel aan de pensioenregeling. De deelname gaat in op de eerste dag van de maand waarin de werknemer 20 jaar wordt.

Pensioenrichtleeftijd

De pensioenrichtleeftijd is 65 jaar.

Pensioengrondslag

Het loon volgens de Wet financiering sociale verzekeringen tot maximaal een bedrag van €48.715 (2010) verminderd met de franchise van €12.075 (2010).

Opbouwpercentage ouderdomspensioen

Elk jaar wordt 1,85% van de pensioengrondslag opgebouwd aan ouderdomspensioen.

Werknemers in de detailhandel in aardappelen, groenten en fruit bouwen per jaar 0,25% van de pensioengrondslag extra op. Werknemers in de gemengde branche en speelgoedbranche bouwen per jaar 0,20% van de pensioengrondslag extra op.

Opbouwpercentage partnerpensioen

Elk jaar wordt 1,295% van de pensioengrondslag opgebouwd aan partnerpensioen.

Wezenpensioen

Het halfwezenpensioen bedraagt 20% van het te behalen partnerpensioen en wordt uitgekeerd tot 18 jaar of tot 27 jaar voor studerende kinderen. Als beide ouders zijn overleden, wordt het wezenpensioen verdubbeld.

Herschikken

Op de pensioendatum heeft de (gewezen) deelnemer het recht zijn partnerpensioen geheel of gedeeltelijk om te ruilen in een hoger ouderdomspensioen of andersom. Daarnaast heeft de (gewezen) deelnemer het recht een deel van het ouderdomspensioen te gebruiken om het ouderdomspensioen eerder in te laten gaan dan op de pensioendatum. Tot slot heeft de (gewezen) deelnemer bij wie het ouderdomspensioen ingaat op de pensioendatum het recht de hoogte van het ouderdomspensioen te variëren.

Premie

De premie bedraagt 16,2% van de pensioengrondslag. Deze premie geldt van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2011. Op het salaris van de werknemer mag maximaal 4,275% worden ingehouden. De werkgever in de optiekbranche kan van 2010 tot en met 2012 maximaal 50% van de premie op het loon van de werknemer inhouden.

Het premiepercentage branchepensioen aardappelen, groenten en fruit bedraagt 3,13% van de pensioengrondslag, waarvan maximaal 1,565% wordt ingehouden op het salaris van de werknemer.

Het premiepercentage branchepensioen gemengde branche en speelgoedbranche bedraagt 2,5% van de pensioengrondslag, waarvan maximaal 1,0% wordt ingehouden op het salaris van de werknemer.

Voor iedere deelnemer, die werknemer is bij een werkgever in de optiekbranche, wordt uiterlijk tot 1 januari 2021 in aanvulling op de premie, jaarlijks premie geheven ter financiering van de 15-jaarsregeling. Deze premie is vastgesteld op 1,3% van het ongemaximeerde pensioengevend loon. Hiervan kan de werkgever maximaal 50% op het loon van de werknemer inhouden.

Premievrijstelling

Als een deelnemer een WIA- of WAO-uitkering ontvangt, voorziet het reglement in een premievrije opbouw. Voor de voortzetting van de pensioenopbouw is over dit inkomensge-deelte geen bijdrage verschuldigd.

Collectieve vaste bijdrageregeling

De pensioenregeling van het pensioenfonds is een uitkerings-overeenkomst die wordt gefinancierd met een premie volgens een collectieve vaste bijdrageregeling. De premie staat voor een periode van vijf jaar (tot en met 2011) vast. Alleen in zeer ingrijpende en onvoorziene gevallen kan de pensioenpremie tussentijds wijzigen..

Aanvullende pensioenregeling

Deelnemers in de basispensioenregeling bouwen pensioen op tot een maximum pensioengevend loon (voor 2010: €48.715). De werkgever kan ervoor kiezen om voor werknemers die een loon ontvangen dat hoger is dan het maximum pensioengevend loon een aanvullende pensioenregeling af te sluiten. De werknemer bouwt in dat geval naast de basisregeling ook pensioen op over dat hogere loon. Deze opbouw ziet op zowel het ouderdomspensioen als het partner- en wezenpensioen. De opbouwpercentages zijn gelijk aan die van de basispensioenregeling. De pensioenaanspraken zijn gebaseerd op een uitkeringsovereenkomst. De premie is voor de periode van 2008 tot en met 2011 vastgesteld op 18,6% van de excedent-pensioengrondslag (het loon minus het maximum pensioengevend loon). Indien de werkgever meer dan honderd werknemers aan deze regeling laat deelnemen, wordt een afzonderlijke premie voor deze werkgever vastgesteld. Deze premie is hoger dan bovengenoemde premie. Net als bij de verplichte pensioenregeling gaat het bij de aanvullende pensioenregeling om een collectieve vaste bijdrageregeling.

Vrijwillige pensioenregeling

De deelnemer kan ervoor kiezen om naast de basispensioenregeling deel te nemen aan de vrijwillige pensioenregeling. De deelnemer stort in dat geval een beschikbare premie om zijn aanspraken op een hoger ouderdomspensioen en partnerpensioen direct in te kopen. De pensioenaanspraken zijn gebaseerd op een uitkeringsovereenkomst. De deelnemer bepaalt zelf hoeveel premie hij inlegt. Er geldt een minimum inleg van €25,- per maand en een maximum inleg van de beschikbare fiscale ruimte.

15-jaars regeling bedrijfstakpensioenfonds Optiekbedrijven (vanaf 1 januari 2010)

Met ingang van 1 januari 2010 is het bedrijfstakpensioenfonds Optiekbedrijven (hierna: bpf Optiek) gefuseerd met het pensioenfonds. Afgesproken is dat het pensioenfonds de 15-jaarsregeling van bpf Optiek voortzet. Vanaf 1 januari 2006 bouwden de deelnemers van bpf Optiek die tot en met 2005 aan de pensioenregeling van bpf Optiek deelnamen, geen pensioen meer op om eerder met pensioen te kunnen gaan. Om dit te compenseren, is de 15-jaars regeling in het leven geroepen. Deze regeling is een pensioenaanvullingsregeling waardoor het mogelijk blijft om voor het 65e jaar te stoppen met werken in de optiekbranche. De regeling geldt voor deelnemers die op 31 december 2009 deelnemer waren in bpf Optiek en die voldoen aan aanvullende voorwaarden. Deze aanvullende voorwaarden zijn in het pensioenreglement opgenomen.

Wijzigingen statuten, reglementen en verplichtstellingbeschikking

Het pensioenreglement en het uitvoeringsreglement van het pensioenfonds zijn in 2010 aangepast. Redenen voor aanpassing zijn het doorvoeren van bestuursbesluiten en de fusie met bpf Optiek. Verder heeft het bestuur in 2010 besloten om de verplichtstellingsbeschikking van het pensioenfonds te wijzigen. De statuten en overige reglementen van het pensioenfonds zijn niet gewijzigd.

4.0.1 Pensioenreglement

Definities

De definities van de begrippen excedentpensioengrondslag, verlaagde afkoopgrens en gezamenlijke huishouding zijn met ingang van 1 januari 2010 aangescherpt. Tevens wordt in het vervolg in het pensioenreglement opgenomen wanneer het reglement voor het laatst is gewijzigd met daarbij een kort overzicht van de wijzigingen. Met ingang van 1 januari 2010 zijn ook de uitruil- en afkooppercentages aangepast.

Bpf Optiek

Verder heeft het bestuur in 2010 besloten om het pensioenreglement per 1 januari 2010 uit te breiden naar aanleiding van de fusie met bpf Optiek met ingang van genoemde datum. In dat kader is in het pensioenreglement een afwijkende

premieverdeling tussen werkgevers en werknemers uit de optiekbranche opgenomen. Tevens is de 15-jaars-inkoopregeling voor werknemers uit de optiekbranche (pensioenaanvullingsregeling uit het pensioenreglement van het bpf Optiek) in het pensioenreglement opgenomen. Tot slot is de door werkgevers (en werknemers) uit de optiekbranche verschuldigde premie voor de 15-jaars-inkoopregeling met ingang van 1 januari 2010 in het pensioenreglement opgenomen.

Premiestaffels vrijwillige pensioenregeling

Met ingang van 1 juni 2010 zijn de in artikel 23 lid 3 van het pensioenreglement opgenomen premiestaffels voor de vrijwillige pensioenregeling gecorrigeerd in verband met het feit dat de vrijwillige pensioenregeling geen premievrije pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid kent

'geen premie, geen recht'

Bij de invoering van de Pensioenwet is de bepaling 'geen premie, geen recht' uit het toenmalige pensioenreglement van het pensioenfonds geschrapt. Uit de Memorie van Toelichting bij de Pensioenwet blijkt echter dat er geen sprake is van een absoluut verbod om een 'geen premie, geen recht'-bepaling op te nemen. Deze bepaling mag echter alleen worden opgenomen voor specifieke situaties:

- in 'evidente gevallen van boze opzet bij werkgever en werknemer'. Wat onder 'boze opzet' wordt verstaan zal worden ingekleurd door de rechtspraak. Hierbij is o.a. van belang of het bpf voldaan heeft aan de onderzoeksplicht;
- de situatie als bedoeld in artikel 64 van de WW. Daardoor wordt gewaarborgd dat het UWV verplicht is over het laatste jaar waarin de dienstbetrekking heeft geduurd, als dit eindigt bij faillissement of surséance van de werkgever, de pensioenpremie te vergoeden als de werkgever deze niet heeft betaald;
- in situaties die we nu niet kunnen voorzien, maar waarbij het om een andere reden dan 'boze opzet' in redelijkheid niet van het fonds kan worden verwacht dat het pensioenaanspraken toekent;
- als sprake is van een vrijwillige voortzetting van de pensioenopbouw waarbij de werknemer de premie niet betaalt.

Het bestuur heeft besloten om het pensioenreglement met ingang van 1 januari 2011 op dit punt aan te passen.

Aanpassing uitruil- en afkooppercentages

Het bestuur heeft besloten tot aanpassing van de uitruil- en afkooppercentages met ingang van 1 januari 2011.

4.0.2 Uitvoeringsreglement

Het bestuur heeft besloten dat met ingang van 1 januari 2010 in het uitvoeringsreglement wordt opgenomen wanneer het reglement voor het laatst is gewijzigd met daarbij een kort overzicht van de wijzigingen. Verder heeft het bestuur in 2010 besloten om het uitvoeringsreglement uit te breiden naar aanleiding van de fusie met het bpf Optiek. In dat kader is de door werkgevers (en werknemers) uit de optiekbranche verschuldigde premie voor de 15-jaars-inkoopregeling met ingang van 1 januari

2010 in het uitvoeringsreglement opgenomen.
Tot slot is de omschrijving van een aantal onderwerpen in het uitvoeringsreglement met ingang van 1 juli 2010 aangescherpt.

4.0.3 Verplichtstellingsbeschikking

Het bestuur heeft op 4 oktober 2004 besloten om het loonsomcriterium in te voeren. Op basis van dit loonsomcriterium is uitvoeringsbeleid geformuleerd om te bepalen wanneer een werkgever onder de verplichtstellingsbeschikking van het pensioenfonds valt. Dit uitvoeringsbeleid was echter nog niet in de verplichtstellingsbeschikking vastgelegd. Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van 18 juni 2010 besloten alsnog hiertoe over te gaan. Eind 2010 lag het verzoek tot wijziging van de verplichtstellingsbeschikking nog ter beoordeling bij het Ministerie van Sociale Zaken.

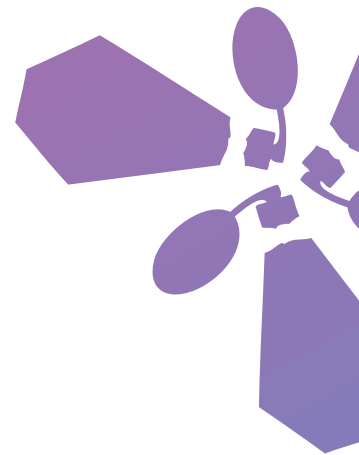
In de in hoofdstuk 7 van dit jaarverslag opgenomen jaarrekening staan de financiële gegevens over het boekjaar 2010 vermeld.

Utrecht, 27 juni 2010.

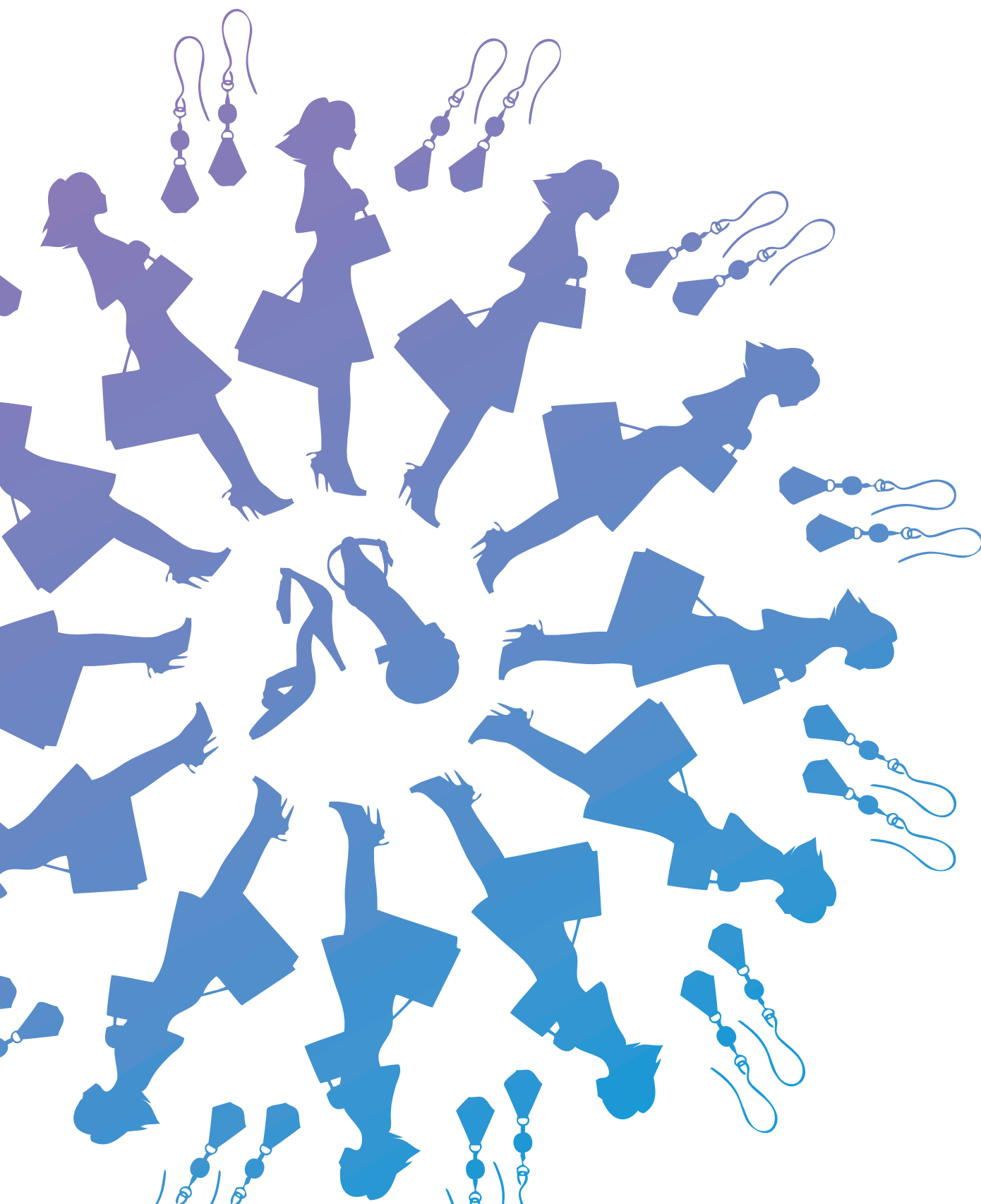
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel,

I. van Duijn-Pennenburg
Werknemersvoorzitter

K.B. van Popta
Werkgeversvoorzitter

5 Verantwoordingsorgaan

Oordeel 2010

5.0.1 Algemeen

In de zomer van 2010 heeft het Verantwoordingsorgaan zich beraden over zijn positie in het pensioenfonds. Dit resulteerde in een brief aan het bestuur dd. 7 september 2010 met advies tot wijziging van het intern toezicht, waarop helaas geen antwoord werd verkregen.

Bij de voorbereiding van dit jaarverslag heeft het Verantwoordingsorgaan zich gebaseerd op informatie afkomstig uit de notulen van de bestuursvergaderingen. Het heeft daarnaast overleg gevoerd met de directeur van het Bestuursbureau. Ons orgaan heeft zich ditmaal willen focussen op *drie* beleidsthema's die zouden kunnen gelden als voorbeelden van goed governance, te weten

- De ontwikkeling van de organisatie van het fonds
- De voortgang in verbetering van het uitvoeringsproces van de pensioenuitvoerder, Syntrus Achmea
- Het proces van besluitvorming rond de renteafdekking.

5.0.2 Bevindingen

De organisatie van het fonds heeft een ontwikkeling doorgevoerd met de instelling van een bestuursbureau in juli 2009. Het door het bestuur ingestelde bureau, dat mede ten doel had/ heeft de taken van het bestuur te ondersteunen is in het verslagjaar tot volle wasdom gekomen met als kernonderdelen.

1. Kennis van de dagelijkse operatie, waarop de verschillende disciplines van het pensioenfonds een beroep kunnen doen.
2. Een herkenbare positie binnen het fonds, waardoor er minder beroep wordt gedaan op de pensioenuitvoerder, Syntrus Achmea.
3. Het managen van het fonds.
4. De relatie met het Verantwoordingsorgaan.

Wij kenschetsen deze ontwikkeling als 'goed' in de verwachting dat de laatste twee kernonderdelen, het managen van het fonds en de relatie met ons orgaan, nog verder ontwikkeld kunnen worden.

Het managen, omdat de transitie naar een verbeterde organisatie weliswaar in gang is gezet, maar nog niet is voltooid. De relatie met het Verantwoordingsorgaan, omdat deze eerst aan het eind van het verslagjaar normaliseerde en de verbetering zich nog structureel moet bewijzen.

1. Administratieve organisatie en maatregelen van interne beheersing.

PricewaterhouseCoopers Accountants (PWC) rapporteert jaarlijks over haar bevindingen inzake de administratieve organisatie en maatregelen van interne beheersing. Zij hechten aan hun bevindingen drie (hoog, middel, laag) prioriteitsniveaus ofwel risico's.

Wij hebben getracht te bezien in hoeverre het bestuur het –gegeven de risico's voor het pensioenfonds– tot zijn taak rekent dat aandachtspunten met "hoge" risico's werkelijk door de pensioenuitvoerder worden aangepakt. Uit de notulen van het bestuur blijkt geen betrokkenheid. Wij zouden verwacht hebben dat het bestuur verbeterafspraken inzake deze punten had gemonitord.

2. Het proces van besluitvorming rond de renteafdekking.

Dit beleidsthema is gekozen vanwege het eminente belang voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad en daarmee voor de indexatiemogelijkheden van de deelnemers. Als leidraad bij dit thema is gebruik gemaakt van het Verslag Renteafdekking (VR) en de verslagen van de Bestuursvergaderingen in 2010.

In het VR is te lezen dat in februari het besluit is genomen het renterisico zoveel mogelijk te beperken. Dat betekende een verhoging naar een nagenoeg volledige afdekking. Wij hebben een formeel besluit (van het bestuur) hierover niet aangetroffen.

Op 31 mei is besloten de afdekking bij een derde partij onder te brengen. In augustus heeft de nieuwe uitvoerder, Black Rock, een voorstel gedaan voor nadere invulling van de opdracht op het moment dat "alles in het systeem zat". Omstreeks 1 september was dit moment aangebroken.

Aangezien op dat moment de rente aanzienlijk verder was gedaald, lijkt het reëel te veronderstellen dat op dat moment een nieuwe "go/no go-beslissing" inzake het verder verhogen van de renteafdekking zou hebben plaatsgevonden. Wij hebben een dergelijk formeel besluit evenwel niet kunnen vinden.

5.0.3 Oordeel

Op grond van de ons beschikbare informatie zijn wij van oordeel dat **niet** gebleken is dat

- het bestuur in strijd heeft gehandeld met wet- en regelgeving en de statuten en reglementen van het pensioenfonds
- het beleid van het bestuur in 2010 niet consistent is geweest
- niet alle belangen van betrokkenen zijn afgewogen en geborgd
- het bestuur geen gedegen en logische beleidskeuzes voor de toekomst heeft gemaakt

5.0.4 Aanbevelingen

- De periode maart tot en met juli heeft een verlies aan dekkingsgraad opgeleverd. Dit gebeurde hoewel het bestuur aan Syntrus Achmea Vermogens Beheer (SAVB) de opdracht tot volledige afdekking had verstrekt. Omdat het om grotere bedragen gaat lijkt het gewenst nader te bezien waarom de vermogensbeheerder de opdracht niet volledig heeft uitgevoerd.
- Een zorgvuldige verslaglegging van de bestuursvergaderingen, met name als het gaat om besluitvorming van onderwerpen die in de (bestuurs)commissies worden besproken.

- Aandachtspunten blijven een duidelijke opdrachtverstrekking voor visitatie en zelfevaluatie van het bestuur, een snelle uitvoering en vervolgens duidelijke terugkoppeling naar het verantwoordingsorgaan van conclusies en aanbevelingen.

Reactie bestuur

Het bestuur is van mening dat zij met name in de uitvoering van het bestaande beleid in 2010 (ingrijpende) maatregelen heeft moeten treffen om risico's te beperken, of liever de uitvoering in lijn te brengen met de afgesproken beleid, en daarmee niet kon wachten tot de implementatie van het nieuwe beleid. Het bestuur is van mening dat de verslaglegging van de maatregelen deugdelijk is, maar is kennelijk onvoldoende in staat geweest om de werkwijze helder te maken. Het bestuur neemt de aanbevelingen ter harte

6 De deelnemersraad

De deelnemersraad

Missie

De Deelnemersraad van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Detailhandel heeft als missie om de belangen van de betrokken partijen bij het fonds evenwichtig en solidair te behartigen. Onder de betrokken partijen verstaat de raad in deze: De werknemers die premieplichtig zijn (de deelnemers), de gepensioneerden en de werknemers die niet meer premieplichtig zijn (de zo geheten "slapers"). Deze missie vloeit voort uit de wettelijke taken en bevoegdheden van de deelnemersraad. De raad voert deze missie hoofdzakelijk uit door overleg met en gevraagde en ongevraagde advisering van het fondsbestuur.

Samenstelling

De deelnemersraad bestaat uit veertien leden: elf deelnemers en drie gepensioneerden. Onder de elf deelnemers is op dit moment ook een slaper aanwezig.

De leden zijn benoemd door de volgende organisaties:

- FNV Bondgenoten (negen leden, van wie één gepensioneerde)
- CNV Dienstenbond (vier leden, van wie één gepensioneerde)
- Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel (één gepensioneerde)

Vertegenwoordiging CNV Dienstenbond

Ook in 2010 is het de CNV Dienstenbond wederom niet gelukt om vertegenwoordigers te benoemen die namens de CNV Dienstenbond de toegewezen zetels bezetten. Wegens uitblijven van enige reactie van de CNV Dienstenbond op vervulling van de vier vacatures per 1 oktober 2010 is de vervulling van twee van deze vacatures door de Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel daarom voortgezet.

Wijziging samenstelling deelnemersraad

Met ingang van oktober 2010 is de samenstelling van de deelnemersraad gewijzigd.

FNV Bondgenoten heeft namens de bond wijzigingen doorgevoerd in haar vertegenwoordiging. We hebben in oktober afscheid genomen van dhr. A.A.M. Thomeer, dhr. J. Hamers en dhr. P. Lamers. Nieuw aangesteld namens FNV Bondgenoten zijn mevr. W.M.H.J. van Aken, dhr. R. Kraaijenhagen en dhr. M. Kruik.

Voorzitterswisseling

Tijdens de vergadering van oktober is dhr. J. de Jong benoemd als voorzitter van de deelnemersraad en dhr. Boonekamp als plaats vervangend voorzitter. Bij deze gelegenheid is dhr. Lamers die de raad sinds de oprichting in 2000 10 jaar onafgebroken als voorzitter had gediend hartelijk bedankt voor de bijdrage. Ook de heren Thomeer en Hamers zijn bedankt voor de jaren dat ze zitting hebben gehad in de deelnemersraad.

De deelnemersraad is op 31 december 2010 als volgt samengesteld:

Leden	Benoemd tot	Organisatie
Mevrouw W.M.H.J. van Aken	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer J. de Jong	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer R. Kraaijenhagen	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer H.P.M. Reijnen	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer P.S. Waterlander	1 maart 2013	FNV Bondgenoten
De heer P. Van der Zouw	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer G. Kortekaas	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
Mevrouw G. Niet-Koster	1 maart 2013	FNV Bondgenoten
De heer M. Kruik	1 oktober 2013	FNV Bondgenoten
De heer J.J. Holleboom	1 oktober 2013	Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel (Zetel CNV Dienstenbond)
De heer A. Van Dantzych	1 oktober 2013	Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel (Zetel CNV Dienstenbond)
De heer A.J.M. Boonekamp	1 maart 2013	Vereniging van Gepensioneerden uit de Detailhandel
Vacature	1 oktober 2013	CNV Dienstenbond
Vacature	1 oktober 2013	CNV Dienstenbond

Vergaderdata en studiedagen

Het jaar 2010 laat zich kenmerken door de actualiteit rondom dekkingsgraden en pensioenregelingen. Het bestuur had een regiegroep ingericht aangaande een nieuwe pensioenregeling voor ons pensioenfonds welke in 2012 in moet gaan. Op voorstel van de deelnemersraad is er een speergroep samengesteld die namens de deelnemersraad vanuit de regiegroep op alle informatie werd aangesloten. De deelnemersraad wil hierbij het bestuur bedanken voor de mogelijkheid om als deelnemersraad zo direct op de informatie kon aansluiten om de informatie voor de deelnemersraad direct te kunnen kanaliseren.

In 2010 heeft de deelnemersraad acht keer vergaderd: op 22 januari, 7 april, 2 juni, 9 juni, 22 september, 27 oktober, 24 november en 15 december. In vrijwel alle vergaderingen was een delegatie van het fondsbestuur, bestaande uit beide voorzitters of de heer M. de Mooij als hun plaatsvervanger, aanwezig. Een enkele maal werd deze vertegenwoordiging waargenomen door de heer R. Upperman van het bestuursbureau. De deelnemersraad werd secretariael ondersteund door mevrouw P. Morée van Syntrus Achmea.

Bij vrijwel alle vergaderingen was de heer R. Jacobs, lid van het verantwoordingsorgaan, als toehoorder aanwezig. Aan alle vergaderingen ging een korte bijeenkomst van de leden van de deelnemersraad, zonder de bestuursdelegatie, vooraf als voorbereiding op de aansluitende vergadering samen met de bestuursdelegatie.

Op 16 en 17 maart organiseerde de deelnemersraad een studiebijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst kwamen onder meer de onderwerpen vastgoedbeleggingsportefeuille, de organisatorische verbindingen tussen bestuur, bestuursbureau, vermogensbeheerders en Syntrus Achmea als pensioenuitvoerder aan de orde. Zoals gebruikelijk besteedde de deelnemersraad in deze bijeenkomst ook aandacht aan het eigen functioneren.

Op 9 april bezochten enkele leden van de raad de Actualiteitendag Platform deelnemersraden.

Onderstaande onderwerpen zijn in 2010 aan de orde geweest

In januari zijn de parameters voor 2010 waar onder nulindexatie geformaliseerd.

Advies inzake studie en ontwikkeling Toeslagbeleid dd. 16 maart 2010

Verzoek om beleidsnotitie inzake risicoverdeling en solidariteit dd. 7 april 2010

In het kader van de advisering rond het toeslagenbeleid en de risicodeling heeft de heeft een benchmarking uitgevoerd onder 65 Bedrijfstak Pensioen Fondsen. De resultaten zijn in november besproken en in december aan de Financiële commissie van het bestuur gepresenteerd.

Op verzoek van de raad zegde het bestuur een feitelijk onderzoek toe naar de mogelijkheid van indexatie op basis van de brede loonontwikkelingen in Nederland in plaats van alleen die in de detailhandel.

Vanaf eind augustus heeft de ontwikkeling rond de dekkingsgraad, de rentedekking en de transitie van en de organisatie rond het vermogensbeheer veel aandacht gevraagd.

In oktober zijn de belangrijkste uitkomsten van de ALM studie besproken

In december adviseerde de raad desgevraagd aan het bestuur om de parameters voor 2011 (waaronder franchises en nulindexatie) vast te stellen in overeenstemming met het bestuursvoornemen.

De raad adviseerde positief over de fusie met BpF Optiek en daarmee samenhangend een aantal wijzigingen in het pensioen en uitvoeringsreglement.

Tot slot

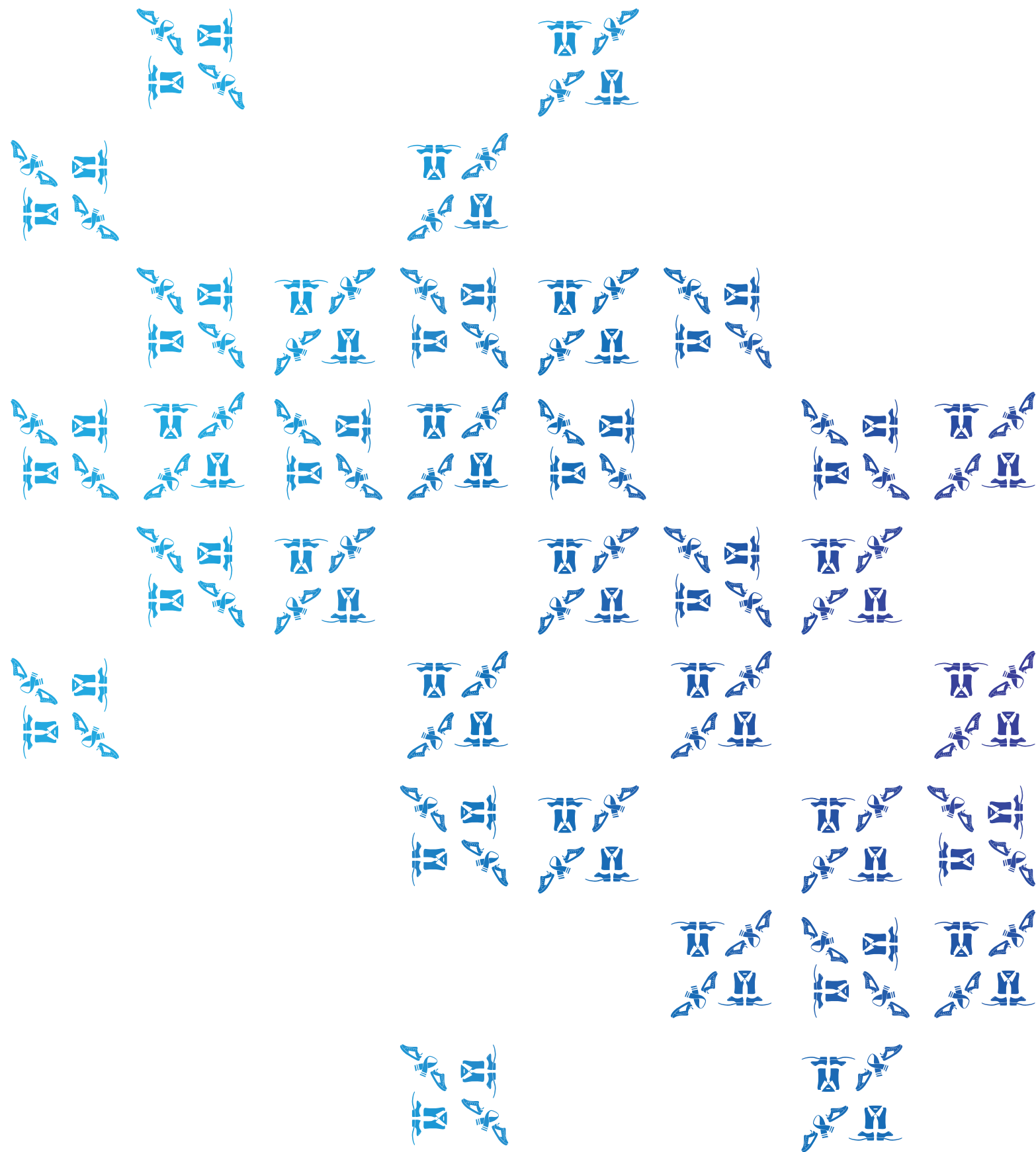
Het herstelplanjaar 2010 heeft zich gekenmerkt door veel aandacht aan de dekkingsgraad en de onderliggende factoren. Gelijktijdig zijn er, ook mede daardoor, veel organisatorische veranderingen ingezet. De deelnemersraad beoordeelt dit als positief maar spreekt wel de wens uit dat in 2011 de organisatiewijzigingen zijn afgerond.

Het herstel in 2011 en maar ook het nieuwe pensioencontract voor 2012 zal veel aandacht vragen.

Wij danken het bestuur, het bestuursbureau en de uitvoeringsorganisatie voor de constructieve en transparante samenwerking.

Jan de Jong
voorzitter

7 Jaarrekening

In dit hoofdstuk presenteert het bestuur van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel de jaarrekening. In de eerste paragrafen vindt u de jaarrekening. In hoofdstuk 8 volgen de verklaringen van de certificerend actuaire en van de accountant van het pensioenfonds.

De in dit hoofdstuk vermelde bedragen zijn in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

7.1 Balans per 31 december 2010

(na voorgestelde bestemming saldo baten en lasten)

Bedragen x €1.000.000	Toelichting*	2010 EUR	2009 EUR
Activa			
Beleggingen voor risico fonds	7.5.1	9.046.840	7.964.850
Vorderingen en overlopende activa	7.5.2	36.871	60.844
Overige activa	7.5.3	9.334	53.931
		9.093.045	8.079.625
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	7.5.4	-218.889	93.074
Technische voorziening	7.5.5	8.860.658	7.823.350
Overige schulden en overlopende passiva	7.5.6	451.276	163.201
		9.093.045	8.079.625
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		%	%
		97,5	101,1

* De nummering verwijst naar de toelichting

7.2 Staat van baten en lasten 2010

Bedragen x €1.000.000	Toelichting	2010 EUR	2009 EUR
Baten			
Premiebijdragen risico fonds	7.6.1	389.427	382.328
Beleggingsresultaten risico fonds	7.6.2	613.912	391.259
Overige baten	7.6.3	1.842	9.293
		1.005.181	782.880
Lasten			
Pensioenuitkeringen	7.6.7	243.006	209.620
Pensioenuitvoeringskosten	7.6.8	25.559	28.534
Projectkosten	7.6.8	6.664	-
Mutatie Technische voorziening:			
▪ Pensioenopbouw	7.6.4	331.830	360.672
▪ Indexering en overige toeslagen	7.6.5	466	457
▪ Rentetoevoeging	7.6.6	101.013	189.867
▪ Onttrekking pensioenuitkeringen		-250.480	-208.331
▪ Mutatie pensioenuitvoeringskosten		1.434	2.874
▪ Wijziging marktrente	7.6.11	925.120	-538.940
▪ Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	7.6.14	-12.945	278.099
▪ Wijziging overige actuariële uitgangspunten	7.6.12	-31.219	520.066
▪ Overige wijzigingen in de technische voorziening	7.6.13	-27.911	7.139
Totaal mutatie Technische voorziening		1.037.308	611.903
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen		-	1.199
Saldo overdrachten van rechten	7.6.14	1.053	-279.352
Overige lasten	7.6.15	3.554	692
		1.317.144	572.596
Saldo van baten en lasten		-311.963	210.284

Samenvatting van de actuariële analyse

Bedragen x €1.000.000	2010 EUR	2009 EUR
Premieresultaat	23.940	-9.752
Interestresultaat	-412.221	740.332
Overig resultaat	76.318	-520.296
Saldo van baten en lasten	-311.963	210.284

Bestemming van het saldo van baten en lasten

Bedragen x €1.000.000	2010 EUR	2009 EUR
Overige reserve	-199.332	203.557
Gebonden reserve	-124.620	31.972
Bestemmingsreserve AOP-regeling	9.494	-25.549
Bestemmingsreserve AAOP-regeling	454	-522
Bestemmingsreserve voorwaardelijke pensioenaanvullingen	2.041	826
Saldo van baten en lasten	-311.963	210.284

7.3 Kasstroomoverzicht over 2010

Bedragen x €1.000.000	2010 EUR	2009 EUR
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	407.666	378.467
Ontvangen waardeoverdrachten	11.289	146.397
Betaalde pensioenuitkeringen	-242.746	-208.597
Betaalde waardeoverdrachten	-11.783	-10.201
Ontvangen uitkeringen van herverekeraars	128	-
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-36.699	-20.559
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	127.855	285.507
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	13.627.202	10.861.239
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	304.105	226.563
Aankopen beleggingen	-14.101.722	-11.318.431
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-20.706	-21.361
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-191.121	-251.990
Mutatie liquide middelen	-63.266	33.517
Stand liquide middelen per 1 januari	84.973	51.456
Stand liquide middelen per 31 december *	21.707	84.973
* De liquide middelen zijn als volgt opgebouwd:		
• deel opgenomen onder de Beleggingen voor risico fonds	12.373	31.042
• overige liquide middelen (opgenomen onder de Overige activa)	9.334	53.931
	21.707	84.973

In de jaarrekening 2010 zijn in het kasstroomoverzicht onder liquide middelen zowel de liquide middelen die verantwoord zijn onder beleggingen voor risico fonds als de liquide middelen

die verantwoord zijn onder overige activa aangemerkt als liquide middelen. De vergelijkende cijfers voor 2009 zijn aangepast.

7.4 Algemene toelichting

7.4.1 Inleiding

Het doel van het pensioenfonds is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het pensioenfonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van de in de branche detailhandel verplicht gestelde pensioenregeling.

7.4.2 Fusie BPF Optiek met BPF Detailhandel

Met ingang van 1 januari 2010 heeft er een juridische fusie plaatsgevonden tussen Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Optiekbedrijven (BPF Optiek) en Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel (BPF Detailhandel) waarbij BPF Detailhandel de overblijvende partij is. Als gevolg hiervan zijn de activa en passiva van BPF Optiek overgenomen door BPF Detailhandel. Hierbij is de technische voorziening van BPF Optiek herrekend met terugwerkende kracht tot 1 januari 2009 op basis van de grondslagen van BPF Detailhandel. Deze mutatie in de voorziening bedraagt €2.273 en is rechtstreeks ten gunste gekomen van het eigen vermogen van BPF Detailhandel. De vergelijkende cijfers van 2009 zijn voor het geheel berekend.

Met betrekking tot de mutatie van de voorziening is er sprake van een stelselwijziging. Het deel van de voorziening dat oud-Optiek deelnemers betreft is herrekend tegen andere grondslagen dan in het jaarverslag van BPF Optiek zijn gehanteerd.

Het totaal van de overgenomen activa en passiva bedraagt:

Beleggingen	168.028
Vorderingen en overlopende activa	4.437
Overige activa	1.126
	173.591
Stichtingskapitaal en reserves *	8.034
Technische voorziening *	164.764
Overige schulden en overlopende passiva	793
	173.591

* Na correctie technische voorziening voor grondslagen BPF Detailhandel

De kosten die samenhangen met deze fusie zijn separaat verantwoord in paragraaf 7.6. 8 onder pensioenuitvoeringskosten.

Toelichting Technische voorziening BPF Optiek eind 2009 en eind 2010 op oude en nieuwe grondslagen:

	31 december 2010		31 december 2009	
grondslagen	Optiek	Detail	Optiek	Detail
TV Optiek	196.044	193.376	167.037	164.764

7.4.3 Overeenstemmingsverklaring

De Jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in de Pensioenwet en in Titel 9 Boek 2 BW, met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Overeenkomstig de wijziging van artikel 146 van de Pensioenwet per 2 juli 2009 is artikel 390 Titel 9 Boek 2 BW niet langer van toepassing. Hiermee vervalt voor de pensioenfondsen vanaf 1 januari 2009 de verplichting tot het opnemen van een herwaarderingsreserve. Het bestuur heeft op 27 juni 2011 de jaarrekening opgemaakt..

7.4.4 Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op reële waarde. Slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Voor de overige activa en passiva geldt, tenzij in de specifieke grondslagen hieronder anders is aangegeven, dat deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Deze boekwaarde benadert de reële waarde als gevolg van het korte termijnkarakter van deze vorderingen en schulden. De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Stelselwijziging

Met ingang van 1 januari 2010 is Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel gefuseerd met Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Optiekbedrijven. Bij deze fusie zijn de activa en passiva van de beide pensioenfondsen samengevoegd en is uiteindelijk BPF Detailhandel overgebleven. Deze fusie classificeert onder de jaarrekening richtlijnen als een stelselwijziging. Dat wil zeggen dat de aanpassingen met terugwerkende kracht in de jaarrekening worden verwerkt. In de jaarrekening 2010 zijn de vergelijkende cijfers 2009 in de balans en de staat van baten en lasten aangepast en de technische voorziening van BPF Optiek is herrekend naar de grondslagen van BPF Detailhandel. BPF Optiek hanteerde andere sterftegrondslagen dan Detailhandel. Optiek ging uit van leeftijdsterugtellingen van 2 jaar voor mannen en 1 jaar voor vrouwen. Detailhandel hanteert leeftijdsafhankelijke factoren die gebaseerd zijn op ervaringssterfte. Het effect van deze stelselwijziging bedraagt €2,3 miljoen en is ten gunste van de reserves 2009 gekomen. Ook de uitkomst van de z-score is conform de wettelijke vereisten omgerekend voor de fusie. Overige activa en passiva zijn onveranderd overgenomen.

Schattingsswijziging technische voorzieningen voor risico fonds
De actuariële grondslagen en/of methoden worden periodiek beoordeeld en indien noodzakelijk herzien ten behoeve van de berekening van de marktwaaarde van de technische voorzieningen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van het pensioenfonds.

De huidige grondslag voor overlevingskansen is gebaseerd op de door het Actuarieel Genootschap (AG) in 2010 gepubliceerde Prognosetafel 2010-2060. De AG-Prognosetafel 2010-2060 houdt rekening met de voorzienbare trend in overlevingskansen van de gehele Nederlandse bevolking. De publicatie van de nieuwe prognosetafel is aanleiding geweest om de sterftegrondslagen die het pensioenfonds hanteert te herzien. Het pensioenfonds heeft daarvoor in 2010 een onderzoek verricht naar de gehanteerde ervaringssterfte. Het onderzoek is gebaseerd op data van het pensioenfonds over de periode 2001 tot en met 2009. Op basis van het onderzoek heeft het pensioenfonds besloten de ervaringssterfte voor hoofdverzekerden aan te passen en voor medeverzekerden onveranderd te laten.

De overgang naar de nieuwe prognosetafel en gewijzigde ervaringssterfte leidt tot een stijging van de technische voorziening van 6,5% per 31 december 2009. In de jaarrekening 2009 was in afwachting op de publicatie van de nieuwe AG prognosetafel een opslag voor verwachte verbeterde overlevingskansen genomen van 7%. In het mutatieoverzicht Technische voorzieningen is dit verantwoord onder de regel 'wijziging overige actuariële uitgangspunten'.

De vaststelling van de toereikendheid van de technische voorziening is een onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het pensioenfonds. Het effect van deze schattingsswijzigingen is verantwoord in het resultaat van het verslagjaar.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

	31 december 2010 EUR	gemiddeld 2010 EUR	31 december 2009 EUR	gemiddeld 2009 EUR	31 december 2008 EUR
CHF	1,250	1,367	1,483	1,496	1,480
DKK	7,452	7,447	7,441	7,444	7,443
GBP	0,857	0,873	0,888	0,902	0,967
JPY	108,806	121,187	133,568	131,637	126,008
NOK	7,798	8,043	8,288	9,017	9,733
SEK	9,019	9,632	10,244	10,701	10,993
USD	1,342	1,388	1,435	1,409	1,390

Beleggingen voor risico fonds

Algemeen

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd op reële waarde. Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering).

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Vastgoedbeleggingen

Beleggingen in direct vastgoed worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De reële waarde wordt gebaseerd op taxatiewaarde. De taxaties worden verricht door onafhankelijke deskundigen. Indien daartoe aanleiding is, wordt bij de waardering rekening gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Resultaten door wijziging in reële waarde worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Beursgenoteerde vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de beurskoers per balansdatum. Niet-beurs-genoteerde beleggingen in vastgoedfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen. Indien de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken van de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds, wordt de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds.

Onroerend goed in ontwikkeling wordt gewaardeerd op basis van kostprijs of lagere marktwaarde. De kostprijs zijn de gedane uitgaven, inclusief bouwrente. Na oplevering worden (her) ontwikkelde objecten naar reële waarde geherwaardeerd.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op reële waarde. De reële waarde is de beursnotering per balansdatum.

De reële waarde van niet beursgenoteerde participaties is bepaald op basis van de laatst bekende intrinsieke waarde.

Dit is het aandeel in het zichtbare eigen vermogen.

Private equity beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de intrinsieke waarde. Deze waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fundmanagers en de fund-of-fund-managers, gecorrigeerd voor kasstromen in de periode tot balansdatum. Daarnaast wordt bij de waardering

rekening gehouden met eventuele negatieve gevolgen van materiële gebeurtenissen in het verslagjaar na ontvangst van deze rapportages. De managers bepalen de intrinsieke waarde op basis van lokale wet- en regelgeving.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde is de per balansdatum geldende beurskoers.

Leningen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze waarde wordt bepaald door de te ontvangen kasstromen (rente, aflossingen en verwachte boeterente bij vervroegde aflossingen) contant te maken op basis van geldende markrenterente, waarin opgenomen een opslag voor debiteurenrisico en liquiditeitsrisico.

Deposito's en vorderingen op banken worden gewaardeerd op nominale waarde.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, zijnde de marktwaarde van het contract. Voor beursgenoteerde contracten is dit de beurskoers per balansdatum. Voor niet beursgenoteerde contracten is de waardering gebaseerd op beschikbare marktinformatie als input voor gehanteerde waarderingsmodellen.

Creditposities in derivaten worden separaat verantwoord onder de overige schulden.

Overige beleggingen

Niet beursgenoteerde belangen in infrastructuur beleggingen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen, de overige onderliggende activa en de onderliggende verplichtingen.

Geldmarktbeleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, zijnde de contante waarde van de toekomstige kasstromen (rente en aflossing). Posities in rekening courantsaldi worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Vorderingen en overlopende activa

Voor zover noodzakelijk is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Overige activa

Onder meer worden hieronder de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft

welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemeen

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

In de toelichting wordt opgenomen het krachtens de Pensioenwet minimaal vereiste eigen vermogen volgens de in het Besluit Financieel ToetsingsKader (FTK) voorgeschreven berekeningsmethodiek als het surplusvermogen.

Beleidsreserve

De Beleidsreserve is gelijk aan de totale reserve onder aftrek van de Beleggingsreserve, de Bestemmingsreserve AOP-regeling en de Bestemmingsreserve AAOP-regeling.

Beleggingsreserve

De beleggings reserve wordt aangehouden als buffer voor neerwaartse koersfluctuaties van beleggingen. De omvang van deze reserve wordt bepaald aan de hand van de standaardtoets van DNB. Zie hiervoor de paragraaf solvabiliteitsrisico in het hoofdstuk Risicobeheer en derivaten.

Bestemmingsreserve AOP-regeling

Als onderdeel van de algehele voorziening pensioenverplichtingen wordt een voorziening voor AOP gevormd op gelijke sterfte- en interestgrondslagen als de voorziening van de basisregeling. Voor revalidatie hanteren wij (net als bij premievrijstelling) 90%. Het resultaat op de AOP regeling wordt jaarlijks gedoteerd of onttrokken aan de AOP reserve.

Bestemmingsreserve AAOP-regeling

Als onderdeel van de algehele voorziening pensioenverplichtingen wordt een voorziening voor AAOP gevormd ter grootte van de feitelijke uitkeringen AAOP. Het resultaat op de AAOP regeling wordt jaarlijks gedoteerd of onttrokken aan de AAOP reserve.

Bestemmingsreserve Voorwaardelijke Pensioenaanvullingen (VPA)

Deze reserve is gevormd voor financiering van de voorwaardelijke pensioenaanvullingsregeling (15-jarenregeling) voor voormalig deelnemers van Bedrijfstakpensioenfonds Optiekbedrijven.

Technische voorziening

Technische Voorzieningen

De technische voorziening wordt gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen

die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de technische voorziening is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2010:

- Rekenrente: De per 31 december 2010 bepaalde voorziening wordt ook gevonden door het actuariële contant maken van de verworven pensioenaanspraken tegen een gelijkblijvende rekenrente van 3,4% (2009: 3,8%).
- Overlevingstafels: AG prognosetafels 2010-2060, waarbij de sterftekansen zijn vermenigvuldigd met een leeftijdsafhankelijke factor die zijn gebaseerd op de ervaringssterfte van het pensioenfonds.
- Voor de berekening van de technische voorzieningen voor nog niet ingegane partnerpensioenen wordt een partnerfrequentie gehanteerd volgens de sterftetafel GBM/V 1985-1990, met uitzondering van de leeftijden 60 tot en met 65. Voor deze leeftijden wordt 100% gehanteerd. Vanaf leeftijd 65 wordt de werkelijke burgerlijke staat gehanteerd.
- Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.
- Kostenopslag ter grootte van 2% van de voorziening voor pensioenverplichtingen in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.
- Bij de bepaling van de pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers is uitgegaan van een revalidatiekans van 10%.
- Niet opgevraagd pensioen: Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert wordt de reservering 5 jaar volledig in stand gehouden en vervolgens in 10 jaar lineair afgeschreven tot nihil.

7.4.5 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen risico fonds

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen, alsmede premies van de Stichting Voortzetting Pensioenverzekering (FVP). Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten risico fonds

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan. Exploitatiekosten van onroerende zaken in exploitatie zijn in de kosten van vermogensbeheer opgenomen.

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die toegekend zijn in het boekjaar.

Rentetoevoeging technische voorziening

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Onttrekking uit technische voorziening voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de technische voorziening. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

Mutatie technische voorziening voor pensioenuitvoeringskosten

Jaarlijks valt een percentage van de uitkeringen vrij uit de technische voorziening ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten (excesskosten). Daarnaast wordt een percentage van de pensioenopbouw en de inkomende waardeoverdrachten toegevoegd aan de technische voorziening ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekende bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

7.4.6 Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. De kasstromen worden derhalve bepaald op basis van de staat van baten en lasten, gecorrigeerd voor de mutatie van de daarmee samenhangende balansposities. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

7.5 Toelichting op de balans

7.5.1 Beleggingen voor risico fonds

Overzicht totale waarde per beleggingscategorie

Ultimo 2010	vastgoed- beleggingen EUR	aandelen EUR	vastrentende waarden EUR	derivaten EUR	overige beleggingen EUR	totaal EUR
Belegde waarden in betreffende beleggingscategorie	616.066	2.970.216	4.351.230	668.887	278.809	8.885.208
Beleggingsdebiteuren	6.122	2.809	86.429	57.887	4	153.251
Liquide middelen	7.132	-	-	862	4.379	12.373
Beleggingscrediteuren	-2.293	-92	-1.601	-6	-	-3.992
Stand per 31 december 2010	627.027	2.972.933	4.436.058	727.630	283.192	9.046.840

Ultimo 2009	vastgoed- beleggingen EUR	aandelen EUR	vastrentende waarden EUR	derivaten EUR	overige beleggingen EUR	totaal EUR
Belegde waarden in betreffende beleggingscategorie	624.269	2.504.460	4.133.381	369.973	163.072	7.795.155
Beleggingsdebiteuren	3.092	5.823	88.279	43.970	167	141.331
Liquide middelen	12.730	-	-	5.367	12.945	31.042
Beleggingscrediteuren	-2.678	-	-	-	-	-2.678
Stand per 31 december 2009	637.413	2.510.283	4.221.660	419.310	176.184	7.964.850

Verloopoverzicht van belegde waarden per beleggingscategorie

Ultimo 2010	vastgoed- beleggingen EUR	aandelen EUR	vastrentende waarden EUR	derivaten ¹ EUR	overige beleggingen EUR	totaal EUR
Stand per 1 januari 2010	624.269	2.504.460	4.133.381	369.973	163.072	7.795.155
Aankopen/verstrekkingen	21.281	683.366	2.455.662	10.052.255	889.158	14.101.722
Verkopen/aflossingen	-14.026	-583.588	-2.226.909	-10.025.104	-775.535	-13.625.162
Overige mutaties ²	1.166	-1.166	-	-	-	-
Gerealiseerde herwaardering	115	29.720	53.256	-64.838	457	18.710
Ongerealiseerde herwaardering	-16.739	337.424	-64.160	40.978	1.657	299.160
	616.066	2.970.216	4.351.230	373.264	278.809	8.589.585
Mutatie derivaten passiva	-	-	-	295.623	-	295.623
Stand per 31 december 2010	616.066	2.970.216	4.351.230	668.887	278.809	8.885.208

¹ De hieronder opgenomen waarden betreffen belegde gelden in derivaten welke onder de activa zijn opgenomen onder de 'beleggingen voor risico fonds', met daarop in mindering gebracht de derivaten welke onder de passiva als onderdeel van de 'overige schulden' zijn opgenomen.

² Overige mutaties betreft een reclassificatie van beleggingsinstrumenten. Per saldo een verschuiving, maar geen effect op het resultaat.

Ultimo 2009	vastgoed- beleggingen EUR	aandelen EUR	vastrentende waarden EUR	derivaten EUR	overige beleggingen EUR	totaal EUR
Stand per 1 januari 2009	708.994	1.706.810	3.620.354	934.572	145.185	7.115.915
Aankopen / verstrekkingen	54.607	575.028	1.851.566	8.192.276	648.364	11.321.841
Verkopen / aflossingen	-102.343	-302.684	-1.464.625	-8.338.052	-632.076	-10.839.780
Overige mutaties	130	-1.762	-	-	1.632	-
Gerealiseerde herwaardering	-508	49.273	10.416	166.989	497	226.667
Ongerealiseerde herwaardering	-36.611	477.795	115.670	-647.175	-530	-90.851
Stand per 31 december 2009	624.269	2.504.460	4.133.381	308.610	163.072	7.733.792
Mutatie derivaten passiva	-	-	-	61.363	-	61.363
Stand per 31 december 2009	624.269	2.504.460	4.133.381	369.973	163.072	7.795.155

Reële waarde

Schattingen en oordelen

Afgezien van de beleggingsvorderingen en schulden zijn de beleggingen van het pensioenfonds gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor de meerderheid van de beleggingen van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde beleggingen zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten. Op basis van de boekwaarde kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	marktnoteringen (direct en afgeleid) EUR	waarderingsmodellen- en technieken EUR	totaal EUR
Actief per 31 december 2010			
Vastgoedbeleggingen	1.543	614.523	616.066
Aandelen	2.970.216	0	2.970.216
Vastrentende waarden	4.325.433	25.797	4.351.230
Derivaten	-	668.887	668.887
Overige beleggingen	20.791	258.018	278.809
	7.317.983	1.567.225	8.885.208
Passief per 31 december 2010			
Derivaten	-	-442.951	-442.951

	marktnoteringen (direct en afgeleid) EUR	waarderingsmodellen- en technieken EUR	totaal EUR
Actief per 31 december 2009			
Vastgoedbeleggingen	7.046	617.223	624.269
Aandelen	2.494.229	10.231	2.504.460
Vastrentende waarden	4.087.231	46.150	4.133.381
Derivaten	-	369.973	369.973
Overige beleggingen	11.478	151.594	163.072
	6.599.984	1.195.171	7.795.155
Passief per 31 december 2009			
Derivaten	-	-147.328	-147.328

Schatting van reële waarde

- **Vastgoed**
Het deel van de waarde aan vastgoedbeleggingen dat is opgenomen op basis van waarderingsmodellen en -technieken betreft zowel direct als indirect vastgoed. Zoals bij de grondslagen staat vermeld is de waarde gebaseerd op de taxatiewaarde. Deze taxaties worden verricht door verscheidene externe erkende taxateurs. Iedere externe taxateur hanteert, binnen de algemene richtlijnen zoals binnen de branche gelden, eigen uitgangspunten. De richtlijnen binnen de branche geven aan dat voor de waardebepaling in dit geval moet worden uitgegaan van de verkoopwaarde van een object met als doelstelling om met het object huurinkomsten te genereren. Als basis wordt hiervoor een contante waardeberekening gebruikt van de toekomstige kasstromen.
- **Aandelen**
Van de belegde waarde in aandelen staat de waarde van private equity beleggingen opgenomen als vastgesteld op basis van 'waarderingsmodellen en -technieken'. Private equity beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de intrinsieke waarde. Deze waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fund-managers en de fund-of-fund-managers, gecorrigeerd voor kasstromen in de periode tot balansdatum. Daarnaast wordt bij de waardering rekening gehouden met eventuele negatieve gevolgen van materiële gebeurtenissen in het verslagjaar na ontvangst van deze rapportages. De managers bepalen de intrinsieke waarde op basis van lokale wet- en regelgeving.
- **Vastrentende waarden**
Het deel van de vastrentende waarden waarvan de reële waarde op basis van schatting wordt vastgesteld (0,6% van totaal), betreft hoofdzakelijk de leningen op schuldbekentenis en hypotheek. De berekeningsgrondslag staat vermeld in de algemene toelichting op de grondslagen.

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de rentevoet welke hierbij wordt gehanteerd:

	2010 %	2009 %
Vastrentende waarden	3,15	3,56

- **Derivaten**
Bij de schatting van de reële waarde van derivaten wordt uitgegaan van verwachte toekomstige kasstromen.
- **Overige beleggingen**
Het niet marktgenoteerde deel van de overige beleggingen betreft beleggingen in infrastructuur. Het pensioenfonds neemt alleen via tussenkomst van externe fondsbeheerders deel in infrastructurele beleggingen. Voor de waardering van deze beleggingen wordt uitgegaan van de waarde-bepaling welke is opgesteld ten behoeve van deze externe fondsbeheerders. De waardering vindt plaats op basis van reële waarde. De wijze waarop de reële waarde wordt bepaald is afhankelijk van de externe fondsbeheerder en van de aard van de belegging. De volgende variabelen spelen hierbij een rol: de aanschafwaarde voor wat betreft recente investeringen, toekomstige kasstromen, waarde van de activa, waardering van vergelijkbare objecten.

Belegde waarden in vastgoed

	2010 EUR	2009 EUR
Direct vastgoed	381.159	393.015
Indirect vastgoed	215.736	213.274
Vastgoed in ontwikkeling	19.171	17.980
Stand per 31 december	616.066	624.269

Belegde waarden in aandelen

	2010 EUR	2009 EUR
Zelfstandig beursgenoteerde aandelen	1.437.516	1.228.693
Aandelenbeleggingsfondsen	1.513.894	1.265.536
Venture Capital (Private Equity)	18.806	10.231
Stand per 31 december	2.970.216	2.504.460

Belegde waarden in vastrentende waarden

	2010 EUR	2009 EUR
Obligaties	2.939.389	2.779.644
Bedrijfsobligaties (credits)	985.047	917.015
Leningen op schuldbekentenissen	54.717	66.236
Hypotheken	531	8.248
Deposito's	-	18.123
Inflation linked bonds	90.340	125.743
Obligatiebeleggingsfondsen	275.944	209.499
Overige	5.263	8.873
Stand per 31 december	4.351.230	4.133.381

Belegde waarden in derivaten

	2010 EUR	2009 EUR
Valutaderivaten	-	962
Rentederivaten	668.731	369.011
Overige derivaten	156	-
Stand per 31 december	668.887	369.973

Belegde waarden in overige beleggingen

	2010 EUR	2009 EUR
Infrastructuur	99.258	82.164
Beleggingsfondsen	179.551	80.908
Stand per 31 december	278.809	163.072

Beleggingsdebiteuren

	2010 EUR	2009 EUR
Vorderingen uit collateral management	5.438	2.109
Te vorderen bedragen uit hoofde van:		
▪ dividend	2.547	1.752
▪ dividend- en couponbelasting	310	4.206
▪ interest	144.316	132.235
▪ huur	635	862
Overige	5	167
Stand per 31 december	153.251	141.331

Beleggingscrediteuren

	2010 EUR	2009 EUR
Schulden uit collateral management	3.567	2.211
Te betalen bedragen uit hoofde van:		
▪ interest	6	0
▪ huur	185	321
Overige	234	146
Stand per 31 december	3.992	2.678

7.5.2 Vorderingen en overlopende activa**Specificatie vorderingen en overlopende activa**

	2010 EUR	2009 EUR
Leningen verzekeringsmaatschappijen ex-Opf Vendex	705	4.167
Vorderingen op Delta Lloyd Levensverzekeringen NV	-	37
Vordering uit hoofde van winstdeling herverzekering	2.500	2.500
Vordering uit hoofde van herverzekering	478	311
Vordering op werkgevers	4.027	18.923
Waardeoverdrachten	708	1.185
Nog te factureren premies	27.806	33.360
Rekeningcourant	-	6
Overige vorderingen	439	276
voortuitbetaalde kosten	208	79
Stand per 31 december	36.871	60.844

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen.

Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar, met uitzondering van de Leningen verzekeringsmaatschappijen ex-OPF Vendex. In 2009 is een bedrag van €3.449 verrekend met Nationale Nederlanden. Het resterende saldo betreft annuïtaire leningen met een resterende looptijd van 2016 tot 2036. De jaarlijkse annuïteit bedraagt €108.

Nadere specificatie 'Vorderingen op werkgevers'

	2010 EUR	2009 EUR
Werkgevers	15.844	30.810
Voorziening dubieuze debiteuren	-11.817	-11.887
Stand per 31 december	4.027	18.923

In 2010 is een bedrag van €2.211 toegevoegd aan de voorziening (2009: onttrokken €6.061). Er werd een bedrag van €2.281 aan premies over voorgaande jaren als oninbaar afgeschreven (2009: €201).

7-5.3 Overige activa

Specificatie vorderingen en overlopende activa

	2010 EUR	2009 EUR
Liquide middelen	9.334	53.931
Stand per 31 december	9.334	53.931

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

7-5.4 Stichtingskapitaal en reserves

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	stichtings- kapitaal EUR	Beleggings- reserve EUR	Reserve AOP regeling EUR	Reserve AAOP regeling EUR	Beleids- reserve EUR	Bestemmings- reserve VPA EUR	totaal EUR
Stand per 31 december 2009	-	1.221.972	38.807	3.443	-1.176.058	4.910	93.074
uit bestemming saldo van baten en lasten	-	-124.620	9.494	454	-199.332	2.041	-311.963
Stand per 31 december 2010	-	1.097.352	48.301	3.897	-1.375.390	6.951	-218.889

	stichtings- kapitaal EUR	Beleggings- reserve EUR	Reserve AOP regeling EUR	Reserve AAOP regeling EUR	Beleids- reserve EUR	Bestemmings- reserve VPA EUR	totaal EUR
Stand per 31 december 2008*	-	1.189.734	64.356	3.965	-1.379.349	4.084	-117.210
uit bestemming saldo van baten en lasten	-	32.238	-25.549	-522	203.291	826	210.284
Stand per 31 december 2009	-	1.221.972	38.807	3.443	-1.176.058	4.910	93.074

* Stand 1 januari 2009 is gewijzigd als gevolg van het herrekenen van de technische voorziening van oud-Optiek deelnemers op grondslagen van Detailhandel. Het effect van deze wijziging ad €2.273K is direct ten laste van het eigen vermogen genomen.

Solvabiliteit

	31 december 2010		31 december 2009	
	EUR	%	EUR	%
Aanwezig vermogen	8.634.818	97,5	7.911.515	101,1
Af: technische voorziening op FTK-waardering	8.860.658	100,0	7.823.350	100,0
Eigen vermogen*	-225.840	-2,5	88.165	1,1
Af: vereist eigen vermogen	1.097.352	12,4	1.221.972	15,6
Vrij vermogen	-1.323.192	-14,9	-1.133.807	-14,5
Minimaal vereist eigen vermogen	416.813	4,7	352.817	4,5
Dekkingsgraad	97,5		101,1	

* Exclusief de bestemmingsreserve voorwaardelijke pensioenaanvullingen

Als het eigen vermogen lager is dan het minimale vereiste eigen vermogen bevindt het pensioenfonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien het eigen vermogen lager is dan het vereiste eigen vermogen, maar wel tenminste gelijk is aan het minimale vereiste eigen vermogen, bevindt het pensioenfonds zich in een situatie van reservetekort.

De solvabiliteit van het pensioenfonds is niet toereikend. Er is zowel sprake van een reservetekort als van een dekkingstekort. Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van het standaard model van DNB.

Herstelplan

Het herstelplan is opgesteld in 2009 en goedgekeurd door toezichthouder DNB. Het herstelplan is in het boekjaar onverkort van toepassing. In het herstelplan wordt uitgegaan van een dekkingsgraad van 100,5% primo 2010. Het uitgangspunt in het herstelplan wijkt af van de definitieve dekkingsgraad ultimo 2009 (101,1%) omdat die nog niet bekend was toen het herstelplan is ingediend.

Het herstel van het vermogen van het pensioenfonds is gebaseerd op het op 27 maart 2009 bij DNB ingediende herstelplan. Op 6 juli 2009 is dit herstelplan door DNB goedgekeurd.

Primair heeft het bestuur besloten om in overeenstemming met het huidige toeslagenbeleid zoals vastgelegd in de ABTN, geen toeslagen te verlenen zolang de dekkingsgraad zich meer dan 5%-punt onder de FTK vereiste dekkingsgraad bevindt.

Als het herstel in de toekomst minder voorspoedig verloopt dan het plan voorziet, zal het bestuur aanvullende maatregelen nemen. In eerste instantie overweegt het bestuur dan het achterwege laten van toeslagverlening over opgebouwde rechten en uit te keren pensioenen meerdere jaren voort te zetten. Ook aanpassing van de premie (voor de inkoop van toekomstige rechten) of de pensioenregeling behoort tot de mogelijkheden. In laatste instantie zal het bestuur vermindering van al opgebouwde rechten overwegen. Het pensioenfonds kan de premie of de pensioenregeling overigens alleen aanpassen als de cao-partijen in de relevante bedrijfstakken hiermee instemmen.

Op grond van het herstelplan zou de dekkingsgraad per 31 december 2010 103,5% zijn. De werkelijke dekkingsgraad per 31 december 2010 bedraagt 97,5%. De dekkingsgraad ultimo 2010 ligt onder de verwachting van het herstelplan.

In februari 2011 is een evaluatie van het herstelplan ingediend bij DNB. Ook hieruit blijkt dat het pensioenfonds achterligt op het herstel zoals aangegeven in het herstelplan. Tegelijkertijd is in februari een update van het herstelplan ingeleverd bij DNB waaruit blijkt dat herstel binnen de door DNB gestelde termijn van 5 jaar na het ontstaan van het dekkingstekort (eind 2008) nog steeds te verwachten is bij ongewijzigd beleid.

7.5.5 Technische voorziening

Specificatie Technische voorziening naar aard

	2010 EUR	2009 EUR
Basisregeling	8.723.039	7.669.789
(A)AOP	35.299	39.306
Premievrijstelling / IBNR ¹	73.108	81.732
Garantieregeling Maxeda ²	17.563	24.909
Compensatieregeling Maxeda ³	8.139	4.264
Pensioenaanvullingsregeling Optiek	3.510	3.350
Stand per 31 december	8.860.658	7.823.350

¹ Dit is een voorziening voor het risico van premievrijstelling voor zieke deelnemers die mogelijk in de toekomst een uitkering op basis van de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) zullen ontvangen.

² De garantieregeling is een soort VUT-regeling voor werknemers van Maxeda die geboren zijn vóór 1950 mits zij voldoen aan de overige voorwaarden van de garantieregeling.

³ Dit is een voorziening voor de compensatieregeling Maxeda. Dat is een vrijwillige beschikbare premieregeling voor een gesloten groep werknemers van Maxeda geboren na 1949 en vóór 1955, waarbij de premies direct worden omgezet naar pensioenaanspraken.

Mutatieoverzicht technische voorziening

	2010 EUR	2009 EUR
Stand per 1 januari *	7.823.350	7.211.447
Pensioenopbouw	331.830	360.672
Indexering en overige toeslagen ¹	466	457
Rentetoevoegingen	101.013	189.867
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-250.480	-208.331
Mutatie voor pensioenuitvoeringskosten	1.434	2.874
Wijziging marktrente	925.120	-538.940
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	-31.219	520.066
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-12.945	278.099
Overige wijzigingen	-27.911	7.139
Stand per 31 december	8.860.658	7.823.350

* Stand 1 januari 2009 is gewijzigd als gevolg van het herrekenen van de technische voorziening van oud-Optiek deelnemers op grondslagen van Detailhandel. Het effect van deze wijziging ad €2.273 is direct ten gunste van het eigen vermogen genomen.

Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten lasten.

¹ In 2010 heeft het bestuur besloten om, vanwege de financiële situatie van het pensioenfonds, per 1 januari 2011 geen toeslag te verlenen. Het resultaat van € 0,5 miljoen negatief wordt veroorzaakt door boekingen over voorgaande jaren die met terugwerkende kracht in 2010 zijn verwerkt en waarbij nog toeslagen zijn verleend.

Specificatie technische voorziening naar categorieën deelnemers

	2010 EUR	2009 EUR
Actieve deelnemers	4.009.156	3.477.613
Pensioengerechtigden	2.229.223	2.054.235
Gewezen deelnemers	2.376.866	2.059.522
Overigen	71.674	78.581
Netto pensioenverplichtingen	8.686.920	7.669.951
Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling	173.738	153.399
Stand per 31 december	8.860.658	7.823.350

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand.

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 65 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdoms-pensioen opgebouwd van 1,85% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het loon volgens de Wet financiering sociale verzekeringen tot maximaal een bedrag van €48.715 (2010) verminderd met de franchise van €12.075 (2010).

De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Deelname aan de regeling is mogelijk vanaf de leeftijd van 20 jaar. Jaarlijks beslist het bestuur van het pensioenfonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kan de pensioenregeling worden gekwalificeerd als een uitkeringsovereenkomst.

Werkgevers kunnen vanaf 1 januari 2007 deelnemen aan de aanvullende pensioenregeling. Als een werkgever deze regeling afsluit, geldt deze voor alle werknemers die deelnemen aan de basisregeling en een salaris boven het maximum loon Wfsv hebben (in 2010: €48.716). De pensioenopbouw bedraagt 1,85% over het loon boven het maximum loon Wfsv. De premie bedraagt 18,6%.

Toeslagverlening

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Er bestaat geen recht op toeslagen. De premie bevat geen expliciete opslag ten behoeve van het toeslagbeleid. Bovendien wordt er door het pensioenfonds geen reserve aangehouden om in de toekomst toeslagen te kunnen verlenen. De voorwaardelijke toeslagen worden gefinancierd uit overrendementen. Met betrekking tot de mate van de feitelijke toekenning heeft het bestuur met ingang van 2007 besloten de onderstaande beleidsstaffel als leidraad te hanteren. Deze staffel geldt slechts als uitgangspunt; bij de jaarlijkse besluitvorming zal het bestuur andere relevante economische omstandigheden (zoals economische vooruitzichten en verwachte bestandsontwikkeling) in ogenschouw nemen.

Het bestuur gebruikt als leidraad voor de toeslagverlening een staffel, waarbij de toeslagverlening afhankelijk is van de dekkinggraad op moment van toeslagverlening¹;

- als de volgens het FTK berekende dekkinggraad lager is dan de dekkinggraad die het FTK vereist – 5%punt, verleent het pensioenfonds geen toeslag;
- als de volgens het FTK berekende dekkinggraad hoger is dan de dekkinggraad die het FTK vereist + 10%punt, verleent het pensioenfonds een volledige toeslag;
- als de volgens het FTK berekende dekkinggraad tussen de twee hiervoor berekende dekkinggraden ligt, berekent het pensioenfonds de toeslag pro rata.

¹ De datum van de bestuursvergadering waar over de toeslagverlening wordt besloten is de datum waarop de stand van de dekkinggraad wordt berekend

Na indexatie moet de ontwikkeling van de dekkingsgraad nog steeds een stijgende lijn vertonen. Verder mag de dekkingsgraad na indexatie niet onder de 105% uitkomen.

Als de middelen van het pensioenfonds het toelaten, streeft het bestuur ernaar de pensioenen van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de stijging van het indexcijfer van de cao-lonen van de detailhandelsbranches die onder het pensioenfonds vallen, exclusief bijzondere beloningen. Dit indexcijfer stelt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) speciaal voor het pensioenfonds vast (CBS-indexcijfer van de CAO-lonen in de detailhandel).

Het bestuur streeft ernaar de opgebouwde pensioenen van gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de stijging van de CBS-consumentenprijsindex "afgeleid". Dit betekent dat de index niet beïnvloed wordt door belasting- en accijnseffecten. De toeslagen voor de gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen mogen daarbij niet hoger zijn dan de toeslag voor de actieve deelnemers.

Het bestuur volgt met dit beleid categorie D1 zoals beschreven in de toeslagenmatrix. Dat betekent dat er geen recht bestaat op toekomstige verhogingen en dat de toeslagen een voorwaardelijk recht zijn.

In de afgelopen drie jaren zijn de pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen verhoogd met

	actieven	inactieven
1 januari 2010	0,00%	0,00%
1 januari 2009	0,00%	0,00%
1 januari 2008	2,20%	1,30%

Het bestuur heeft besloten om per 1 januari 2011 geen toeslagen te verlenen.

7.5.6 Overige schulden en overlopende passiva

Specificatie overige schulden en overlopende passiva

	2010 EUR	2009 EUR
Crediteuren	-	79
Uitkeringen	-8	3
Derivaten	442.951	147.328
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4.827	4.557
Waardeoverdrachten	-	3.248
Te restitueren premie inzake liquidatie	-	397
Overige schulden	3.092	7.589
Overlopende passiva	414	-
Stand per 31 december	451.276	163.201

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Nadere specificatie 'Derivaten'

	2010 EUR	2009 EUR
Valutaderivaten	46.372	25.450
Rentederivaten	396.473	121.702
Overige derivaten	106	177
Stand per 31 december	442.951	147.329

7.5.7 Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het pensioenfonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het pensioenfonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het pensioenfonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele indexatie van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het surplus/tekort op FTK-grondslagen is als volgt:

	31 december 2010	31 december 2009
	EUR	EUR
Technische voorzieningen (FTK-waardering)	8.860.658	7.823.350
<i>Buffers:</i>		
S1 Renterisico	63.727	423.416
S2 Risico zakelijke waarden	1.012.348	909.663
S3 Valutarisico	159.629	205.063
S5 Kredietrisico	117.785	41.177
S6 Verzekeringstechnisch risico	267.216	236.293
Diversificatie-effect	-523.353	-593.640
Totaal S (vereist eigen vermogen conform artikel 132 Pensioenwet)	1.097.352	1.221.972
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	9.958.011	9.045.322
Aanwezig vermogen (totaal activa - schulden)	8.634.820	7.911.515
Tekort	-1.323.191	-1.133.807

Het pensioenfonds heeft ter afdekking van risico's derivaten-contracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het pensioenfonds het standaard model van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwicht-situatie, gebaseerd op de strategische asset mix. (norm-portefeuille 2010)

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleids-instrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioen-verplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's. De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggings-richtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en door een verandering van marktfactoren. Marktfactoren

kunnen bijvoorbeeld marktprijzen zijn van aandelen, grondstoffen, vastgoed en private equity (prijsrisico), maar ook valuta-kersen (valutarisico) of rentes (renterisico).

De strategie van het pensioenfonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overallmarktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

De mate waarin de beleggingsportefeuille van het pensioen-fonds gevoelig is voor het prijs- en renterisico is in de volgende alinea weergegeven, vervolgens worden de risico's die het pensioenfonds loopt nader toegelicht.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de marktwaarde van een belegging of verplichting verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	waarde balanspost 31 december 2010 EUR	31 december 2010 EUR	31 december 2009 EUR
Duration van de vastrentende waarden	4.351.230	4,28	5,66
Duration van de pensioen-verplichtingen	8.860.658	21,00	19,06

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van beleggingen minder snel daalt dan de waarde verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt, de dekkinggraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkinggraad daalt.

Het beleid van het pensioenfonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions.

Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het pensioenfonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het pensioenfonds aan de tegenpartij betaalt. Met een swaption kan het pensioenfonds tijdelijk het risico van een verdere rentedaling afdekken.

Hiervoor betaalt het pensioenfonds een premie. Bij het afsluiten van een swap of een swaption kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31 december 2010		31 december 2009	
	EUR	%	EUR	%
Resterende looptijd < 1 jaar	296.505	6,8	373.766	9,0
Resterende looptijd <= 5 jaar	1.863.864	42,8	1.792.120	43,4
Resterende looptijd > 5 jaar	2.190.861	50,4	1.967.495	47,6
	4.351.230	100	4.133.381	100

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt,

zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

De segmentatie van vastgoed naar sectoren is als volgt:

	31 december 2010		31 december 2009	
	EUR	%	EUR	%
Kantoren	79.396	12,9	92.550	14,8
Winkels	73.430	11,9	70.385	11,3
Woningen	247.505	40,2	248.060	39,7
Participaties in vastgoedmaatschappijen	215.735	35,0	213.274	34,2
	616.066	100	624.269	100

De segmentatie van vastgoed naar regio is als volgt:

	31 december 2010		31 december 2009	
	EUR	%	EUR	%
Nederland	590.435	95,8	592.655	94,9
Buitenland binnen EU	16.949	2,8	24.315	3,9
Buitenland buiten EU	8.682	1,4	7.299	1,2
	616.066	100	624.269	100

De segmentatie van de aandelenportefeuille naar sectoren is als volgt:

	31 december 2010		31 december 2009	
	EUR	%	EUR	%
Beleggingsinstelling	1.532.700	51,6	1.275.767	50,9
Financiële instellingen (waaronder banken en verzekeraars)	265.881	9,0	243.290	9,7
Nijverheid en industrie	414.885	14,0	325.650	13,0
Handel	313.433	10,5	244.298	9,8
Overige dienstverlening	384.226	12,9	349.033	13,9
Diversen	59.091	2,0	66.422	2,7
	2.970.216	100	2.504.460	100

De segmentatie van de aandelenportefeuille naar regio is als volgt:

	31 december 2010		31 december 2009	
	EUR	%	EUR	%
Nederland	149.943	5,0	195.471	7,8
Buitenland binnen EU	1.471.715	49,6	712.403	28,5
Buitenland buiten EU	1.348.558	45,4	1.596.586	63,7
	2.970.216	100	2.504.460	100

Het pensioenfonds heeft er niet voor gekozen om het prijsrisico middels derivaten (gedeeltelijk) af te dekken.

Valutarisico

Het totaalbedrag van de gehele beleggingsportefeuille dat buiten de euro wordt belegd bedraagt ultimo 2010 circa €1.608.708 (2009: €1.800.987). Van dit bedrag is 77% (2009: 77%) afgedekt naar de euro. Het strategische beleid van het pensioenfonds is om alle valutaposities af te dekken, waarbij tijdelijke tactische beleidsruimte aanwezig is tot 70%. Per einde boekjaar is de waarde van de uitstaande valutatermijncontracten -/- €46.372 (2009: -/- €24.488). Het valutarisico wordt in onderstaande tabel weergegeven.

	EUR vóór afdekking	EUR valuta derivaten	31 december 2010 EUR netto positie (na)	31 december 2009 EUR netto positie (na)
EUR	6.878.664	-	6.878.664	6.501.181
USD	997.375	653.092	344.283	32.982
Overige	1.170.801	566.580	604.221	519.208
	9.046.840	1.219.672	7.827.168	7.053.371

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het pensioenfonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het pensioenfonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars. Over beursgenoteerde derivaten wordt geen kredietrisico gelopen.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het pensioenfonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het pensioenfonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het pensioenfonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het pensioenfonds enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het pensioenfonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het pensioenfonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

In de onderstaande tabel wordt de verdeling van de vastrentende waarden naar sector weergegeven:

	2010 EUR	2009 EUR
Nederlandse overheidsinstellingen	361.184	422.365
Buitenlandse overheidsinstellingen	2.815.314	2.576.878
Beleggingsinstelling	223.981	-
Financiële instellingen	669.581	250.676
Handel- en industriële bedrijven	144.580	6.502
Andere instellingen	136.590	877.060
	4.351.230	4.133.381

De verdeling van vastrentende waarden naar regio is weergegeven in onderstaande tabel:

	2010 EUR	2009 EUR
Mature markets	4.236.691	4.031.236
Emerging markets	114.539	102.145
	4.351.230	4.133.381

Beleggingen waarvan de uitgevende partij is gevestigd in Azië (exclusief Japan), Latijns Amerika of Rusland worden gerekend tot de regio 'Emerging Markets'.

Beleggingen uit de beleggingsportefeuille waarvan van uitgevende partijen in overige landen zijn gevestigd, worden gerekend tot beleggingen in 'Mature markets'.

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille wordt het volgende overzicht gegeven:

	31 december 2010		31 december 2009	
	EUR	%	EUR	%
AAA	2.261.257	52,0	2.279.889	55,2
AA	584.776	13,4	346.438	8,4
A	1.091.907	25,1	1.091.682	26,4
BBB	141.929	3,3	126.550	3,1
BB	13.471	0,3	5.512	0,1
B	-	0,0	887	0,0
Overig *	257.889	5,9	282.423	6,8
	4.351.230	100	4.133.381	100

* De post 'Overig' bestaat ultimo 2010 hoofdzakelijk uit Interpolis Pensioenen Global High Yield Pool (€86,4 miljoen), INI Emerging Fixed Income Fonds (€76,7 miljoen) en Institutional Euro Liquidity Fund (€31,9 miljoen)

Verzekeringstechnische risico (actuariële risico's)

Langlevenrisico

Langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van AG prognosetafel 2010-2060 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langleven-risico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het pensioenfonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het pensioenfonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het pensioenfonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheids-pensioen (schadereserve). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het beleid van het pensioenfonds is om het overlijden- en arbeidsongeschiktheidsrisico niet te herverzekeren.

Indexatierisico (actuariële risico's)

Het bestuur van het pensioenfonds heeft de ambitie om het pensioen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de indexatietoezegging voorwaardelijk is. Het beleid en de ambitie inzake toeslagverlening is weer gegeven in de toelichting van de post 'Indexering en overige toeslagen'.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Inzake het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het pensioenfonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal of welke meer dan 5% van de beleggingscategorie waartoe de belegging behoort, uitmaakt.

Dit betreft per 31 december 2010 de volgende posten:
(percentage ten opzichte van het totaal van de betreffende
assetcategorie in 2010 respectievelijk 2009):

	31 december 2010		31 december 2009	
	EUR	%	EUR	%
Duitsland	668.627	15,4	669.120	16,2
Italië	618.057	14,2	621.493	15,0
Frankrijk	688.145	15,8	629.722	15,2
Nederland	245.638	5,6	300.036	7,3
Spanje	221.745	5,1	10.024	0,2
	2.442.212	56	2.230.395	54

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen.

Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

Bij de bepaling van het vereist vermogen past het pensioenfonds het standaardmodel van de DNB toe. In dat model wordt het concentratierisico voornamelijk op nihil gesteld.

Overige niet-financiële risico's

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het pensioenfonds beheerd door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het pensioenfonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het pensioenfonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid.

De portefeuille-structuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het pensioenfonds gebruikt derivaten voornamelijk om het valutarisico en het renterisico af te dekken. Eén van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand.

Gebruik kan worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- **Futures:** dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- **Valutatermijncontracten:** dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- **Renteswaps:** dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het pensioenfonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.
- **Swaption:** Een optie op een swap waarbij de eigenaar van de swaption het recht heeft, maar niet de verplichting, om een swap tegen vooraf bepaalde voorwaarden af te sluiten op of binnen een bepaald tijdstip. Doel is het beheren van het renterisico.
- **Credit Default Swaps (CDS):** dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij het risico op het niet nakomen van de rente- en aflossingsverplichtingen op een bedrijfsobligatie wordt geruild tegen een vaste risicovergoeding. Het is ook mogelijk dat het pensioenfonds zo'n vergoeding ontvangt om juist het risico te willen lopen. Met behulp van deze instrumenten kan de blootstelling naar bedrijven in de vastrentende waarden portefeuille worden beheerd.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2010:

Type contract	contractomvang EUR	actuele waarde activa EUR	actuele waarde passiva EUR
Forward	1.173.456	14.145	-46.372
Swaptions	2.326.000	252.672	-
Interest rate swaps	6.672.500	401.914	-396.473
Overige derivaten	61.100	156	-106
		668.887	-442.951

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2009:

Type contract	contractomvang EUR	actuele waarde activa EUR	actuele waarde passiva EUR
Forward	1.051.216	18.597	-25.450
Swaptions	3.046.000	212.760	-
Interest rate swaps	4.098.500	138.483	-121.702
Overige derivaten	24.900	133	-176
		369.973	-147.328

Ter zake van de swaps bedroeg de waarde van de ontvangen zekerheden (collateral) ultimo 2010 €326.703 (2009: €323.957).

7.5.8 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Het pensioenfonds heeft een uitbestedingovereenkomst afgesloten met Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V. Het contract met Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V. is met ingang van 1 januari 2010 verlengd voor onbepaalde tijd. Met het bestuur zijn afspraken gemaakt over de vergoedingensystematiek. Deze systematiek bestaat zowel uit vaste als variabele componenten. De vergoeding voor 2011 bedraagt circa €24 miljoen.

Investerings- en stortingsverplichtingen

Vooruitlopend op verwachte inkomende kasstromen bestaan per balansdatum de volgende investerings- en stortingsverplichtingen (zogenaamde voorbeleggingen):

	2010 EUR	2009 EUR
Private equity	32.500	34.499
	32.500	34.499

Voorwaardelijke verplichtingen

Per jaareinde lopen er geen juridische procedures tegen het pensioenfonds en heeft het pensioenfonds tevens geen juridische procedures aangespannen tegenover derden.

7.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

7.6.1 Premiebijdragen risico pensioenfonds

	2010 EUR	2009 EUR
Werkgeversgedeelte excl correctie Maxeda	284.966	283.120
Correctie Maxeda	-1.700	-8.099
Werkgeversgedeelte	283.266	275.021
Werknemersgedeelte	101.522	101.431
FVP bijdragen	4.639	5.876
	389.427	382.328

In 2010 bestaat de correctie volledig uit premies over 2010. De correctie Maxeda bestaat in 2009 uit een correctie van €4,5 miljoen negatief als gevolg van de pensioenpremies over 2007 en 2008 van deelnemers aan de garantieregeling Maxeda en een correctie van €3,6 miljoen negatief van premies over 2008 van de compensatieregeling Maxeda.

De totale bijdrage van werkgever en werknemers bedraagt 16,2% van de loonsom.

De kostendekkende, gedempte en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2010 EUR	2009 EUR
Kostendekkende premie	400.291	454.023
Feitelijke premie	389.427	382.328
Gedempte premie	384.971	384.414

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2009 gepubliceerd door DNB). Het bestuur heeft de gedempte premie vastgesteld op 4% rekenrente. De feitelijke premie is hoger dan de gedempte premie.

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord. De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2010 EUR	2009 EUR
Kosten pensioenopbouw	331.830	360.672
Pensioenuitvoeringskosten	25.559	28.534
Projectkosten	6.664	-
Mutatie technische voorzieningen voor excassokosten	1.434	2.874
Solvabiliteitsopslag	52.854	60.456
Koopsom bestemd voor VPL inkoop	975	1.487
Afslag i.v.m. toetsing op oude grondslagen	-19.025	-
	400.291	454.023

De kosten pensioenopbouw betreffen de kosten van de jaarinkoop van de pensioenaanspraken inclusief de kosten voor premievrijstelling voor nieuwe arbeidsongeschiktheidsgevallen. De toeslagverlening is voorwaardelijk en daarom geen onderdeel van de kosten pensioenopbouw. De pensioenuitvoeringskosten volgen uit de staat van baten en lasten. De solvabiliteitsopslag wordt berekend door het percentage vereist vermogen per 31 december 2010 te vermenigvuldigen met de kosten pensioenopbouw.

Bij de opstelling in bovenstaande tabel is rekening gehouden met het feit dat het pensioenfonds andere grondslagen (AG Prognosetafel 2005-2050) hanteerde toen de premie werd vastgesteld. Het verschil tussen de benodigde premie op oude en huidige grondslagen (AG Prognosetafel 2010-2060 en gewijzigde ervaringssterfte) is opgenomen onder 'Afslag in verband met toetsing op oude grondslagen'.

Er is geen sprake van premiekortingen dan wel premieopslagen.

7.6.2 Beleggingsresultaten risico pensioenfondsen

2010	directe beleggings- opbrengsten EUR	indirecte beleggings- opbrengsten EUR	Kosten van Vermogensbeheer EUR	Totaal EUR
Vastgoedbeleggingen	31.419	-16.624	8.339	6.456
Aandelen	37.579	367.144	7.288	397.435
Vastrentende waarden	165.408	-11.048	4.667	149.693
Derivaten	80.260	-23.860	358	56.042
Overige beleggingen	42	2.113	54	2.101
	314.708	317.725	20.706	611.727
Valutare resultaten		2.185	-	2.185
	314.708	319.910	20.706	613.912

2009	directe beleggings- opbrengsten EUR	indirecte beleggings- opbrengsten EUR	Kosten van Vermogensbeheer EUR	Totaal EUR
Vastgoedbeleggingen	34.965	-37.119	9.186	-11.340
Aandelen	38.554	527.069	7.968	557.655
Vastrentende waarden	166.826	126.086	4.465	288.447
Derivaten	15.741	-480.186	-600	-463.845
Overige beleggingen	134	-14.514	342	-14.722
	256.220	121.336	21.361	356.195
Valutare resultaten		35.064		35.064
	256.220	156.400	21.361	391.259

Toelichting bij de kosten van vermogensbeheer 2010:

De kosten van vermogensbeheer vastgoedbeleggingen bestaat voor €6.033 uit exploitatiekosten vastgoed.

De kosten van vermogensbeheer aandelen bestaat uit de volgende posten:

- €6.390 Syntrus Achmea Vermogensbeheer B.V.
- €380 Syntrus Achmea Vermogensbeheer B.V. inzake FPM (totaalfactuur bedraagt €1.138 en is op basis van beleggingswaarde toegerekend aan de diverse beleggingscategorieën)
- €169 facturen externe managers
- €45 Syntrus Achmea Vermogensbeheer B.V. inzake maatschappelijk verantwoord beleggen
- €304 overige kosten (waaronder kosten KasBank)

7.6.3 Overige baten

	2010 EUR	2009 EUR
Baten uit herverzekering (uitkeringen)	127	396
Baten uit herverzekering (ontvangen resultaatendeling)	-	62
Interest	1.715	3.563
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	-	5.248
Andere baten	-	24
	1.842	9.293

7.6.4 Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorziening van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

7.6.5 Indexering en overige toeslagen

In de staat van baten en lasten is de last uit hoofde van indexering en overige toeslagen welke aan het verslagjaar moet worden toegerekend verantwoord.

Als de middelen van het pensioenfonds het toelaten, streeft het bestuur ernaar de pensioenen van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de stijging van het indexcijfer van de cao-lonen van de detailhandelsbranches die onder het pensioenfonds vallen, exclusief bijzondere beloningen. Dit indexcijfer stelt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) speciaal voor het pensioenfonds vast (CBS-indexcijfer van de CAO-lonen in de detailhandel).

Het bestuur streeft ernaar de opgebouwde pensioenen van gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de stijging van de CBS-consumentenprijsindex "afgeleid". Dit betekent dat de index niet beïnvloed wordt door belasting- en accijnseffecten. De toeslagen voor de gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen mogen daarbij niet hoger zijn dan de toeslag voor de actieve deelnemers.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks of de financiële middelen van het pensioenfonds toereikend zijn om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te verhogen. Er bestaat geen recht op toeslagverlening en er is dus geen zekerheid of en in hoeverre het pensioenfonds in de toekomst een toeslag kan verlenen. Het pensioenfonds reserveert namelijk geen gelden voor toekomstige toeslagen.

In 2010 is er geen toeslag verleend als gevolg van de lage dekkingsgraad.

7.6.6 Rentetoevoeging technische voorziening

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 1,303 % (2009: 2,544 %), zijnde €101.013 (2009: €189.867). Het rentepercentage is afgeleid van de eenjaarsrente uit de rentetermijnstructuur per begin van het boekjaar zoals gepubliceerd door DNB.

7.6.7 Pensioenuitkeringen

	2010 EUR	2009 EUR
Ouderdomspensioen	146.881	137.738
Prepensioen	9.379	12.277
Partnerpensioen	33.163	30.789
Wezenpensioen	558	513
Invalideitpensioen	3.736	3.873
Afkopen	34.591	8.884
Overig	-	24
Garantieregeling Maxeda	14.698	15.522
	243.006	209.620

De post Afkopen betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan €420,69 (2009: €417,74) per jaar (de afkoopgrens) overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

7.6.1 Pensioenuitvoeringskosten

	2010 EUR	2009 EUR
Bestuurskosten	335	692
Administratiekostenvergoeding	23.085	25.699
Projectkosten ¹	6.664	-
Controle- en advieskosten (excl. accountantskosten)	236	771
Accountantskosten	53	100
Contributies en bijdragen	822	807
Kosten bestuursbureau	422	129
Fusiekosten	605	333
Overig	1	3
	32.223	28.534

¹ Projectkosten in 2010 bestaan uit kosten voor project "afkoop kleine slapers".

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd. Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het pensioenfonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is de bevoegdheidsuitoefening van organen van het pensioenfonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

De accountantskosten, zoals hierboven opgenomen als onderdeel van de pensioenuitvoeringskosten, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010 EUR	2009 EUR
Controle van de jaarrekening	53	100
	53	100

7.6.9 Aantal personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn vier werknemers in dienst (bestuursbureau). De pensioenuitvoering is volledig uitbesteed aan Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V.

7.6.10 Bezoldiging bestuurders

De transacties met bestuurders hebben betrekking op de vergoedingen voor de werkzaamheden verband houdende met de bestuurs- en commissievergaderingen. De vergoedingen bestaan uit vacatiegeld, vergoeding van reis- en verblijfkosten, overige kosten bestuur en overige bestuurskosten 2010: €385 (2009: €261).

Afgezien hiervan zijn geen bezoldigingen toegekend.

7.6.11 Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

7.6.12 Wijziging overige actuariële uitgangspunten

De actuariële grondslagen en/of methoden worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de reële waarde van de technische voorziening. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van het pensioenfonds.

De huidige grondslag voor overlevingskansen is gebaseerd op de door het Actuariële Genootschap (AG) in 2010 gepubliceerde Prognosetafel 2010-2060. De AG-Prognosetafel 2010-2060 houdt rekening met de voorzienbare trend in overlevingskansen van de gehele Nederlandse bevolking. De publicatie van de nieuwe prognosetafel is aanleiding geweest om de

sterftegrondslagen die het pensioenfonds hanteert te herzien. Het pensioenfonds heeft daarvoor in 2010 een onderzoek verricht naar de gehanteerde ervaringssterfte. Het onderzoek is gebaseerd op data van het pensioenfonds over de periode 2001 tot en met 2009. Op basis van het onderzoek heeft het pensioenfonds besloten de ervaringssterfte voor hoofdverzekerden aan te passen en voor medeverzekerden onveranderd te laten.

De overgang naar de nieuwe prognosetafel en gewijzigde ervaringssterfte leidt tot een stijging van de Technische voorziening met 6,5% per 31 december 2009. In de jaarrekening 2009 was in afwachting op de publicatie van de nieuwe AG prognosetafel een opslag voor verwachte verbeterde overlevingskansen genomen van 7,0%. Per saldo resulteert een vrijval van de Technische voorziening van €33,6 miljoen in het huidige boekjaar.

De wijziging van de voorziening door toepassing van deze nieuwe sterftegrondslagen is als volgt:

	2010 EUR
Voorziening per 31 december 2009 op oude sterftegrondslagen	7.823.350
Opslag verbeterde toekomstige overlevingskansen	-33.564
Voorziening per 1 januari 2010 op nieuwe sterftegrondslagen	7.789.786

De vaststelling van de toereikendheid van de technische voorziening is een onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het pensioenfonds. Het effect van deze schattingswijzigingen is verantwoord in het resultaat van het verslagjaar.

Een andere component die onderdeel uitmaakt van de wijziging overige actuariële uitgangspunten is toevoeging voor voorziening voor nog niet ingegaan partnerpensioen van reeds overleden deelnemers (€2,2 miljoen).

7.6.13 Overige wijzigingen in de voorziening voor pensioenverplichtingen

	2010 EUR	2009 EUR
Resultaat op kanssystemen		
Sterfte	-3.385	-284
Arbeidsongeschiktheid	-13.766	3.664
Mutaties	-11.294	3.989
Totaal resultaat op kanssystemen	-28.445	7.369
Overige resultaten		
Overige technische grondslagen	534	-230
Totaal overige resultaten	534	-230
Totaal overige wijzigingen in de voorziening	-27.911	7.139

7.6.14 Saldo overdracht van rechten

	2010 EUR	2009 EUR
Saldo overdrachten van rechten		
Inkomende waardeoverdrachten	-7.502	-289.552
Uitgaande waardeoverdrachten	8.555	10.200
Subtotaal	1.053	-279.352
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		
Toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen	7.140	295.225
Onttrekking aan de voorziening pensioenverplichtingen	-20.085	-17.126
Totaal overige resultaten	-12.945	278.099
Saldo overdracht van rechten	-11.892	-1.253

Een inkomende waardeoverdracht betreft de ontvangst van het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar van de vorige werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. Een uitgaande waardeoverdracht betreft de overdracht aan het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar van de nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra pensioenaanspraken.

Als gevolg van onderdekking bij pensioenfondsden is de onderlinge afrekening van waardeoverdrachten tot stilstand gekomen. Zodra de financiële positie van een pensioenfonds dit toelaat zal de onderlinge afrekening weer worden hervat.

7.6.15 Overige lasten

	2010 EUR	2009 EUR
Lasten uit hoofde van herverzekeringen	-	42
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	2.211	195
Interest	319	13
Premies herverzekering ANW Hiaatrisico	-	43
Andere lasten	1.024	399
	3.554	692

7.6.16 Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

7.6.17 Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel heeft de jaarrekening 2010 vastgesteld in de vergadering van 27 juni 2011.

Utrecht, 27 juni 2011

K.B. van Popta
Werkgeversvoorzitter

I. van Duijn - Pennenburg
Werknemersvoorzitter

Actuariële verklaring

1.3 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel te Utrecht is aan Towers Watson B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2010.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn 'Samenwerking tussen accountant en actuaaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen' heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuariel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

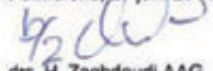
Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort. Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131 (minimaal vereist eigen vermogen), 132 (vereist eigen vermogen) en 133 (dekking door waarden).

De vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel is naar mijn mening slecht, vanwege een dekkingstekort.

Purmerend, 27 juni 2011

drs. H. Zaghdoudi AAG
verbonden aan Towers Watson B.V.

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2010 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel te Utrecht gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de staat van baten en lasten over 2010 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het saldo van baten en lasten getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel per 31 december 2010 en van het saldo van baten en lasten over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 27 juni 2011
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. H.C. van der Rijst RA

8 Bijlagen

Meerjarenoverzicht

	2010	2009	2008	2007	2006 exclusief
Aantallen					
Werkgevers ultimo	34.172	34.881	29.875	30.181	29.937
Deelnemers ultimo	249.703	248.204	239.714	256.177	213.851
Gewezen deelnemers	593.743	691.446	636.686	558.938	488.319
Gepensioneerden	66.116	62.727	58.285	55.881	36.007
Gemiddelde leeftijd deelnemers	43	43	43	42	41
Gepensioneerden					
Ouderdomspensioen	49.048	45.927	41.850	38.109	23.877
Partnerpensioen	13.320	12.818	11.662	11.796	7.678
Wezenpensioen	690	646	628	702	432
Arbeidsongeschiktheidspensioen	1.512	1.592	1.594	1.652	1.310
Prepensioen	1.546	1.744	2.551	3.622	2.709
Premiepercentage					
Ouderdom- en partnerpensioen	16,2%	16,2%	16,2%	15,2%	14,1%
Aanvullend pensioen	18,6%	18,6%	18,6%	-	-
Branchepensioen (OP/PP) Gebra	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Branchepensioen (OP/PP) AGF	3,13%	3,13%	3,13%	3,13%	3,13%
Opbouwpercentage per dienstjaar					
Ouderdomspensioen	1,85%	1,85%	1,85%	1,85%	1,85%
Aanvullend pensioen	1,85%	1,85%	1,85%	-	-
Partnerpensioen	1,295%	1,295%	1,295%	1,295%	1,295%
Brancheouderdomspensioen Gebra	0,20%	0,20%	0,20%	0,20%	0,20%
Brancheouderdomspensioen AGF	0,25%	0,25%	0,25%	0,25%	0,25%
Branchepartnerpensioen Gebra	0,14%	0,14%	0,14%	0,14%	0,14%
Branchepartnerpensioen AGF	0,175%	0,175%	0,175%	0,175%	0,175%
Toeslag op pensioen en pensioenaanspraken					
Actieven	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%	1,8%
Gewezen deelnemers en gepensioneerden	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	1,7%

Financiële gegevens

(bedragen x EUR 1.000)

	2010	2009	2008	2007	2006 inclusief	2006 exclusief
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Feitelijke premie	389.427	382.328	362.560	297.687	278.087	233.158
Kostendeekkende premie	400.291	454.023	296.302	309.565	300.912	-
Gedempte premie	384.971	384.414	356.055	326.933	300.912	256.925
Uitkeringen	243.006	209.620	196.873	189.685	173.093	88.601
Pensioenuitvoeringskosten	25.559	28.534	26.655	26.007	23.774	20.227
Portefeuillewaarde inclusief hedges	8.603.889	7.817.522	7.026.718	6.843.759	-	-
Negatieve derivaten	-442.951	-147.328	-85.966	-86.750	-	-
Belegd vermogen	9.046.840	7.964.850	7.112.684	6.930.509	6.624.201	4.964.867
Beleggingsopbrengsten*	613.912	391.259	-113.482	-13.571	337.799	245.228
Gemiddeld rendement op beleggingen (exclusief hedges)	5,5%	13,2%	-13,6%	1,2%	-	5,7%
Benchmark	5,5%	12,7%	-12,6%	2,2%	-	6,0%
Z-score	-0,08%	0,32%	-0,57%	-0,65%	-	-0,26%
Reserves	-218.891	93.074	-121.023	1.736.338	1.393.130	1.152.794
Voorziening pensioenverplichting	8.860.658	7.823.350	7.061.109	5.197.545	5.297.572	3.903.704
Aanwezige dekkingsgraad	97%	101%	98%	133%	126%	130%
Vereiste dekkingsgraad	112,4%	115,6%	117%	121%	126%	127%
Resultaat	-311.963	210.284	-1.857.361	283.498	305.500	248.398

Toelichting meerjarenoverzicht

Toetreding Maxeda en fusie met Stichting Pensioenfonds Vendex KBB per 1 januari 2007

Per 1 januari 2007 is detailhandelsconcern Maxeda aangesloten bij het pensioenfonds en heeft er een fusie plaatsgevonden met Stichting Pensioenfonds Vendex KBB. Ten opzichte van het jaarverslag 2006 zijn enkele kerncijfers significant gewijzigd. Om vergelijking mogelijk te maken, wordt in het meerjarenoverzicht op een aantal plaatsen de cijfers 2006 inclusief en exclusief deze ontwikkeling getoond.

Fusie met Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Optiekbedrijven per 1 januari 2010

In verband met de fusie zijn de vergelijkende aantallen en bedragen in kolom 2009 de optellingen van de afzonderlijke fondsen over 2009.

* De regel 'Beleggingsopbrengsten' in deze tabel omvat mede het resultaat op de portefeuilles ter afdekking van het renterisico, de rentehedge en het valutarisico. De rentehedge is bedoeld om fluctuaties van de dekkingsgraad te beperken die ontstaan door waardeveranderingen van de voorziening pensioenverplichtingen als gevolg van rentebewegingen. De valutahedge is bedoeld om het effect van wisselkoersveranderingen op het vermogen te beperken. Daarmee staan deze hedges naast de actief beheerde beleggingsportefeuille. Het resultaat op de hedges wordt afzonderlijk van het rendement op de beleggingsportefeuille gerapporteerd. De regel 'Gemiddeld rendement op beleggingen' in deze tabel is daarom exclusief dat resultaat.

Toeslag op pensioen en pensioenaanspraken

Dit is het percentage waarmee op 1 januari van het komende kalenderjaar de pensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemers en de pensioenuitkeringen van de gepensioneerden zijn verhoogd.

Dekkingsgraad

In de cijfers over 2006 is voor de vaststelling van de aanwezige dekkingsgraad uitgegaan van de Actuariële Principes Pensioenfonds. Deze is gebaseerd op een rekenrente van 4% of de marktrente, als deze lager is dan 4%. Sinds 2007 hanteren pensioenfonds het in de Pensioenwet opgenomen Financieel Toetsingskader Pensioenfonds (FTK) voor bepaling van de aanwezige dekkingsgraad. De dekkingsgraad is dan gebaseerd op de actuele nominale rentetermijnstructuur, zoals De Nederlandsche Bank die hanteert.

Vereiste dekkingsgraad

In de cijfers over 2006 is voor de vaststelling van de vereiste dekkingsgraad uitgegaan van de Actuariële Principes Pensioenfonds. Sinds 2007 hanteren pensioenfonds het in de Pensioenwet opgenomen Financieel Toetsingskader Pensioenfonds (FTK) voor bepaling van de vereiste dekkingsgraad.

Resultaat en reserves

Het negatieve resultaat over het verslagjaar bedroeg €311.963 (2009: €210.284 positief). Van het resultaat werd aan de Beleggingsreserve een bedrag van €124.620 onttrokken. Een bedrag van €199.332 werd onttrokken aan de Beleidsreserve. Een bedrag van €9.494 werd toegevoegd aan de Bestemmingsreserve AOP-regeling en €454 werd toegevoegd aan de Bestemmingsreserve AAOP-regeling. Aan de bestemmingsreserve VPA werd €2.041 toegevoegd.

	Ultimo 2010 in euro's	Ultimo 2009 in euro's
Beleidsreserve	-1.375.390	-1.176.058
Beleggingsreserve	1.097.352	1.221.972
Reserve AOP-regeling	48.301	38.807
Reserve AAOP-regeling	3.897	3.443
Bestemmingsreserve VPA	6.951	4.910
Technische voorziening	8.860.658	7.823.350

Volumeveranderingen

Aantal pensioengerechtigden

Het aantal pensioengerechtigden, gesplitst naar categorie en gemiddelde leeftijd, bedroeg ultimo verslagjaar:

	2010		2009	
	Aantallen	gemiddelde leeftijd	Aantallen	gemiddelde leeftijd
Ouderdomspensioen	49.048	73	45.927	72
▪ mannen	23.799	73	22.383	73
▪ vrouwen	25.249	73	23.544	72
nabestaandenpensioen	13.320	70	12.818	70
▪ mannen	2.106	62	1.957	61
▪ vrouwen	11.214	74	10.861	73
wezenpensioen	690	15	646	14
prepensioen	1.546	64	1.744	63
Arbeidsongeschiktheidspensioen	1.512	53	1.592	51

De hoogte van het jaarlijks ouderdomspensioen was gemiddeld €2.832 (2009: €2.555,-), van het nabestaandenpensioen €2.188 (2009: €2.114,-) en van het wezenpensioen €940 (2009: €711,-). De hoogte van genoemde bedragen is onder andere afhankelijk van de in de bedrijfstak doorgebrachte diensttijd en het genoten salaris (per dienstjaar wordt er bijvoorbeeld aan ouderdomspensioen 1,85% van het salaris opgebouwd). De hoogte van het jaarlijks arbeidsongeschiktheidspensioen was gemiddeld €2.488 (2009: €2.451,-).

Afkoop van het pensioen

Aan gewezen deelnemers van wie de deelname is geëindigd vóór 1 januari 2007 en die een opgebouwd pensioen hebben tot €100,- bruto per jaar wordt een aanbod tot afkoop van

het pensioen gedaan. Voor gewezen deelnemers van wie de deelname vanaf 1 januari 2007 is geëindigd geldt eenzelfde beleid. In die gevallen wordt twee jaar nadat de deelneming is geëindigd het opgebouwde pensioen tot €102,- bruto (2009: €100,-) door het pensioenfonds afgekocht.

Daarnaast worden pensioenen afgekocht die op datum pensioenering lager zijn dan €420,69 (2009: €417,74) per jaar. Dit bedrag wordt de afkoopgrens genoemd. Dit is volgens artikel 66 van de Pensioenwet. In 2010 werd in 4.230 (2009: 4.005) gevallen het ouderdomspensioen, het (bijzonder) partnerpensioen of het wezenpensioen afgekocht.

Individuele waardeoverdracht

Het pensioenfonds werkt mee aan individuele waardeoverdracht bij wisseling van dienstverband. Het doel hiervan is de bestrijding van pensioenbreuk en het voorkomen van versnippering van pensioenaanspraken. Ook als de wettelijke termijn van zes maanden voor het aanvragen van waardeoverdracht is verstreken, voldoet het pensioenfonds aan een verzoek tot waardeoverdracht.

In 2010 was er sprake van 1.059 (2009: 384) inkomende en 3.144 (2009: 1.707) uitgaande waardeoverdrachten. In verband met de hoogte van de dekkingsgraad zijn de individuele waardeoverdrachten in 2008 opgeschort. In 2009 heeft de dekkingsgraad van het pensioenfonds zich dusdanig hersteld dat de individuele waardeoverdrachten konden worden hervat. In mei 2010 zijn de individuele waardeoverdrachten weer opgeschort in verband met het feit dat de dekkingsgraad van het pensioenfonds onder de 100% lag.

Pensioenopbouw tijdens werkloosheid

Deelnemers die werkloos zijn geworden, komen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking voor een bijdrage voor de voortzetting van de opbouw van hun pensioenaanspraken. Deze

bijdrage wordt verstrekt door de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering (FVP). In 2010 zijn voor 2.954 (2009: 1.951) werkloze deelnemers betalingen van de Stichting FVP ontvangen ten behoeve van voortzetting van de opbouw van hun pensioenaanspraken.

Pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid

Voor deelnemers die arbeidsongeschikt zijn geworden, wordt de pensioenopbouw vanaf de eerste WAO- of WIA-dag zonder verdere premiebetaling voortgezet, mits daartoe binnen één jaar na aanvang van de WAO/WIA-uitkering door de deelnemer een verzoek aan het pensioenfonds is gedaan.

De pensioenopbouw vanaf de eerste WAO-dag ziet er als volgt uit:

Arbeidsongeschiktheidpercentage	
65 – 100%	100% voortgezet
Arbeidsongeschiktheidpercentage	
45 – 65%	50% voortgezet
Arbeidsongeschiktheidpercentage	
25 – 45%	25% voortgezet

De pensioenopbouw vanaf de eerste WIA-dag ziet er als volgt uit:

Arbeidsongeschiktheidpercentage	
65 – 100%	100% voortgezet
Arbeidsongeschiktheidpercentage	
45 – 65%	50% voortgezet
Arbeidsongeschiktheidpercentage	
35 – 45%	25% voortgezet

Hierbij wordt uitgegaan van de laatst bekende pensioengrondslag. Deze regeling had in 2010 betrekking op 6.810 deelnemers (2009: 7.060).

Mutatieoverzicht

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Arbeidsongeschikte deelnemers	Gepensioneerden	Totaal
Stand per 1 januari 2010	248.204	691.446	7.060	59.391	1.006.101
Toetreding	13.734	-13.734	0	0	0
Hertoetreding	-41.243	41.243	0	0	0
Pensionering	-182	-131	313	0	0
Arbeidsongeschiktheid	40	22	-62	0	0
Revalidering	-1.268	-3.184	-438	5.044	154
Overlijden	31.499	17.943	11	6.025	55.478
Premievrij gemaakt door uitdienst	-236	-1.169	-59	-1.806	-3.270
Waardeoverdracht	-30	-2.351	0	0	-2.381
Afkoop klein pensioen	-229	-135.918	-14	-5.458	-141.619
Beëindiging wezenpensioen	0	0	0	-70	-70
Overige oorzaken	-586	-424	-1	-68	-1.079
Stand per 31 december 2010	249.703	593.743	6.810	63.058	913.314

Toelichting bij het overzicht

Deelnemers

De ultimostand deelnemers betreft de werknemers die op 31 december vanwege een dienstverband in de bedrijfstak of vanwege vrijwillige voortzetting deelnemer zijn.

Arbeidsongeschikte deelnemers

Het aantal arbeidsongeschikte deelnemers betreft deelnemers die alleen pensioen opbouwen vanwege de regeling van premievrije opbouw wegens arbeidsongeschiktheid. Het kan dan gaan om volledige arbeidsongeschiktheid of om gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid terwijl de betreffende deelnemer daarnaast geen dienstverband in de branche heeft.

Gepensioneerden

Het aantal gepensioneerden betreft de periodieke pensioenuitkeringen. Deelnemers die 65 worden, worden afgeboekt met de mutatie pensionering bij "Deelnemers", "Gewezen deelnemers" of "Arbeidsongeschikte deelnemers". Vervolgens worden deze deelnemers met dezelfde mutatie opgeboekt bij "Gepensioneerden". De mutatie toetredingen bij "Gepensioneerden" betreft dus niet deelnemers die pensioneren maar alleen de ingang van het nabestaanden- en wezenpensioen.

Afkoop

Wanneer een deelnemer of gewezen deelnemer 65 wordt en zijn pensioen direct wordt afgekocht, wordt deze afkoop vermeld in de kolom "Deelnemers" of "Gewezen deelnemers". Een afkoop van het nabestaanden- en wezenpensioen staat vermeld in de kolom "Gepensioneerden".

Waardeoverdrachten

Bij de waardeoverdrachten staan in dit mutatieoverzicht alleen de uitgaande waardeoverdrachten vermeld. Deelnemers met een inkomende waardeoverdracht hebben geen invloed op het aantal.

Begrippenlijst

ABTN (Actuariële en bedrijfstechnische nota)

Pensioenfonds dienen te werken volgens een ABTN. Hierin zijn de financiële opzet van een pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.

ALM (Asset Liability Management)

Een methode om modelmatig de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, rekening houdend met de pensioenverplichtingen.

APP (Actuariële Principes Pensioenfonds)

Regelgeving over de financiering van pensioenen, wordt gevolgd door nFTK.

Benchmark

Vergelijkingsmaatstaf. Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille worden afgezet.

Dekkingsgraad

De waarde van het pensioenvermogen uitgedrukt als percentage van de waarde van de pensioenverplichtingen. De dekkinggraad wordt als graadmeter beschouwd voor de mate van zekerheid dat de toegezegde pensioenen ook daadwerkelijk kunnen worden uitbetaald.

Deposito

Tegoed bij een bankinstelling, waarover eerst na verloop van een overeengekomen tijdsduur (maximaal 2 jaar) kan worden beschikt.

Duration

Gewogen gemiddelde looptijd van een lening. Maatstaf om de prijsgevoeligheid van de lening te bepalen voor renteveranderingen.

Franchise

Vrijgesteld bedrag. Over dit deel van het pensioengevend loon worden geen aanspraken opgebouwd.

FTK (Financieel Toetsingskader)

Stelsel van De Nederlandsche Bank voor in de toekomst te hanteren waarderingsmethoden.

High Yield

Hoogrenderende obligaties, uitgegeven door ondernemingen met een lage kredietwaardigheid.

Rekenrente

Fictief rendementspercentage dat het belegde vermogen in de toekomst wordt geacht op te brengen.

Solvabiliteit

Het vermogen dat op langere termijn aanwezig moet zijn om de verplichtingen te kunnen nakomen.

Solvabiliteitsvrijval

Reserves die ontstaan na betaling van uitkeringen.

STAR (Stichting van de Arbeid)

Een landelijk overlegorgaan van de centrale organisaties van zowel werkgevers als werknemers in Nederland.

Swap

Ruil van het rendement op een vastgestelde referentiewaarde tegen een variabele rente gedurende een vastgestelde looptijd.

Swaption

Een swap waarbij de eigenaar van de swaption het recht heeft, maar niet de verplichting, om een swap tegen vooraf bepaalde voorwaarden af te sluiten op of binnen een bepaald tijdstip.

Toeslag op pensioen en pensioenaanspraken

Het percentage waarmee op 1 januari van het komende kalenderjaar de pensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemers en de pensioenuitkeringen van de gepensioneerden worden verhoogd. (Dit percentage kan 0% zijn.)

Vastrentende waarden

Beleggingssoort waarover in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt, zoals obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen.

VPV (Voorziening Pensioen Verplichtingen)

De passiva van het pensioenfonds, gelijk aan de waarde van de pensioenverplichtingen.

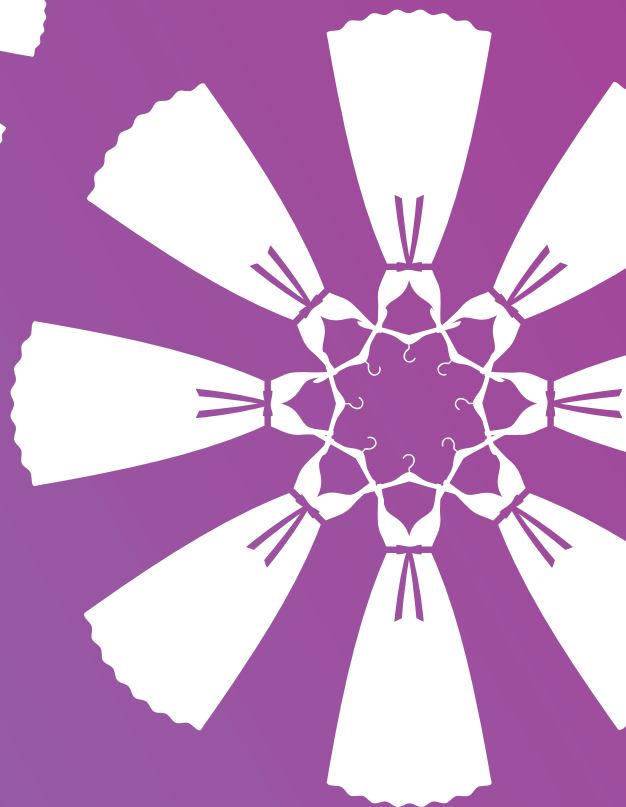
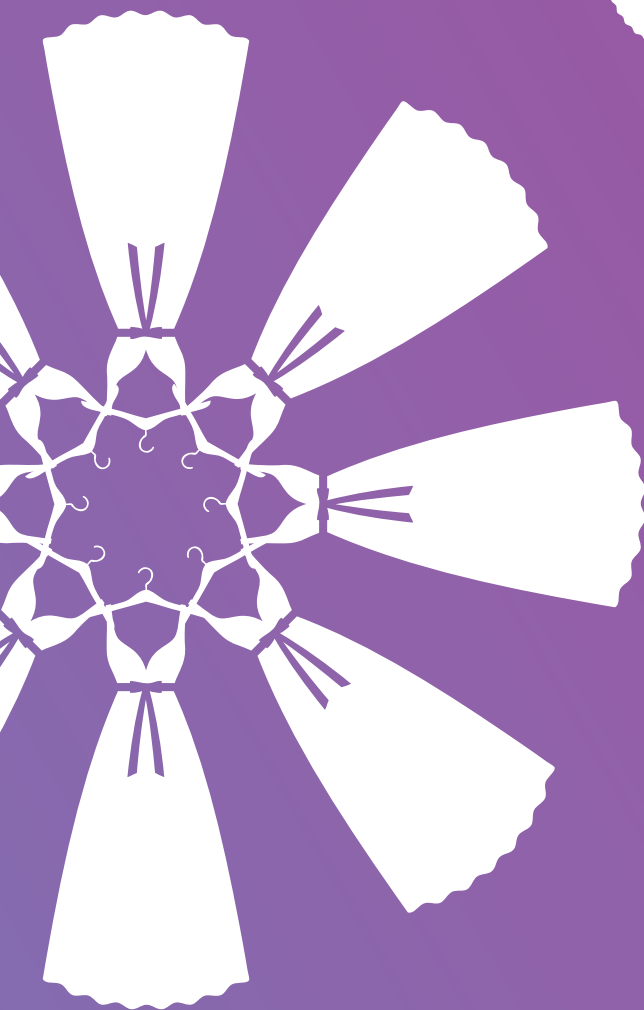
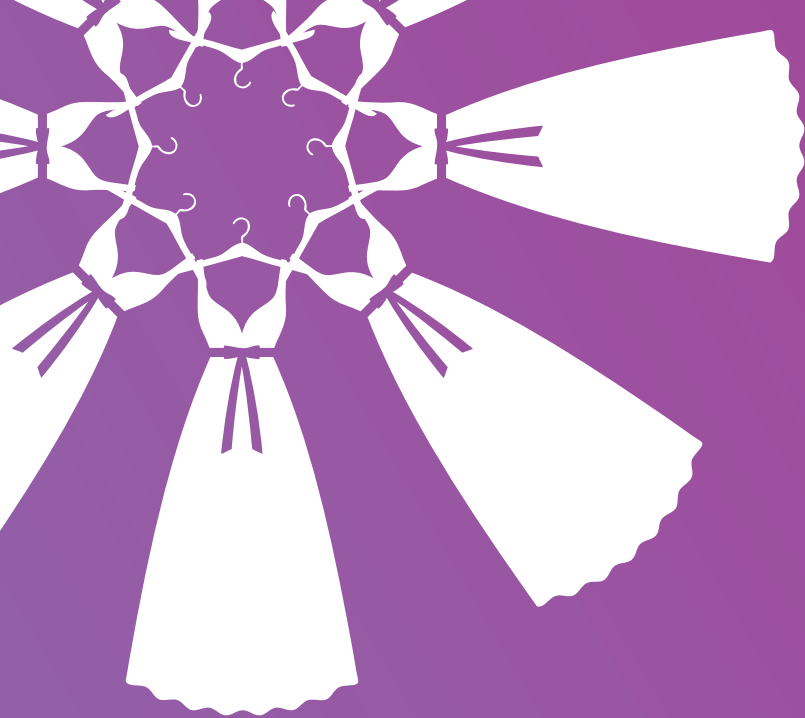
Waardeoverdracht

Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van een tot zeker moment opgebouwde pensioenaanspraak, in het geval de deelnemer verandert van werkgever of verzekeraar.

Z-score

Mate waarin het werkelijke rendement van een pensioenfonds afwijkt van het rendement van de door het bestuur vastgestelde normportefeuille

Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel
Postbus 3183, 3502 GD Utrecht
Telefoon (030) 245 39 22
www.pensioendetailhandel.nl
detailhandelpensioen@interpolis.nl

Eindredactie
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel

Ontwerp & typografie
Opera Graphic Design, Breda

Illustraties
Opera Graphic Design, Breda
Stefanie Rösch, Lieke van Hoesel

© Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Detailhandel,
2011

